

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

ПРАКТИКУМ ЗА СУДСКЕ ИЗВРШИОЦЕ

ПРАКТИКУМ ЗА СУДСКЕ ИЗВРШИОЦЕ

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

ПРАКТИКУМ ЗА СУДСКЕ ИЗВРШИОЦЕ

Децембар, 2011 године

Издавач:

Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине

Аутори:

Јасминка Кубат, судија Општинског суда у Зеници
Биљана Вучетић, судија Основног суда у Бањој Луци
Мујо Ђуланчић, судски извршилац Општинског суда у Сарајеву
Брацо Топић, судски извршилац Основног суда у Прњавору

Рецензенти:

Јања Јовановић, судија Општинског суда у Сарајеву
Весна Мишић, судија Основног суда у Бањој Луци

Лектор:

Александра Агинчић

Штампа:

АVERY Д.О.О Сарајево

Тираж:

220

САДРЖАЈ

РЕЦЕНЗИЈЕ

ЈАЊА ЈОВАНОВИЋ, судија Опћинског суда у Сарајеву.....	5
ВЕСНА МИШИЋ, судија Основног суда у Бања Луци.....	7
УВОДНА РИЈЕЧ.....	10
1. УВОД.....	11
1.1. Покретање извршног поступка.....	11
1.2. Средство и предмет извршења - појам.....	11
1.3. Основ за одређивање извршења.....	11
1.4. Одлуке у извршном поступку.....	12
1.5. Мјесна надлежност.....	13
1.6. Правни прописи.....	13
1.7. Рад судског извршиоца.....	13
1.8. Покретне ствари изузете од извршења.....	15
1.9. Извршне радње.....	16
1.9.1. Пљенидбени попис и процјена покретних ствари.....	16
1.9.2. Чување пописаних ствари.....	19
1.9.3. Забрана располагања пописаним стварима.....	19
1.9.4. Судско заложно право на пописаним стварима.....	19
1.9.5. Безуспјешан покушај пљенидбеног пописа.....	20
1.9.6. Процјена покретних ствари.....	21
1.9.7. Записник судског извршиоца.....	22
1.9.8. Забилјешка умјесто пљенидбеног пописа.....	24
2. ПРОДАЈА ПОКРЕТНИХ СТВАРИ.....	25
2.1. Начин продаје.....	26
2.2. Предаја ствари.....	28
2.3. Продаја покретних ствари за 1 КМ.....	30
2.4. Непосредна погодба.....	32
2.5. Комисиона продаја.....	35
2.6. Намирење тражиоца извршења.....	36
3. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА СУДСКИХ ИЗВРШИЛАЦА И ТЕШКОЋЕ У ЊИХОВОМ РАДУ.....	37
3.1. Потресне приче.....	37
3.2. Организација судских извршилаца.....	38
3.3. Организација канцеларије судских извршилаца.....	40
3.3.1. Подјела терена.....	40
4. ПРИПРЕМА ЗА РАД НА ТЕРЕНУ.....	42
4.1. Шта је потребно судском извршиоцу приликом изласка на терен.....	45

4.2.	Обим и опис послова судског извршиоца	45
4.3.	Мониторинг и контрола рада судских извршилаца	48
4.3.1.	Листа улазних информација	49
4.3.2.	Листа излазних информација	50
5.	РАД СУДСКОГ ИЗВРШИОЦА У СМС СИСТЕМУ	52
6.	РАД СУДСКОГ ИЗВРШИОЦА У ПРАКСИ	54
6.1.	Вријеме извршења	54
6.2.	Улазак у извршеников посјед и претраживање посједа	55
6.3.	Претрес одјеће или стана	55
6.4.	Присуство свједока	55
6.5.	Први долазак код извршеника	55
6.6.	Проблем достављанја судских писмена у раду судског извршиоца	59
6.7.	Проблем пљенидбе покретних ствари	60
6.8.	Насилно отварање	61
6.9.	Судски извршилац и судска полиција	64
6.10.	Процјена: излазак на лице мјеста са вјештаком	65
6.11.	Проблеми судских извршилаца са терена и могуће ситуације	66
6.12.	Ометање судског извршиоца у раду	66
6.13.	Напад на судске извршиоце на терену и како поступити ...	67
6.14.	Униформисање и превоз	67
7.	ИЗВРШЕЊЕ НА ОСНОВУ УГОВОРЕНОГ ЗАЛОГА НА ПОКРЕТНИНАМА	69
7.1.	Предмет заложног права	69
7.2.	Врсте залога на покретним стварима и појам залога према ОЗЗ	69
7.3.	Оквирни закон о залозима	70
7.4.	Уговор о залогу	71
7.4.1.	Правна дејства уговора о залогу:	72
7.4.2.	Примјена Поглавља В Оквирног закона о залозима и надлежност суда у извршном поступку	75
7.4.3.	Права уговорних страна на заштиту	81
7.5.	Продаја обезбјеђења и обавјештење о продаји	81
7.6.	Продаја обезбјеђења од стране судског извршиоца	88
7.7.	Права савјесног купца	96
7.8.	Диоба након продаје	96
7.9.	Намирење задржавањем ствари	98
7.10.	Право на искуп обезбјеђења	98
8.	РЕДОСЛИЈЕД ЗАЛОЖНИХ ПРАВА	99
9.	ПРЕСТАНАК ЗАЛОЖНОГ ПРАВА	100
10.	БИТНА ПИТАЊА	101
11.	ИЗВРШЕЊЕ НА СУВЛАСНИЧКОМ ДИЈЕЛУ	103
12.	ИЗВРШЕЊЕ НА ЗАЈЕДНИЧКОЈ ИМОВИНИ (заједничари)	111

РЕЦЕНЗИЈЕ

Јања Јовановић, судија Општинског суда Сарајево

Извршни поступак је саставни дио грађанског судског поступка а извршење извршне исправе сматра се саставним дијелом правичног суђења у складу са чланом 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права која има приоритет над свим другим законима, како је то регулисано чланом II /2 Устава БиХ.

Одредбом члана 5. Закона о извршном поступку ("Службене новине ФБиХ", бр. 32/03) као и истим чланом Закона о извршном поступку РС ("Службени гласник РС", бр. 59/03) регулисано је да у поступку извршења суд мора поступати хитно. Остваривање права у грађанским поступцима може бити ефикасно само ако је ефикасан и извршни поступак у којем се та утврђена права остварују принудним путем уколико супротна страна не жели добровољно у парционом року да спроведе радњу која је одређена извршном исправом.

Извршни суд у извршном поступку пружа судску заштиту странкама које нису у могућности да своја утврђена права коначним и обавезујућим одлукама остваре мирним путем односно договором са супротном странком. У том случају извршни суд примјењујући мјере принуде у складу са одредбама закона пружа странкама заштиту и омогућава остваривање њихових утврђених права.

Пред извршним судом једнак је процесноправни положај странака у поступку, тј. тражиоца извршења и извршеника, чиме је обезбијеђено право на правично суђење. Хитно поступање суда у извршном поступку и хитно предузимање извршних радњи је у интересу не само тражиоца извршења него и извршеника. Тражиоцу извршења то омогућава да у што краћем року оствари утврђено право, а извршенику да висина одређеног новчаног потраживања, као и трошкови поступка буду мањи, нпр. мањи ће бити износ камата на новчано потраживање, мањи трошкови поступка и др.

Извршне судије као носиоци посла у рјешавању извршних предмета, управљајући поступком, у предметима за чије је рјешавање неопходан и рад судског извршиоца, дужни су да дају налог за поступање и упутство судском извршиоцу за предузимање одређене извршне радње у складу са законом, а према рјешењу о извршењу. Рјешавање предмета може бити квалитетно, ефикасно и благовремено само ако су стручни и оспособљени не само судије него и судски извршиоци који у складу са Законом о извршном поступку имају значајно мјесто у спровођењу одређених извршних радњи, а од чега зависи да ли ће рјешавање тих предмета у извршном поступку бити у законом предвиђеном року.

Циљ овог практикума је пружање стручне помоћи судским извршиоцима приликом предузимања извршних радњи у свим ситуацијама када је законом одређено да те радње треба да предузме судски извршилац. Аутори Практикума су детаљно разрадили поступак приликом спровођења извршних радњи пленидбом, процјеном и продајом покретних ствари извршеника, надлежност и задатке судских извршилаца у спровођењу одређених извршних радњи, а с циљем окончања извршног поступка, обрађена су правила поступања судског извршиоца у појединим ситуацијама, образложен начин претраживања и уласка у посјед извршеникове имовине, овлашћења судског извршиоца, те су за сваку радњу коју предузима судски извршилац сачињени обрасци, и то огледни примјери записника, закључака, обавјештења или службене забиљешке. Детаљно образложење и тумачење појединих законских одредаба, те обрасци судских писмена датих у Практикуму биће од помоћи не само судским извршиоцима него и извршним судијама. Уз коришћење Практикума, судским извршиоцима ће бити омогућено да унаприједи рад, разријеше дилеме око спорних питања и уједначе праксу приликом поступања у истим или сличним правним ситуацијама.

Осим наведеног, Практикумом се покушало допринијети и лакшој примјени Оквирног закона о залозима те лакшем схватању и тумачењу појединих његових одредаба. Ради правилне примјене одредаба овог закона направљени су и огледни примјери уговора, закључака и других судских писмена које судије и судски извршиоци могу користити и прилагођавати конкретној правној ствари, што ће бити од користи јер се ради о закону који је неспецифичан, тежак и компликован за примјену. Посебна овлашћења су дата судском извршиоцу и тражиоцу извршења, а још не постоји судска пракса која би била од користи у његовој правилној примјени.

Циљ Практикума је да поступци извршења буду ефикасни, законити и праведни, да се одржи владавина права и повјерење грађана у правосудни систем, чиме ће се постићи реализација Смјерница за боље спровођење постојећих препорука Савјета Европе у извршном поступку које је усвојила Европска комисија за побољшање правосуђа на 14. пленарном засједању (Стразбур, 9. и 10. октобра 2009. године).

У Сарајеву, 11. 08. 2011. године

Весна Мишић, судија Основног суда у Бањој Луци

Извршни поступак је задња фаза судског поступка. Без стварног, благовременог и ефикасног извршног поступка, односно поступка извршења, странке би у поступку биле лишене својих права, утврђених судском одлуком.

Европски суд за људска права је крајем '90-их година прошлог вијека признао фазу извршног поступка као саставни дио пресуде – правичног суђења и у том смислу је оцијенио и рационално временско трајање поступка, те пружање потребне одбране странкама од стране суда. То признање је касније резултирало низом одлука Европског суда, која санкционишу државе због кршења Европске конвенције за људска права. Тако је, управо из наведених разлога данас, гарантовање праведног и ефикасног приступа извршном поступку постало приоритет у читавој Европи. Незамисливо је да у поступцима (парнични, ванпарнични...) који су трајали по неколико година, и који су правоснажно окончани извршном исправом којом је утврђено потраживање тражиоца извршења, странка не успије реализовати своје потраживање због неефикасног извршног поступка.

Кључни принципи извршног поступка су окончање извршења у разумном временском року, с циљем гарантовања ефикасности у реализацији права тражиоца извршења јер је неоспорно да је извршни поступак задња фаза судског поступка и спроводи се након ступања на снагу правоснажне судске одлуке, и у тој фази није могуће поновити суђење.

Некада се одлука извршава и прије правоснажности, одмах по истеку парижног рока по налогу суда када је то дозвољено законом, нпр. привремена мјера обезбјеђења или мјера обезбјеђења.

Такође, један од кључних принципа извршног поступка је и пропорционалност – извршни поступак балансира права тражиоца извршења и извршеника. Тражилац извршења и извршеник морају се из материјалноправних односа довести у равнотежу приликом принудног извршења потраживања, како би извршење било ефикасно. Цјелукупна реформа извршног поступка спроведена је у складу са тим циљевима.

Главни циљ извршног поступка је коришћење ванредних механизма с циљем удовољења захтјевима тражиоца извршења. Међутим, поступак извршења ни извршенику не негира права, што значи да се, ако извршеник нема имовине, не може спровести извршење, и у том случају се извршни поступак завршава као неуспјешан.

За ефикасно и квалитетно спровођење судског извршног поступка од великог значаја је и стручност судских извршилаца који морају имати

потребне квалификације, одређени степен оспособљености пропорционалан сложености њиховог задатка и етици судских извршилаца, будући да они у извршном судском поступку имају значајну функцију јер по налозима и упутама извршног судије они спроводе процедурални дио извршног поступка непосредним предузимањем извршних радњи. Статус судских извршилаца треба да буде јасно дефинисан тако да потенцијално странкама у извршном поступку понуди професионалца који је непристрасан, квалификован, одговоран, на располагању, мотивисан и ефикасан, а што је важно за извршење правде и повећање повјерења јавности у правосудни систем у Босни и Херцеговини.

Циљ Практикума је повећање ефикасности, самосталности, транспарентности, правичности судства и владавине закона у БиХ, а у оквиру тога и подршке ефективном систему извршног поступка у грађанским предметима.

Практикум даје добре примјере спровођења у пракси важећих процедура грађанског извршног поступка на покретним стварима у БиХ као и Оквирног закона о залозима (ОЗЗ) и од сада па надаље служиће као добар путоказ за судску праксу и као упутство судским извршиоцима као и онима који раде у систему правосуђа, или који ће се у будућности укључити на било који начин и у било којој форми у судској пракси овакве природе у БиХ.

Практикум се заснива на важећим законским оквирима и тежи њиховом спровођењу у пракси те је посвећен практичној анализи процедура, уз посебан нагласак на што боља објашњења, ради бољег схватања законских одредаба којима се регулишу процедуре у извршном поступку на покретним стварима и њихово спровођење у пракси. Такође, он представља и водич судским извршиоцима у њиховом свакодневном раду и омогућава им да ријеше дилеме и превазиђу препреке са којим се сусрећу, јер судски извршиоци немају јединствен приступ важећим законима, нити похађају одговарајућу обуку о томе како да спроведу законе у пракси.

У судовима широм БиХ појавила се неподударна пракса у поступању и судија и судских извршилаца. Из тих разлога, овај практикум и његово коришћење представља конкретан допринос и корак напријед у правцу обогаћивања праксе свим детаљним информацијама које су припремили аутори Практикума који раде у грађанском извршном поступку.

Практикум садржи примјере судских писмена - образаца које судски извршиоци најчешће користе у свакодневном раду, а што је важно ради једнаког поступања судских извршилаца у идентичним или сличним чињеничним и правним ситуацијама, чиме се изграђује јединствена судска пракса, што је од великог значаја за правну сигурност грађана, као и за омогућавање практичне примјене Закона о извршном поступку и Оквирног закона о залозима у конкретној процесној ситуацији у којој судски извршилац предузима извршне радње.

Практикум је од изузетне важности за реализацију Смјерница за боље спровођење постојећих препорука Савјета Европе о извршном поступку, које је усвојила Европска комисија за ефикасност правосуђа (СЕРЕЈ) на 14. пленарном засједању (Стразбур, 9. и 10. 12. 2009. године).

Циљ Практикума је да помогне судским извршиоцима у спровођењу законских оквира у пракси ради побољшања ефикасности, независности и транспарентности процедура у грађанском извршном поступку на покретним стварима у БиХ као и Оквирног закона о залозима, чиме се испуњава циљ његове израде.

Бања Лука 11. 08. 2011. године

УВОДНА РИЈЕЧ

Ради наставка свеобухватне реформе унапређења статуса и улоге судских извршилаца у Босни и Херцеговини, Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине, а захваљујући свеобухватној подршци Европске уније (путем Инструмента претприступне помоћи кроз Пројекат подршке БиХ правосуђу - ИПА 2009), израђен је Практикум за судске извршиоце (у даљем тексту: Практикум) с циљем да садашње и будуће судске извршице практично упуту у рјешавање одређених проблема са којима се они свакодневно сусрећу у раду.

Практикум обилује различитим практичним примјерима рјешавања одређених конфликтних ситуација на терену, али и одређеним теоријским елементима пријекто потребним као дио знања сваког судског извршиоца, како би своје свакодневне обавезе испуњавали без много тешкоћа, те како би успоставили бољи комуникациони мост са поступајућим судијама у конкретним предметима. Практикум се одлично надовезује на садржај Приручника за судске извршиоце који је издат у децембру 2010. године, те представља његову извршну надопуну.

Центри за едукацију судија и тужилаца у Републици Српској и Федерацији Босне и Херцеговине и Правосудна комисија Брчко Дистрикта БиХ су у своје програме почетне обуке и стручног усавршавања за 2012. годину предвидјели реализацију обука, односно семинара, чији је циљ обука судских извршилаца заједно са судијама и стручним сарадницима који раде на извршном реферату. У том смислу Практикум представља одличан едукативни материјал на којем ће се заснивати све обуке и семинари предвиђени за 2012. годину, а који се, између осталих, односе и на судске извршиоце.

Осим значаја за судске извршиоце, Практикум може користити као едукативни материјал за све правнике (судије, адвокате, запослене у управним тијелима, институцијама и организацијама итд.) који желе да се упознају са практичним и теоријским рјешењима спровођења извршног поступка.

Практикум је у потпуности израђен у оквиру реализације Пројекта подршке бх. правосуђу - ИПА 2009, у Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, а уступљен је ентитетским центрима за едукацију судија и тужилаца на даљу употребу, као дио едукативног материјала приликом извођења будућих обука и семинара за судске извршиоце.

1. УВОД

Правне основе института извршења на покретним стварима ради наплате новчаних потраживања уређене су: у Републици Српској - Законом о извршном поступку Републике Српске, ("Службени гласник Републике Српске", бр. 59/03, 85/03 и 64/05 и 118/07), у Федерацији Босне и Херцеговине - Законом о извршном поступку Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06 и 39/09), у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине - Законом о извршном поступку Брчко Дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ“, бр. 8/00, 1/01, 5/02 и 8/03). У даљем тексту ријеч ЗИП замјењује пуне називе наведених закона који не садрже суштинске разлике у својим одредбама у погледу извршења на покретним стварима.

1.1. Покретање извршног поступка

Приједлог за извршење подноси тражилац извршења којим од суда захтијева принудно остварење потраживања утврђеног извршном или другом подобном исправом. Подноси се надлежном суду у писаној форми и мора садржавати све елементе прописане одредбом члана 36. ЗИП-а. По службеној дужности, извршни поступак се покреће само кад је то законом предвиђено (нпр. наплата трошкова судског поступка). Закон о извршном поступку не прецизира за које се потраживање извршни поступак покреће по службеној дужности, већ само наводи да су то случајеви одређени законом.

Из судске праксе - Ако извршеник није добровољно измирио одређено новчано потраживање или поступио на начин како је то одређено извршном исправом према тражиоцу извршења, тражилац извршења стиче услове за принудно остваривање потраживања или друге радње или чињења покретањем извршног поступка код надлежног суда подношењем приједлога за извршење, чиме се покреће извршни поступак.

1.2. Средство и предмет извршења - појам

Средства извршења су извршне радње или систем таквих радњи којим се по закону потраживање принудно остварује у складу са чланом 6. ЗИП-а.

Предмет извршења су ствари и права на којима се по закону може спровести извршење ради остваривања потраживања. Извршне радње могу се непосредно спровести против извршеника и других лица у складу са чланом 6. ЗИП-а.

1.3. Основ за одређивање извршења

Извршење се одређује на основу извршне или вјеродостојне исправе, у складу са чланом 22. ЗИП-а.

Извршне исправе су:

- извршна одлука судова и извршно судско поравнање,
- извршна одлука донесена у управном поступку и поравнање у управном поступку ако гласи на испуњење новчане обавезе уколико није законом другачије одређено,
- извршна нотарска исправа и друге исправе које су законом одређене као извршне исправе.

Да би ове наведене исправе биле подобне за извршење, потребно је и да протекне рок за добровољно испуњење обавезе. Да би извршна исправа била подобна за извршење, у њој треба да буду назначени:

- тражилац извршења и
- извршеник,
- предмет, врста, обим и вријеме испуњења обавезе, а уколико није одређен рок за добровољно испуњење, тај рок одређује суд.

Вјеродостојне исправе су:

- мјеница и чек са протестом и повратним рачуном ако су потребни за заснивање потраживања и
- рачуни или изводи из пословних књига за цијену комуналних услуга испоруке воде, топлотне енергије и одвоз смећа,
- а измјенама Закона о извршном поступку РС и потраживања радио-телевизијске таксе (РТВ претплате). Услов за покретање поступка извршења је да је потраживање тражиоца извршења доспјело, а није плаћено или намирено у цјелини.

1.4. Одлуке у извршном поступку

Одлуке у извршном поступку разликују се од одлука у парничном поступку по начину доношења, називу, карактеру заштите, питању форме и израде и коначно по питању материјалне правоснажности. Рјешење о извршењу у извршном поступку представља одлуку суда о приједлозима странака у њиховим одређујућим поднесцима. ЗИП не прецизира које све елементе треба да садржи писмени састав рјешења, већ само уопштено наводи које битне елементе свако рјешење о приједлогу за извршење мора садржавати.

Слиједом наведеног, у рјешењу о извршењу морају бити назначени:

- извршна, односно вјеродостојна исправа на основу које се извршење одређује,
- тражилац извршења и извршеник,
- потраживање које се остварује, средство и предмет извршења.

- Одлука о трошковима извршног поступка уноси се у рјешење о извршењу, али суд о њима може одлучити у току поступка и посебним рјешењем на приједлог странке, а најкасније 15 дана од дана завршетка поступка.

Закључак представља споредну одлуку суда у извршном поступку, јер се њиме тренутна фаза поступка не окончава, већ се само припрема и има карактер процесне одлуке суда.

Правно дејство закључка је јасно дефинисано у члану 2. ЗИП-а, при чему је предвиђено да се закључком: издаје налог судском извршиоцу за спровођење потребних извршних радњи приликом спровођења извршења и одлучује о другим питањима управљања поступком.

1.5. Мјесна надлежност

За одлучивање о приједлогу за извршење на покретним стварима и за спровођење извршења мјесно је надлежан суд на чијем се подручју налазе покретне ствари. Ако у приједлогу за извршење није назначено мјесто гдје се ствари налазе, мјесно је надлежан суд на чијем подручју извршеник има пребивалиште, односно сједиште. Уколико је суд одредио извршење на покретним стварима на подручју тог или другог суда, по окончању извршења на покретним стварима на свом подручју рјешење о извршењу ће доставити другом суду на даље спровођење до потпуног намирења тражиоца извршења.

1.6. Правни прописи

Поступак извршења на покретним стварима регулисан је одредбама од члана 114. до члана 135. ЗИП-а. Тражилац извршења у приједлогу за извршење може да захтијева извршење на идентификованим покретним стварима, или да захтијева опште извршење на покретним стварима које се налазе, нпр., у кући, стану пословним просторијама или на радном мјесту извршеника.

1.7. Рад судског извршиоца

Рад судског извршиоца регулисан је одредбом члана 43. ЗИП-а у којем су прописана правила за поступање судског извршиоца у спровођењу извршних радњи, те правила о начину претраживања и уласка у посјед извршеникове имовине, која се примјењују и на извршење на покретним стварима.

Колики је значај судских извршилаца у току поступка најбоље говори одредба члана 21. ЗИП-а, која прописује да се у поступку извршења и обезбјеђења сходно примјењују одредбе ЗИП-а, што значи да судски извршилац треба да има знање о току поступка, основним правилима вођења поступка, што у пракси најчешће није случај јер су судски извршиоци најчешће особе са средњом стручном спремом и немају посебна правна знања.

У спровођењу извршних радњи судски извршилац дужан је да:

- предмете узима у рад према редослиједу доспијећа,
- претражује и улази у посјед извршеникове имовине само ако је то неопходно за поступак извршења, а приликом претресања извршениковог стана или одјеће коју носи на себи и предузимања других извршних радњи поступа с дужном пажњом према извршенику и члановима његове породице. Ако мора присилно отворити просторију, учиниће то употребом примјерених средстава,
- о обављању извршних радњи сачини записник који потписују присутна лица, странке.

Извршним радњама у извршениковом стану којима не присуствује извршеник, његов законски заступник, пуномоћник, или одрасли члан његовог домаћинства, мора присуствовати једна пунољетна особа као свједок. ЗИП не предвиђа никакве ближе одредбе о томе ко може бити свједок приликом спровођења ових извршних радњи, али је утврдио обавезу судског извршиоца да обезбиједи присуство јавности. Приликом спровођења извршних радњи у просторији правног лица као извршеника, прије обављања извршне радње, судски извршилац дужан је да затражи од заступника да он сам или особа коју он одреди присуствује њеном обављању. Ако заступник правног лица одбије да поступи у складу са захтјевом судског извршиоца или ако га судски извршилац не затекне у просторији правног лица приликом предузимања извршне радње, радњу ће спровести у присуству једног пунољетног свједока. Ако, пак, судски извршилац треба да спроведе извршну радњу у просторији која је закључана, а извршеник или његов заступник није присутан или неће да отвори просторију, тада ће судски извршилац уз употребу примјерених средстава отворити просторију у присуству једног пунољетног свједока и полиције. О обављању ових наведених извршних радњи, судски извршилац сачиниће посебан записник који ће потписати позвани свједок, а примјерак записника или обавјештења о извршеној судској радњи закачиће на врата стана односно просторије.

Полазећи од деликатности извршних радњи као што су улазак у стан, пљенидба и одузимање покретних ствари, законодавац је предвидио и заштиту судских извршилаца. **Судски извршилац који поступа на терену у спровођењу извршних радњи има овлашћење да:**

- предузима нужне радње потребне у поступку извршења
- употреби силу која је пропорционална околностима случаја
- удаљи лице које га омета у спровођењу извршења као и
- затражи помоћ од судске полиције као и надлежног органа унутрашњих послова који су у обавези да му пруже помоћ и заштиту.

Судска полиција као и редовна полиција имају само обавезу да судском извршиоцу, на његов захтјев, пруже асистенцију ако га странка или треће лице омета у спровођењу извршне радње, а немају овлашћење да предузимају директне радње у извршном поступку, нити могу предузимати радње које су у вези са спровођењем извршења.

1.8. Покретне ствари изузете од извршења

Судски извршилац у спровођењу извршне радње пљенидбеног пописа цијени које су то ствари које су неопходне извршенику за задовољавање његових и свакодневних потреба чланова његове породице, што подлијеже оцјени суда у сваком конкретном случају.

Стога је судски извршилац дужан да зна које ствари у стану извршеника не могу бити предмет извршења, те да зна над којим стварима или предметима су законом утврђене забране или ограничења извршења на покретним стварима.

Покретне ствари које не могу бити предмет извршења:

- ствари које су неопходне извршенику и члановима његове породице за задовољавање свакодневних потреба, храна и огријев за три мјесеца,
- готов новац извршеника по основу потраживања која су изузета или ограничена од извршења,
- готов новац извршеника који има стална мјесечна примања до мјесечног износа који је према закону изузет од извршења пропорционално времену до идућег примања,
- медаље, ратне споменице и друго ордење и признања,
- вјенчани прстен, лична писма, рукописи, поштанска или новчана дознака прије уручења извршенику.

Из објављених чланака: Судови се често суочавају са проблемом идентификације ствари које могу бити предмет пљенидбеног пописа због обимности одредбе о изузецима. Степен изузетака, у већини случајева, није јасно утврђен. Да ли ствари могу увијек бити предмет пљенидбеног пописа или не у већини случајева зависи од субјективне процјене шта је то “неопходно за извршеника и његову породицу”. „Неопходност“ је концепт који се тешко дефинише и допушта велику дискрецију суду.

У погледу изузимања од извршења или ограничења извршења у смислу члана 117. ЗИП-а, мјеродавне су имовинске прилике и стање ствари у тренутку пописа, односно друге одговарајуће радње, што цијени и сагледава судски извршилац приликом спровођења извршне радње пљенидбеног пописа.

Судска пракса - Наиме, приговори и жалбе који истичу да је одређивање извршења на покретним стварима извршеника угрозило егзистенцију његове породице су неосновани из разлога што извршеник не поткрепљује ову тврдњу доказима који би упућивали да је извршење одређено на стварима које су изузете од извршења, односно на којима је могућност извршења ограничена у смислу члана 50. ЗИП-а...”¹⁾

Извршење против извршеника занатлије – физичко лице које обавља регистровану дјелатност - може се спровести на његовој имовини, осим на стварима и правима која су нужна за задовољење основних животних потреба занатлије и лица које је по закону дужан да издржава. Ово стога што према Закону о занату и сродним дјелатностима за обавезе занатске дјелатности одговара занатлија својом имовином. У случају одјаве занатске дјелатности, занатлија не престаје да буде странка у поступку и према наведеном одговара за обавезу која је настала обављањем занатске дјелатности.

1.9. Извршне радње

1.9.1. Пљенидбени попис и процјена покретних ствари

Извршење на покретним стварима спроводи се:

- њиховом запљеном,
- процјеном и
- продајом,
- те намирењем тражиоца извршења из износа добијеног продајом.

Судски извршилац, у правилу, прије него што приступи пљенидби, предаће извршенику рјешење о извршењу и позваће га да плати износ за који је одређено извршење. Ако извршеник који је присутан одбије да плати дуг, судски извршилац ће започети радњу пљенидбеног пописа покретних ствари. О времену и мјесту пљенидбе биће обавијештен тражилац извршења само ако је то затражио у приједлогу за извршење. Одсуство тражиоца извршења и извршеника не спречава судског извршиоца да спроведе радњу пљенидбеног пописа и процјене покретних ствари извршеника, а о обављеној пљенидби обавијестиће се странка која није присуствовала пљенидби. Ако се извршенику рјешење о извршењу није могло предати приликом пљенидбе, доставиће му се накнадно, према општим правилима о достави. Судски извршилац поступа по налогу суда и, зависно од околности сваког појединог случаја, суд може одлучити да се рјешење о извршењу уручи и прије покушаја пописа и пљенидбе извршеникових ствари.

Судски извршилац врши пљенидбу састављањем пљенидбеног пописа, а пописане могу бити ствари које се налазе у посједу извршеника, те његове ствари које се налазе у посједу тражиоца извршења. Трећа лица су дужна да обавијесте суд о својим правима на покретним стварима ако их имају, а које су у посједу извршеника, и које су предмет извршења. Ако не обавијесте суд, нити докажу своја права на њима, сматра се да таква права трећих лица не постоје и да је извршеник власник ствари која се налази у његовом посједу. Пљенидбеним пописом судски извршилац пописаће онолико ствари колико је потребно за намирење потраживања тражиоца извршења и трошкова извршења. Судски извршилац првенствено пописује ствари у погледу којих нема примједба о постојању права које би спречавало извршење и ствари које се најлакше могу уновчити, при чему ће узети у обзир и изјаве присутних странака и трећих лица. Извршеникове ствари које се налазе у посједу трећег

лица могу се пописати само ако на то пристене треће лице. Ствари као предмет заплъене морају бити у правном промету. О плъенидбеном попису и процјени судски извршилац саставља записник².

Приликом плъенидбеног пописа покретних ствари, судски извршилац треба да зна да се сматра да су брачни другови или ванбрачни супружници сувласници са једнаким дијеловима свих покретних ствари које се затекну у њиховој кући, стану, пословној просторији. Ако обавља плъенидбени попис код извршеника, а за којег утврди да је лице без запослења и имовине, а живи у породичном домаћинству са родитељима, судски извршилац ће на записник констатовати да је покушај плъенидбе безуспјешан, јер извршеник не посједује ствари које би могле бити предмет плъенидбеног пописа

Примјери из судске праксе

У пракси се може десити да извршеник држи ствар у фактичкој власти у име другог лица – на примјер радник држи у посједу ствар послодавца - моторно возило и сл.) и поступа по његовим упутствима, и тада ствар није у посједу радника него послодавца.

Ако тражилац извршења предложи извршење на индивидуално одређеним покретним стварима, тада ће судски извршилац пописати те покретне ствари, чиме се тражиоцу извршења с једне стране омогућава избор ствари које ће се заплијенити, док с друге стране тражилац извршења преузима и одговорност за њихову продају и у коначници за своје намирење.³

Примјери из судске праксе

“Службено лице приликом пописа покретнина ради наплате новчаног потраживања није дужно да утврди и попише све ствари које се налазе у посједу дужника, него само оне које могу бити предмет извршења односно које нису изузете од извршења, а довољне су за намирење тражиоца извршења.”⁴

² Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010. године, група аутора, странице 58. и 59, примјер 17 и 18
³ Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010 године, група аутора, 63. страница, примјер 21
⁴ ОС Словенска Пожега Гж-345/80)

Примјер - закључак о пљенидбеном попису када тражилац извршења предложи да се обавијести о пљенидбеном попису

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

_____ СУД У _____

Број: _____ И
_____, _____ . године

_____ СУД У _____, судија _____, у извршном поступку тражиоца извршења _____, _____ против извршеника _____, _____ ради извршења на покретним стварима извршеника, в. сп. _____ КМ, донио је дана _____ године сљедећи:

ЗАКЉУЧАК

НАЛАЖЕ СЕ судском извршиоцу овог суда да у року од 30 дана изађе на лице мјеста у _____, _____ ради заплъене и процјене покретних ствари извршеника по рјешењу о извршењу број: _____ од _____ године. Заплъена и процјена покретних ствари извршеника извршиће се у мјесту _____, _____ у кући извршеника _____ из _____ дана _____ године у _____

Судски извршилац _____ извршиће заплъену онолико ствари колико је потребно за намирење потраживања тражиоца извршења које износи: - главно потраживање у износу од _____ КМ-
-трошкови поступка у износу од _____ КМ.

Извршити попис првенствено оних ствари у погледу којих нема примједби о постојању права које би спречавале извршење и ствари које се најлакше могу уновчити, при чему ће се узети у обзир изјаве присутних странака и трећих лица. Одсуство тражиоца извршења или извршеника са рочишта не спречава судског извршиоца да спроведе пљенидбени попис и процјену покретних ствари извршеника.

У случају да извршну радњу треба спровести у просторији која је закључана, судски извршилац ће примијенити мјере прописане одредбом члана 43. ст. 5. и 6. ЗИП-а. Пописане ствари судски извршилац ће оставити на чување извршенику. Тражилац извршења пописом заплъене стиче заложно право над пописаним покретним стварима.

Судски извршилац прије него што приступи пљенидби позваће извршеника да плати износ за који је одређено извршење.

Против овог закључка није дозвољен правни лијек.

Судија

1.9.2. Чување пописаних ствари

Судски извршилац ће пописане ствари, у правилу, оставити на чување извршенику, упозорити извршеника да их чува од уништења, пропадања, отуђења, и то све до њихове продаје. Употребу одређене покретне ствари од стране извршеника одобрава закључком суд, којим се одређује и вријеме за које је употреба ствари одобрена. На приједлог тражиоца извршења пописане ствари, судски извршилац ће предати на чување њему или трећем лицу ако учини вјероватним да пријети опасност да буду оштећене, отуђене или да им вриједност буде умањена на други начин.

Због наведених разлога суд ће обавијестити тражиоца извршења о времену и мјесту пљенидбе јер је тражилац извршења дужан да обезбиједи отпремање и смјештај покретних ствари и у приједлогу за извршење назначи да ли тражи да се одузете покретне ствари повјере њему на чување или одређеном трећем лицу. У том случају тражилац извршења је дужан да осигура све што је потребно за уредну отпрему покретних ствари: превозно средство, радну снагу, потребну опрему, храну и воду за стоку током превоза итд). Судски извршилац, прије одузимања покретних ствари и њихове отпреме, дужан је да провјери постојање наведених услова и о томе састави записник.

Готов новац, хартије од вриједности и драгоцености предају се на чување у судски депозит. Уколико суд на приједлог тражиоца извршења одреди изузимање ствари од извршеника и повјери их на чување трећем лицу, уговор о чувању, који може имати привремени карактер уговора о остави, о ускладиштењу и сл., са трећим лицем, одређеним за чување, у име тражиоца извршења, закључује судски извршилац.

1.9.3. Забрана располагања пописаним стварима

Свим лицима која посједују или имају контролу над пописаним стварима забрањује се да располажу тим стварима без судског налога и ову забрану судски извршилац уноси у записник и усмено сопштава. Забрана располагања пописаним стварима значи забрану измјене својства ствари, што значи да стварна и правна својства ствари морају бити непромијењена у односу на та иста својства пописаних ствари прије њиховог обухватања пљенидбеним пописом.

1.9.4. Судско založno право на пописаним стварима

На пописаним стварима тражилац извршења стиче судско založno право у моменту када судски извршилац потпише записник о попису. (На стварима које су закључком судије унијете у попис založno право се стиче моментом доношења закључка, а на стварима које се из пописа бришу ово право престаје). Судски извршилац дужан је да поред свог потписа јасно назначи дан и сат кад је записник потписао. Кад је попис извршен у корист више тражилаца извршења, ред првенства у стицању zaloжног права одређује се према дану

кад је приједлог за извршење примљен у суд, а ако су приједлози за извршење примљени истог дана, њихова заложна права имају исти ред првенства.

1.9.5. Безуспјешан покушај пљенидбеног пописа

Покушај заплъене је безуспјешан у сљедећим случајевима:

- ако при заплъени судски извршилац не нађе покретне ствари у посједу извршеника,
- ако не нађе ствари извршеника које се налазе у посједу тражиоца извршења,
- у случају када треће лице обавијести суд о својим правима на покретним стварима у посједу извршеника које су предмет извршења, или ако треће лице докаже своја права на њима, те у случају ако треће лице не пристане на попис покретних извршеникових ствари које се налазе у посједу тог (трећег) лица

Ако се приликом заплъене не нађу ствари које могу бити предмет извршења, тражилац извршења може у року од три мјесеца од дана безуспјешног пописа којем је присуствовао (односно од дана пријема обавјештења о безуспјешном покушају пописа) предложити да се поново спроведе пљенидба, а ако не предложи, суд ће обуставити извршење⁵

ОБРАЗАЦ - Записник судског извршиоца о безуспјешном покушају пописа ствари

У извршној ствари тражиоца извршења _____ против извршеника _____, ради _____, покушао сам дана _____ 20 _____ године у _____ часова у стану извршеника у _____ у просторијама извршеника да извршим заплъену и процјену ствари према рјешењу од _____ године, али у томе нисам успио.
Будући да код извршеника нисам нашао покретне ствари које могу бити предмет извршења
- на име главнице _____
- на име камате _____
- на име трошкова спора _____ и на име трошкова извршења _____
извршенику сам – нисам предао рјешење о извршењу.
Извршној радњи су присуствовали
У _____ дана _____ 20 _____ године _____
Тражилац извршења _____ извршеник _____ судски извршилац _____

5 Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010, група аутора, страница 43, примјер 10

1.9.6. Процјена покретних ствари

Истовремено са пописом покретних ствари судски извршилац врши и њихову процјену, а ако је за процјену потребно стручно лице или вјештак с обзиром на специфичност пописаног предмета, нпр. умјетничка слика, процјену ће извршити вјештак којег одреди суд. Тако, на примјер, судски извршилац може вршити реално процјену ствари као што су телевизор, видео-рекордер, музички стуб, касетофон и сл. Међутим, судски извршилац преузима ризик, а тиме и суд да врши процјену, нпр., умјетничких слика, одређене врсте предмета од драгоцености, украсних предмета кристала, порцулана и сл. гдје се са сигурношћу не може без стручног знања препознати да ли се ради о бижутерији или о накиту, или да ли се ради о оригиналу или репродукцији умјетничке слике.

Због тога овим процјенама судски извршилац мора приступати веома обазриво јер се њима могу нанијети огромне штете странкама, па стога у току спровођења ове извршне радње судски извршилац у овој ситуацији може извијестити суд о немогућности утврђивања одређених чињеница и вриједности, када ће бити ангажовани посебни стручњаци за одређивање вриједности појединих предмета. Процјена се врши на основу тржишне цијене такве ствари у мјесту пописа, али суд може тражити и извјештај о цијени ствари од одговарајућих организација и институција, а постоји и могућност да тражилац извршења и извршеник могу споразумно утврдити вриједност ствари.

Ако извршеник не присуствује пљенидбеном попису и процјени покретних ствари, препис записника или обавјештење са садржајем пљенидбе и процјене треба доставити извршенику. Ово стога што члан 126. став 6. ЗИП-а даје право странкама (дакле и тражиоцу извршења и извршенику) да може у року од три дана од обављене процјене предложити суду утврђивање ниже односно више вриједности заплијењених покретних ствари од процијењене или одређивање нове процјене уколико процјену није обавио вјештак.

Странке могу предложити да процјену изврши вјештак. Ако је стављен приједлог да вјештак врши процјену, потребно је претходно закључком наложити странци која је предложила процјену по вјештаку да предујми трошкове процјене. Ако је процјену дао вјештак по налогу суда, странке не могу тражити одређивање нове процјене нити предложити суду утврђивање ниже или више цијене.

Процјену моторног возила може извршити судски извршилац, али суд може закључком, на приједлог странака, одредити да се процјена изврши по судском процјенитељу или судском вјештаку.⁶

1.9.7. Записник судског извршиоца

Судски извршилац о попису и процјени саставља записник, који је јавна исправа. **У записник се уносе сљедећи подаци:**

- назив суда,
- мјесто гдје се врши радња,
- дан и сат кад се врши радња,
- сат почетка и довршетка извршења радње,
- назнака предмета спора,
- означавање броја судског предмета,
- име и презиме судског извршиоца,
- имена присутних странака или трећих лица и учесника у поступку и њихових законских заступника или пуномоћника,
- име вјештака и судског процјенитеља и сл.

У записник о пљенидбеном попису и процјени уноси се сљедеће:

- подаци о свакој појединачној покретној ствари која је обухваћена пљенидбеним пописом тако што се ствари појединачно описују и детаљно назначавaju подаци о свакој појединој ствари на основу којих је ствар индивидуално одређена (марка, тип, боја, година производње, стање очуваности и употребљивости, назив, количина и др.);
- подаци о процијењеној вриједности за сваку поједину процијењену покретну ствар;
- све радње предузете у спровођењу наведених извршних радњи, а такође и изјаве странака и учесника у поступку;
- на заплијењеним пописаним стварима судски извршилац ће на одговарајући начин означити да су заплијењене⁷;
- ако удаљи извршеника због ометања спровођења извршења, судски извршилац дужан је да ову чињеницу унесе у записник;
- судски извршилац би требало да у записник унесе забрану располагања пописаним стварима, ако се ствари остављају на чување извршенику. Ако извршеник не присуствује пљенидби, њему се сходно одредби члана 119. став 7. ЗИП-а има доставити препис записника у којем треба да буде садржана предметна забрана.

Странке и учесници могу поднеском тражити од суда да отклони неправилности које је судски извршилац учинио у спровођењу извршења, о чему судија одлучује закључком у року од три дана од дана пријема захтјева. Судија може укинути незаконите или неправилне радње судског извршиоца, што значи да се оне неће третирати као правно ваљане.

Образац: Записник о пљенидбеном попису и процјени покретних ствари - члан 127. ЗИП-а (предмет пљенидбе и процјене моторно возило)

_____ суд у _____ број: _____ дана _____ године
Записник о пљенидбеном попису и процјени покретних ствари
Састављен од _____ суда у _____ дана _____ године у _____ у кући извршеника _____ ул. _____, у извршном предмету тражиоца извршења _____ из _____, против извршеника _____ из _____ ул. _____, ради извршења на покретним стварима извршеника.
Присутни: Од суда: _____ Од странака: _____
Судски извршилац: _____ Извршеник: _____
Констатује се да је у стану затечен извршеник _____ чији је идентитет утврђен личноm картоm бр. _____, издатом у МУП _____. Судски извршилац предаје извршенику рјешење о извршењу овог суда број _____ од _____ године и позива га да плати износ _____ износe наведене у том рјешењу.
Извршеник изјављује да није у могућности да плати оно што се од њега тражи јер нема новчаних средстава за такво плаћање.
Након тога судски извршилац констатује да се у дворишту куће налази путнички аутомобил марке _____. Извршеник изјављује да је власник тог аутомобила и показује саобраћајну дозволу, према којој је извршеник означен као власник тог возила (констатовати карактеристике возила) . Судски извршилац процјењује вриједност тог возила на износ од _____ КМ, а извршеник нема примједбе.
Аутомобил је остављен на чување извршенику и указано му је на забрану располагања том ствари и на кривичноправне посљедице поступања противно тој забрани.
Записник је након тога прочитан и извршеник га потписује без примједаба.
Извршеник _____ Судски извршилац _____

1.9.8. Забиљешка умјесто пљенидбеног пописа

Ако се након пљенидбеног пописа одреди извршење на заплијењеним стварима ради наплате другог потраживања истог тражиоца извршења или потраживање другог тражиоца извршења, судски извршилац неће обавити поновни попис и процјену тих покретних ствари, него ће у наставку записника само забиљежити податке из каснијег рјешења о извршењу. Забиљешка умјесто пљенидбеног пописа има правно дејство пљенидбеног пописа.

Примјер забиљешке умјесто пљенидбеног пописа

Ствари се пописују ради подмиривања обавезе, на захтјев тражиоца извршења _____, а на основу судског Рјешења о извршењу, бр. _____, од _____ године.

Службено лице _____

Тражилац извршења _____

Извршеник _____

2. ПРОДАЈА ПОКРЕТНИХ СТВАРИ

Између дана пљенидбеног пописа и дана продаје мора протећи најмање 15 дана, али на приједлог тражиоца извршења или извршеника продаја се може извршити и раније, кад су у питању ствари које су подложне брзом кварењу или ако постоји опасност од знатног смањења цијене. Покретне ствари се продају на мјесту гдје су заплијењене и остављене на чување, у судској згради, или на другом мјесту.

Примјер - закључак о продаји покретних ствари у згради суда, усменим јавним надметањем

<p>_____ СУД У _____ БРОЈ: _____ _____, године _____ _____ суд у _____, судија _____ у правној ствари тражиоца извршења, _____ против извршеника _____, ради извршења, продајом покретних ствари извршеника путем јавног надметања, на основу члана _____ а у вези са чланом _____ ЗИП-а, ван рочишта донио је дана _____. године,</p> <p style="text-align: center;">ЗАКЉУЧАК о продаји покретних ствари</p> <p>ОДРЕЂУЈЕ СЕ ПРВО рочиште за продају покретних ствари извршеника из _____, а које се налазе на адреси _____ путем усменог и јавног надметања, и то:</p> <p>1. _____ процијењена вриједност _____ КМ 2. _____ процијењена вриједност _____ КМ</p> <p>ЗА ДАН _____ КОЈА ЋЕ СЕ ОДРЖАТИ У ЗГРАДИ _____ СУДА У _____ УЛ. _____, КАНЦЕЛАРИЈА БРОЈ _____ СЛУЖБА СУДСКИХ ИЗВРШИЛАЦА</p> <p>1. Рјешењем о извршењу _____ број _____ од дана _____. године одређено је извршење пљенидбом, процјеном и продајом покретних ствари извршеника. Рјешење је извршно са даном _____. године. 2. Констатује се да је судски извршни орган дана _____. године обавио пљенидбени попис и процијенио вриједност покретних ствари, о чему је саставио записник. Заплијењене покретне ствари остављене су на чување извршенику уз забрану за даље располагање. 3. Рочиште за јавно надметање одржаће се и кад присуствује само један понуђач, а суд ће закључком на захтјев лица које има право првенственог намирења одредити да се рочиште за продају одгоди ако учествује само један понуђач. 4. Суд ће у смислу члана 77. ЗИП-а, а у вези са чланом 135. ЗИП-а, закључком на захтјев заинтересованог лица омогућити разгледање заплијењених покретних ствари, те одредити начин и вријеме разгледања уз присуство судског извршиоца. Захтјев мора бити поднесен у писаној форми осам дана прије одржавања рочишта.</p>

5. На првом рочишту за продају покретних ствари путем усменог и јавног надметања покретне ствари се не могу продати испод 1/2/ (једне половине) од процијењене вриједности. Ако се покретне ствари не продају приликом првог јавног надметања, односно на првом рочишту, Суд ће на приједлог странака, односно на захтјев тражиоца извршења који се може поднијети у року од осам дана од дана одржавања неуспјелог рочишта заказати друго рочиште на којем се покретне ствари које су предмет продаје могу продати без ограничења, а у погледу износа њихове цијене.
 6. Суд ће обуставити поступак ако странка не предложи у року од осам дана одржавања другог рочишта за јавно надметање, или ако се ствари не успију продати ни на другом рочишту за јавно надметање.
 7. Понуђаћ са највећом понудом платиће цијену за покретну ствар одмах након објављивања резултата. По уплати цијене Суд ће донијети рјешење о досуди, а потом и рјешење о намирењу.
 8. На јавном надметању као купци могу учествовати само лица која су претходно положила осигурање које износи 1/10 /једна десетина/ одређене вриједности покретних ствари које се желе купити, с тим да износ осигурања не може прећи износ од _____ КМ.
 9. Осигурање се полаже на депозитни рачун _____ суда у _____ број _____ отворен код _____, са назнаком броја предмета.
 10. Понуђаћима чија понуда не буде прихваћена, осим за три најбоља понуђача, вратиће се положено осигурање одмах након закључења јавног надметања.
 11. Од полагања осигурања у овој извршној ствари ослобођен је тражилац извршења.
- Овај закључак биће објављен на огласној табли _____ суда у _____, а тражилац извршења може о свом трошку Закључак о продаји покретних ствари извршеника путем усменог и јавног надметања објавити у средствима јавног информисања.

ПОУКА: Против овог закључка нема мјеста правном лијеку.

СУДИЈА

2.1. Начин продаје

Начин продаје одређује суд закључком, пазећи на то да се постигне најповољније уновчење ствари. Продаја се врши:

- путем усменог јавног надметања или
- непосредном погодбом.

Јавно надметање спроводи судски извршилац или друго лице које одреди суд. Продаја путем усменог јавног надметања одредиће се ако су у питању ствари веће вриједности, а може се очекивати да ће се ствари продати по цијени вишој од процијењене вриједности. Предјељење суда за избор једног од ова два начина за продају ствари зависиће од тога на који начин продаја ствари обезбјеђује најповољније уновчење ствари које су предмет продаје. Суд цијени околности сваког конкретног случаја, а нарочито средину у којој се продаја врши, менталитет, врсту и стање ствари и сл. Судски извршилац

покретне ствари продаје у име и за рачун тражиоца извршења, а лице које обавља комисионе послове (којем је повјерена продаја) у своје име, а за рачун тражиоца извршења.

Продаја ствари биће објављена на огласној табли суда најкасније 15 дана прије дана одржавања рочишта за јавну продају. Суд ће обавијестити тражиоца извршења и извршеника о мјесту, дану и часу продаје.

На првом надметању, пописане ствари не могу се продати за износ мањи од половине процијењене вриједности. Почетне понуде за прво рочиште на износе мање од једне половине утврђене вриједности неће бити разматране. Продаја ће се одржати и ако приступи само један понуђач (чл. 87. ст. 1. ЗИП-а). Суд ће закључком на захтјев особе која има право првенственог намирења одредити да се рочиште за продају одгоди ако учествује само један понуђач (чл. 87. ст. 2. ЗИП-а). Без пристанка лица која се у извршном поступку по реду првенства намирују прије тражиоца извршења, покретне ствари се на јавном надметању не могу продати за цијену која не покрива ни дјелимично износ потраживања тражиоца извршења. Продаја се закључује 10 минута након стављања најповољније понуде. Судски извршилац утврђује који је понуђач понудио највећу цијену и да су испуњени услови да му се покретна ствар преда.

Понуђач са највећом понудом платиће цијену за покретну ствар одмах након објављивања резултата, ако суд закључком не одлучи другачије. Ако понуђач не плати одмах цијену за покретну ствар по позиву суда, други понуђач ће бити проглашен купцем и платити ону цијену коју је он понудио и тако редом. У случају да ниједан од понуђача са одговарајућом понудом не уплати цијену одмах по позиву суда, суд ће на захтјев једне од странака огласити да прво рочиште за продају није успјело.⁸ Захтјев суду за заказивање новог рочишта за продају тражилац извршења може поднијети у року од осам дана од дана одржавања неуспјелог рочишта. Ако тражилац извршења не предложи ново рочиште у наведеном року, обуставиће се поступак извршења. Суд ће на приједлог странке одредити ново надметање на којем ће почетна цијена бити једнака једној половини процијењене вриједности. Покретне ствари се могу продати испод процијење вриједности, тј. без ограничења у погледу износа њене цијене.

Купац на јавном надметању не може бити: судија или друго лице које службено учествује у поступку продаје, њихов супружник и с њима повезана лица, извршеник и његов супружник.

2.2. Предаја ствари

Судски извршилац ће предати ствари купцу након исплате цијене. Али судски извршилац ће предати ствар купцу иако није положио цијену ако на то, на свој ризик, пристане тражилац извршења и учесници који имају право првенства у намирењу, у границама износа који би им припали из постигнуте цијене. Ако судски извршилац преда купцу ствар, а купац не положи цијену у року који е одређен, суд ће наложити купцу да у истом поступку плати цијену, те након правоснажности и извршности тог рјешења против њега може предложити извршење.⁹

Примјер записника о усменој јавној продаји (два и више купаца)

ПОСЛ. БРОЈ: - _____ ОД _____
ЗАПИСНИК О УСМЕНОЈ ЈАВНОЈ ПРОДАЈИ
_____ која се спроводи у просторијама извршеника _____ на адреси у _____ чији је почетак заказан за _____ часова _____ Утврђује се да је присутни _____
Осим судског извршиоца, пристуни су и: 1.) _____ адвокат из _____ који изјављује да заступа тражиоца извршења у извршном поступку, по пуномоћју које прилаже. Није присутан извршеник који је обавијештен о рочишту за продају и то препорученом пошиљком број _____, а што је утврђено увидом у поштанску потврду о пријему препоручене пошиљке. _____
Прије почетка усмене јавне продаје утврђује се сљедеће: _____ 1.) _____ суд _____ у _____ закључком од _____ број _____ одредио је продају покретнина које су означене : 1) _____ Ред. број (____) моторно возило марке _____ тип _____ године производње _____ боје _____ процијењене вриједности _____ (КМ). _____ Остале покретне ствари као непотребне изостављене _____
2.) Закључак о продаји покретних ствари објављен је на огласној табли _____
3.) На јавној продаји право учешћа имају само особе које су најкасније на данашњи дан уплатиле предумујам у износу од _____ КМ на жиро-рачун суда број _____
На основу одредаба члана --. ЗИП-а, утврђујем да је удовољено условима за одржавање рочишта за усмену јавну продају. Јавна продаја зпочиње у _____ часова _____ Одређује се да ће се покретне ствари продавати редом наведеним у овом записнику. _____
Приступа се усменој јавној продаји у вези са продајом покретнине означене бројем _____ дакле моторног возила марке _____ тип _____ године производње _____ боје _____ процијењене вриједности _____

⁹ Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010, група аутора, страница 65, примјер 23

Утврђује се да су у вези са куповином описане покретне ствари приступили потенцијални купци:

1. А.Б. рођен дана _____ са пребивалиштем _____ чија је истовјетност утврђена на основу _____ који предочава потврду о уплати предујма ; _____

2. Б.Б. рођен дана _____ са пребивалиштем _____ чија је истовјетност утврђена на основу _____ који предочава доказ о уплати предујма и _____

Утврђује се да А.Б. нуди износ од _____ КМ

Утврђује се да Б.Б. нуди _____ КМ

Учесник А.Б. након наведеног нуди _____ КМ

Нема даљих понуда. Утврђује се да је најповољнија понуда коју је дао учесник А.Б. дата у _____ (_____) часова. _____

У _____ (_____), дакле по протеклу 10 (десет) минута од стављања најповољније понуде, није понуђана већа цијена те се предмет продаје означен бројем 1, дакле моторно возило марке _____ тип _____ године производње _____ боје _____, продаје А.Б. купцу за износ од _____

Купац је на основу одредбе члана ---. Закона о извршном поступку дужан да положи куповну цијену умањену за уплаћени износ предујма на депозитни рачун суда број _____ и након тога да преузме покретну ствар - моторно возило означено редним бројем 1 одмах након уплате куповне цијене, јер ће у противном други понуђач бити проглашен купцем и платиће ону цијену коју је он понудио.

Како пуномоћник тражиоца извршења изричито изјављује да је тражилац извршења _____ платио куповну цијену, предочава доказ и прилаже упатницу на износ куповне цијене умањене за положени предујам. Утврђује се да купац преузима возило, регистраске таблице и кључ возила, док ће му саобраћајна дозвола која се налази у судском депозиту бити предата када суд провјери путем рачуноводства да је уплата извршена на депозитни рачун суда _____.

Купац постаје власник моторног возила уписом у уписник моторних возила код надлежне полицијске станице _____.

Купцу не припадају права по основу одговорности због недостатака ствари _____. Купцу који није купио предмет извршења - возило на данашњој продаји биће враћен уплаћени предујам _____.

Довршено у _____ (_____) часова. _____

УЧЕСНИЦИ

За тражиоца извршења

Учесници јавне продаје (купци)

(Навести само купце који су се надметали за конкретну продају

За извршеника _____

СУДСКИ ИЗВРШИЛАЦ

2.3. Продаја покретних ствари за 1 КМ

Одредбом члана 89 став 5. ЗИП-а која се, сходно члану 131. ЗИП-а, примјењују и на покретне ствари, прописано је да непокретност на трећем рочишту може бити продата без ограничења најниже цијене у односу на утврђену вриједност. Међутим, имајућу у виду законску одредницу “може бити продата”, правилним тумачењем цитиране законске одредбе произлази да суд у сваком конкретном случају цијени колика је то најнижа цијена. Ово значи да законском одредбом није прописано да се непокретност обавезно и продаје без ограничења најниже цијене. При томе суд треба да има у виду и цијени и начела савјесности, поштења и забране злоупотребе права која су прокламована одредбама Закона о облигационим односима.¹⁰

Није прихватљиво извршење продајом ствари у бесцијење, налазећи упориште за овај став у члану 65. ЗИП-а, будући да је циљ извршења намирење потраживања тражиоца извршења, а не формална продаја. У погледу хипотеке, сматра се да ће намирење бити потпуно и за 1 КМ, ако су се уговорне стране тако договориле.

Примјер записника: друго рочиште за продају путем усменог јавног надметања, гдје је суд ограничио да продајна цијена не може износити 1 КМ.

_____ суд у _____
Број: _____
Дана: _____
ЗАПИСНИК
Сачињен дана _____ године пред _____ судом у _____
Друго рочиште за продају покретних ствари власништво извршеника
САСТАВ СУДА:
Присутан судски извршилац _____ који ће по овлашћењу суда спровести продају
ПРАВНА СТВАР:
Тражилац извршења: _____
Извршеник: _____
Ради: извршења
Почетак у _____ часова.
Констатује се да су данашњем рочишту приступили пуномоћник тражиоца извршења _____, правник запослен код тражиоца извршења, по пуномоћју које прилаже у спис.
Констатује се да за извршеника није приступио нико, достава уредно исказана.
Констатује се да је од времена оглашавања закључка о продаји путем огласне табле суда протекао законски рок од 15. дана.
Констатује се да су данашњем рочишту као зеинтересовани купац приступио _____, чији идентитет утврђен увидом у личну карту број _____ издата од МУП _____ године, ЈМБ: _____
Пуномоћник тражиоца извршења је сагласан да се рочиште за јавно надметање

одржи у присуству само једног понуђача - купца.

Суд доноси

Закључак

Испуњени су сви услови да се одржи друго рочиште за продају покретних ствари извршеника поближе описаних у закључку о продаји _____ суда _____ број _____ од _____ године.

Рочиште ће се одржати у одсуству уредно позваног извршеника.

Присутнима се предочава да се на другом рочишту за јавно надметање покретне ствари које су предмет продаје могу продати без ограничења у погледу износа њихове цијене.

С обзиром на одредбе Закона о облигационим односима на неосновано богаћење те начела савјесности и поштења, суд ће, а на приједлог тражиоца извршења, ограничити да најнижа продајна цијена наведених покретних ствари не може износити појединачно испод _____ КМ.

Суд објављује почетак надметања за куповину предметних покретних ствари на другом рочишту за њихову продају путем усменог јавног надметања у складу са одредбом члана 131. ЗИП-а у вези са чланом 89. ст. 1. и 2. и чланом 90. став 5. ЗИП-а.

Суд позива присутног понуђача – купца да ли се јавља за куповину предметних покретних ствари у висини утврђене вриједности $\frac{1}{2}$ наведених покретних ствари.

Констатује се да је понуђач _____ доставио уплаћени предујам 1/10 утврђене вриједности наведених покретних ствари.

Констатује се да је понуђач _____ у _____ минута понудио продајну цијену, и то за:

камион _____ марке _____, година производње _____, број шасије _____, број мотора _____, боја _____, регистарских ознака _____.

Понуђени износ за наведену покретну ствар _____ КМ.

Пуномоћник тражиоца извршења сагласан са понуђеном продајном цијеном од наведеног понуђача.

Понуђач – купац _____ за покретну ствар

камион _____ марке _____ година производње _____, број шасије _____ број мотора _____ боја бијела, регистарских ознака _____, понудио цијену од _____ КМ.

Пуномоћник тражиоца извршења сагласан са понуђеном цијеном.

Суд након протеча 10 минута од стављања најповољније понуде, тј. у _____ часова закључује друго рочиште за продају покретних ствари у власништву извршеника путем усменог јавног надметања које су биле предмет продаје према закључку о продаји: _____ од _____ године, јер су све покретне ствари које су биле предмет продаје продате понуђачу - купцу _____.

Констатује се да су све покретне ствари које су биле предмет продаје продате једино и уједно најповољнијем понуђачу _____

Довршено.

Присутни потписују записник без примједаба.

Судски извшилац

2.4. Непосредна погодба

Продаја непосредном погодбом обавља се између купца с једне стране и судског извршиоца с друге стране, осим ако продаја није повјерена комисионару, који по овлашћењу суда продаје пописане и од извршеника одузете покретне ствари, с друге стране. Лице које обавља комисионе послове продаје покретну ствар у своје име а за рачун извршеника. Судски извршилац продаје ствари у име извршеника. Продаја посредством комисионара погоднија је када се ради о продаји ствари које су веће вриједности или ако се ради о драгоценостима. Закључак о продаји покретних ствари непосредном погодбом садржи све податке као и закључак о јавној продаји, с тим што садржи и рок до када се продаја има извршити. Судски извршилац (или лице које је по налогу суда обављало комисионе послове) уговор о продаји непосредном погодбом закључује са купцем (писана форма уговора није услов за пуноважност уговора о продаји покретних ствари). Пописане ствари се не могу продати за износ испод 1/3 процијењене вриједности у року који је суд одредио за продају непосредном погодбом. Ако се пописане ствари нису могле продати у висини процијењене вриједности путем непосредне погодбе у одређеном року, суд ће на приједлог странке одредити нову почетну цијену која ће бити једнака половини процијењене вриједности покретних ствари, с тим што се на другом рочишту покретне ствари не могу продати за износ испод 1/3 процијењене вриједности. Приједлог за друго јавно надметање и за продају путем непосредне погодбе странка може поднијети у року од осам дана од дана првог надметања односно од дана истека рока који је суд одредио за продају путем непосредне погодбе. Ако се ствар није могла продати непосредном погодбом ни у другом остављеном року који је одредио суд, поступак ће се обуставити.

Записник о продаји непосредном погодбом (примјер број 1)

Састављен _____ . године у _____ ул. _____ о предмету извршења на захтјев тражиоца извршења _____ из _____ против _____ извршеника _____ из _____ за _____ испуњење захтјева у новчаном износу _____ КМ.

Присутни:

Службено лице,
Тражилац извршења,

Треће лице, _____
Извршеник , _____

Продаја је одређена судским закључком бр. _____, од _____.
Продаја ствари је објављена доношењем и оглашавањем закључка о продаји у табли огласа _____ . године.

Као купац, пријављен је: _____ из _____.
Купац је прегледао ствари које су на продаји и изјавио да их купује у виђеном стању, у каквом су данас, те за то нуди цијену од:

1. _____
2. _____
3. _____

На основу ове понуде, службено лице продаје покретне ствари, и то купцу _____ из _____ за цијену од _____.
Цијену продаје купац исплаћује службеном лицу и купљене ствари прима уз потврду.

Службено лице, _____ Тражилац извршења,

Извршеник , _____

Купац, _____

Записник о продаји непосредном погодбом (примјер број 2)

Састављен дана _____ године, у _____, у извршном поступку извршног повјериоца _____ из _____, чији је пуномоћник – адвокат из _____, против дужника _____ из _____, ради наплате новчаног потраживања од _____ КМ.

ПРИСУТНИ

Судски извршилац: _____

тражилац извршења _____

Извршеник: _____

Продаја је одређена закључком суда број _____ од _____ године.

Као купац пријавио се:

1. _____ из _____, чији је ЈМБ _____,

2. _____ из _____, чији је ЈМБ _____,

3. _____ из _____, чији је ЈМБ _____,

Прије започињања продаје непосредном погодбом судски извршилац утврђује да су испуњени сви услови да се рочиште одржи.

Предмет продаје је _____.

Процијењењу вриједност предмета извршио је вјештак _____, струке _____, дана _____ године, на износ од _____ КМ, а на који није било примједба па се сматра да наведена цијена представља утврђену вриједност сходно члану – ЗИП-а.

Судски извршилац констатује да се наведена ствар не може продати испод процијењене и утврђене вриједности која износи _____ КМ, члан _____ ЗИП-а, што је уједно и најнижа за суд прихватљива цијена.

Купац изјављује да је прегледао _____ и да жели да га купи у данас виђеном стању у каквом се овај _____ налази на лицу мјеста.

Странке сагласно изјављују да је потраживање тражилаца извршења у предмету број _____, према налазу вјештака финансијске струке од _____ године, _____ КМ, а трошкови извршења у овом предмету _____ КМ, и то _____ КМ за рад вјештака _____ струке, тако да је укупно потраживање _____ КМ.

Уговор о продаји ствари непосредном погодбом

Уговорне стране:

судски извршилац _____ суда у _____, као продавац у име и за рачун тражиоца извршења _____ из _____, чији пуномоћник _____ из _____ (у даљем тексту: продавац) са једне стране и _____ из _____, чији је ЈМБ _____ (у даљем тексту: купац) са друге стране

Члан 1.

Предмет продаје непосредном погодбом је _____.

Члан 2.

Купац изјављује да купује ствари наведене у члану 1. овог уговора за укупну цијену од _____ КМ .

Члан 3.

Продавац изјављује да констатује да продаје ствари наведене у члану 1. овог уговора купцу за укупну цијену _____ КМ.

Члан 4.

Купац је цјелокупан износ купопродајне цијене од _____ КМ, уплатио дана _____ године, на рачун депозита _____ суда у _____ број _____ са позивом на број предмета _____

Члан 5.

По достављању извјештаја од рачуноводства _____ суда у _____ да је уплата извршена, посебним рјешењем ће се досудити ствари наведене у члану 1. овог уговора купцу у својину и посјед.

Члан 6.

Купац ће купљене ствари преузети од извршеника без присуства суда и тражилаца извршења, накнадно у договору са извршеником, када сви трошкови преузимања купљених ствари падају на терет купца.

Члан 7.

Овај уговор који је саставни дио записника о продаји од _____ године, сачињен је у 5 (пет) истоветних примјерака (један за _____ суд у _____, спис предмета број _____ по један за странке и један за купца).

Продавац _____ тражилац извршења _____ извршеник _____

Купац _____

Уговор сачињен у _____, дана _____ године.

По правоснажности рјешења о досуђењу ствари купцу у својину и државину и доношењу рјешења о исплати, суд ће израдити посебно рјешење о обустављању поступка извршења у предмету број _____ и другим који су задужени овим списом.

Овај записник и уговор су прочитани, прегледани и присутни их потписују без примједаба.

Странке сагласно изијављују да је на основу наведеног извршно потраживање у предмету број _____ намирено у цјелости.

Довршено у _____ часова.

Судски извршилац _____ тражилац извршења _____ извршеник _____

Купац _____

2.5. Комисиона продаја

Комисиона продаја (*енгл. commission sale, њем. Kommissionshandel*) један је од начина продаје у којем учествују комисионар с једне и његов комитент с друге стране.

Комисионар је посредник који ради у своје име али за рачун комитента који је или произвођач или власник робе. Накнада комисионару је провизија од продате робе коју он мора продати с “пажњом доброг привредника”.

За сваки комисиони посао склапа се уговор. На основу тог уговора комисионар добија налог за продају одређене робе, односно упутства императивне или индикативне природе. Комисиони налог може бити тржишни или фиксни. Тржишни је онда када треба да купи или прода робу по оптималним условима, и то обавезује комитента, а фиксни је онда када добија фиксне услове од којих не смије одступити јер онда разлика пада на његов терет. Комисиони налог може бити и ад хок налог (од случаја до случаја). Комисиону продају претежно обављају специјализована предузећа, стручно оспособљена за поједине врсте послова.

Примјер обрасца уговора о комисионој продаји возила:

УГОВОР О КОМИСИОНОЈ ПРОДАЈИ ВОЗИЛА

Закључен дана _____ . године између “ _____ ”, _____ као комисионара са једне стране и _____ као комитента са друге стране, на сљедећи начин:

Члан 1.

Комисионар се обавезује да у своје име а за рачун комитента прода комитентово половно моторно возило марке _____, година _____

производње _____, број мотора _____, број шасије _____, регистарски број _____, за цијену у износу од _____ КМ.

У цијену из става 1. овог члана није урачунат порез на промет сходно Закону о опорезивању производа и услуга у промету.

Члан 2.

Комисионар се обавезује да комитенту исплати цијену добијену од продатог моторног возила одмах након продаје.

Члан 3.

Комисионар се обавезује да све послове у вези са овим уговором обави стручно и према постојећим прописима за ову врсту посла.

Члан 4.

Комитент се обавезује да комисионару за послове наведене у члану 1. овог уговора исплати на име провизије износ од 3% од вриједности возила.

Члан 5.

Овај уговор је састављен у два истоветна примјерка, од којих свака страна задржава по један примјерак.

КОМИСИОНАР

КОМИТЕНТ

2.6. Намирење тражиоца извршења

Ако се из продајне цијене намирује само један тражилац извршења, суд ће рјешењем о намирењу одредити да се из износа добијеног продајом ствари намире редом:

- трошкови извршног поступка,
- трошкови одређени у извршној исправи, камата до дана уновчења ствари и главно потраживање.

Ако се у извршном поступку намирује више тражилаца извршења, суд ће заказати рочиште и одредити редослијед намирења. Ако се тражиоци извршења истог реда не могу потпуно намирити из продајне цијене, намирују се сразмјерно износима својих потраживања. Приликом доношења рјешења о намирењу, суд ће узети у обзир само она потраживања за која је рјешење о извршењу постало правоснажно до дана доношења рјешења о намирењу. Вишак продајне цијене која остане при намирењу предаће се извршенику, ако за то нема сметњи. Ако се ствар није могла продати на другом рочишту за јавно надметање или непосредном погодбом у року који је одредио суд, на приједлог тражиоца извршења, суд ће обуставити поступак извршења.

3. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА СУДСКИХ ИЗВРШИЛАЦА И ТЕШКОЋЕ У ЊИХОМ РАДУ

3.1. Потресне приче

“Дјецо, долазе да нас избаце из стана, отворите плинске боце!”

„Они су тројац који утјерују страх у кости, они су утјеривачи дугова, разбијачи...” Такав глас најчешће прати судске извршиоце који у овим незахвалним рецесијским временима, када људи масовно остају без посла, када не могу дјеци купити хљеб, платити рачуне, морају ући у стан тих истих јадних и невољних људи и пописати им покретне ствари или спровести деложацију, одузети им оно мало имовине (ако је уопште имају)...

Овако почиње свака мучна интервенција...

Нисмо ми никакви разбијачи ни утјеривачи дугова, као што се говори и како нас се жели приказати, ми само радимо свој посао на законит и културан начин. Настојимо разумјети људе који се нађу у невољи и на “нашој мети” и с њима се културно опходити. Ми никоме из стана не износимо никакве ствари, телевизоре, кауче, фрижидере... Не, ми само радимо по закону, а тражилац извршења је тај који предлаже шта се од имовине извршеника може узети како би се постојећи дуг наплатио. Ми му то само омогућавамо.

3.2. Организација судских извршилаца

Дугогодишњом праксом и покушајима увођења разних видова организација судских извршилаца установљено је да је најефикаснији начин да се у оквиру извршних одјељења формира засебна служба судских извршилаца са одговорним лицем или координатором.

Координатор ¹¹ брине да судски извршилац поступи по налогу судије и спроведе извршне радње у складу са одредбама ЗИП-а, а посебно:

- распоређује послове и задатке судских извршилаца тако да им обезбјеђује ефикасан и законит рад у спровођењу радњи извршења као и да обавља друге послове из свог дјелоokrуга
 - контролише рад судског извршиоца, а посебно:
1. у погледу испуњавања дневне и мјесечне норме,
 2. поштовања радне дисциплине,
 3. оцјењује рад судског извршиоца,
 4. води електронску базу података Система за аутоматско управљање предметима (ЦМС CMS систем) или други програм задужења судских налога на дневној основи, којом се обезбјеђује функционална евиденција о кретању налога суда, нпр. наредби, закључака, рјешења, дописа и записника судских извршилаца по предузетим извршним радњама према извршним судијама,
 5. електронска база задужења судских налога мора садржавати податке када је судски налог запримљен у службу, када је налог достављен у рад судском извршиоцу, те податак о раздужењу судског извршиоца улагањем записника по обављеној извршној радњи, са датумом и потписом координатора судских извршилаца.

Електронска база задужења мора садржавати сљедеће податке:

1. број предмета,
2. име и презиме тражиоца извршења (или име правног лица),
3. име и презиме извршеника (или име правног лица),
4. адресу извршеника,
5. име судског извршиоца који је преузео закључак,
6. опис предмета (новчано потраживање, деложација, ометање посједа).

Координатор судских извршилаца или један од судских извршилаца којег одреди предсједник суда за судове који немају координатора води електронску базу рочишта о јавним продајама које спроводе судски извршиоци у складу са одредбом члана 130. ЗИП-а.

¹¹ Ријеч координатор у овом практикуму односи се на судове који имају формирану и уређену засебну службу судских извршилаца (нпр. Општински суд Сарајево)

Електронска књига рочишта о јавним продајама садржи сљедеће податке:

- 1) број предмета
- 2) име и презиме тражиоца извршења (или име правног лица)
- 3) име и презиме извршеника (или име правног лица)
- 4) адресу извршеника
- 5) име судског извршиоца који спроводи закључак о јавној продаји или непосредној погодби
- 6) начин продаје (јавна продаја, непосредна погодба, прво или друго рочиште)
- 7) податке о мјесту, времену и сату одржавања рочишта.

Координатор (ако га суд има) планира и остварује сарадњу са судском полицијом, ради асистенције у предметима када судски извршилац затражи асистенцију судске полиције, распоређује и додјељује предмете у рад, координира рад између судског извршиоца на терену и извршног судије, те у том смислу доноси периодичан план рада и контролише испунавање планова.

Задатак координатора је да подноси извјештај о раду појединачно за сваког извршиоца на дневној и мјесечној основи, да брине о кретању свих закључака који се достављају судским извршиоцима као и записника који се враћају судији у спис.

Досадашње руковођење судским извршиоцима обављало се тако што су се судски извршиоци индивидуално организовали, нпр. У погледу заступања предмета и комуникације са извршним судијама.

Овај вид организације довео је до различитих организационих приступа сваког појединца у оквиру једног суда, па се у пракси дешавало да више извршилаца изгради сопствени систем организације и вођења предмета, као и комуникацију са извршним судијама.

Овај начин самоорганизовања изазвао је огромно незадовољство странака у извршном поступку које право остварују преко судских извршилаца. Најчешће су незадовољство истицали тражиоци извршења који су увидјели да су судски извршиоци различито организовани и да сам ток извршења не траје једнако код свих судских извршилаца.

Непостојање јединственог система у организацији у смислу да све странке у поступку морају имати јасну представу о самом току извршења и о свим процедурама које предузима судски извршилац појединац довело је до гомилање огромног броја предмета у суду.

Осим лоше организације, судски извршиоци у цијелој Босни и Херцеговини нису имали приступ модерним технологијама, као и адекватан простор за смјештање предмета, што је додатно успоравало извршни поступак.

Прије свега потребно је поставити јасне параметре у погледу праћења и контроле рада судских извршилаца, односно одредити тачне радње које предузима судски извршилац на терену, а које могу бити бодоване или нормиране.

3.3. Организација канцеларије судских извршилаца

Прије него што се приступи организацији судских извршилаца, потребно је урадити анализу затеченог стања и утврдити сљедеће критеријуме:

- број предмета који су достављени на спровођење
- старосну структура предмета
- број предмета који су, по закону, хитне природе.

3.3.1. Подјела терена

Када се утврди тачан број предмета који су у раду код судских извршилаца, може се планирати број судских извршилаца који је адекватан сразмјерно броју предмета (закључака).

Приликом израде плана битно је у што већој мјери из употребе избацити мануелне евиденције (интерне доставне књиге и помоћне књиге задужења и раздужења).

Потребно је одредити и задужити сваког извршиоца за одређени дио града или мјеста, тако да све предмети који долазе у одређени дио града или мјеста преузима само један извршилац.

На овај начин није могуће да се два и више извршилаца нађу на једном подручју или у улазу зграде, извршилац који проведе дужи временски период на једном терену познаје улице, мјеста и на тај начин лакше и брже долази до извршеника, затим упознаје представнике кућних савјета, поштаре који на терену могу бити од великог значаја за информације о извршеницима.

Координатор судских извршилаца преузима све закључке извршних судија са једног мјеста (писарница) и спроводи их кроз CMS систем или други доступни програм извршиоцима по већ одређеним теренима. Предмети који су унесени у базу података достављају се судском извршиоцу.

Приликом преузимања задужених предмета, закључака судски извршилац дужан је да предмете прегледа и разврста их по улицама унутар свог терена.

Судски извршилац разврстане предмете (закључке) узима у рад, водећи при томе рачуна да су закључци концентрисани у ужем дијелу терена који покрива ради веће ефикасности.

Судски извршилац дужан је да предмете (закључке) које радом на терену спроведе или ако констатује одређене сметње у њиховом спровођењу, истог или најкасније наредног дана врати координатору судских извршилаца.

Приликом раздуживања записника, лице задужено за контролу рада судских извршилаца дужно је да достављени записник прегледа и утврди да ли постоји оправданост за раздуживање записника и да ли записник има све неопходне елементе који су потребни суду ради предузимања даљих радњи.

Ако се утврди да записник није адекватан у односу на учињену радњу на терену, он се не раздужује и одмах се налаже извршиоцу да отклони недостатке.

Када су испуњени сви услови за раздуживање записника, координатор у базу података уноси исход радње коју је извршилац спровео на терену, а то су:

- наплаћен дуг и судски трошкови у потпуности (уписује се наплаћени износ)
- извршеник одселио,
- извршеник непознат на адреси
- извршеник умро
- асистенција вјештаку извршена
- јавна продаја - успјела
- јавна продаја - неуспјела
- ометање посједа - учињено
- изузете продате ствари од извршеника
- извршен попис покретних ствари
- извршеник нема ствари које могу бити предмет пописа
- ствари пописане у другом предмету (број предмета у којем су пописане).

Одговорно лице или координатор судских извршилаца раздужене записнике истог дана доставља судији у рад.

Имајући у виду да судски извршиоци доста времена губе изласком на рочишта за јавну продају покретних ствари које се заказују на лицу мјеста, а које су у 90% случајева неуспјеле, оправдано је да се рочишта за јавну продају покретних ствари у предметима мале вриједности заказују у згради суда, изузев рочишта у којима се продају ствари веће вриједности као што су аутомобили, машине и др.

4. ПРИПРЕМА ЗА РАД НА ТЕРЕНУ

Судском извршиоцу се, у правилу, извршне радње налажу путем закључка. Извршиоци не би требало да буду задуживани са комплетним списима, имајући у виду да су ограничени у одлучивању. Списи, у правилу, остају у суду, а судски извршиоци преузимају само закључак уз рјешење. Овај начин организације ослобађа извршиоце у смислу одговорности чувања списа у канцеларији као и на терену. Преузимањем комплетног списка извршни судија није у могућности да контролише рад и поступке судског извршиоца. Записници који се сачињавају на терену улажу се у спис, а поред овога постоји и могућност уништења списа или његових дијелова.

У закључку се мора јасно нагласити коју радњу или више њих је неопходно спровести (нпр. попис, пљенидбу и процјену ствари, изузимање итд.). Осим овога у закључку мора бити наведен износ потраживања, те адреса извршеника и износ трошкова поступка, имајући у виду члан 121. став 1. ЗИП-а (биће пописано онолико ствари колико је потребно за намирење потраживања тражиоца извршења и трошкова извршења).

Закључак који је достављен извршиоцима на спровођење остаје задужен код извршиоца све док се не спроведе у потпуности, или ако на терену буду констатоване одређене сметње, нпр. одселио, или друго¹².

Судски извршилац ће све неуспјеле покушаје извршења констатовати на записник и у ЦМС CMS систем како би суд односно судија имао увид у рад по предмету. Имајући у виду да се на овај начин губи доста времена при уношењу података у систем, потребно је овај модул прилагодити и поједноставити на начин да се омогући употреба шифрарника предузетих радњи за судског извршиоца.

Извршиоци којима се у неким судовима достављају комплетни списи у рад преузимају дио послова који нису у њиховом опису а ради се о улагању свих поднесака које странке у поступку достављају у тај спис, а то су приговори, ургенције, достављање нових адреса и сл. Таквим начином поступања по спису извршиоци имају мање времена за рад на терену.

Потребно је да судски извршиоци буду максимално ослобођени од канцеларијског пословања које се не односи на припрему и организацију рада на терену.

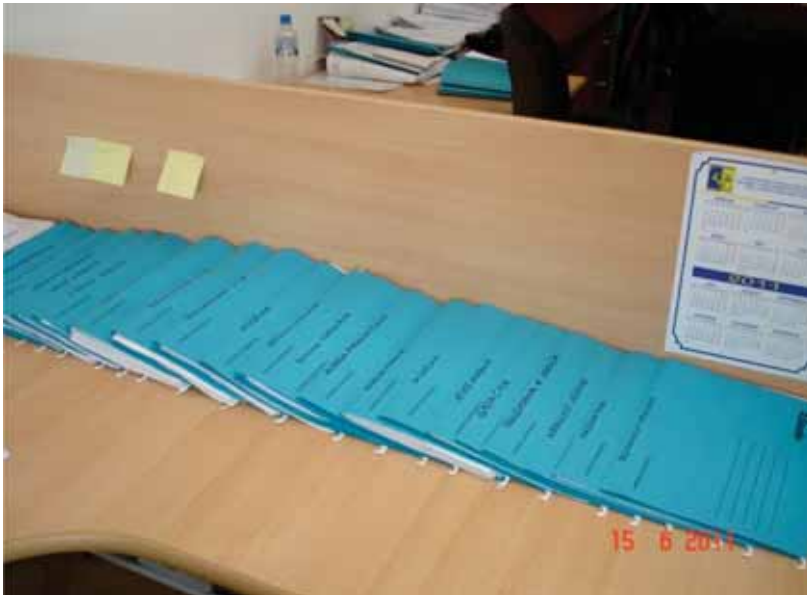
Закључци које суд упућује судским извршиоцима преузимају се у писарници суда. Координатор преузима закључке за све извршиоце, затим се преузети закључци додјељују у рад сваком појединцу.

12 Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010. године, група аутора, страница 63, примјер 21

Додјељивање и селекцију закључака врши координатор, најчешће према теренској расподјели или по принципу један извршилац - један судија. Приликом разврставања закључака потребно је водити рачуна о предметима који су по природи извршења **хитни те такве треба обиљежити и одмах доставити на спровођење, а то су: деложације, издржавања, сметање посједа, Оквирни закон о залозима и др.**

Судски извршилац, након што преузме закључке који су му додијељени у рад, треба да их разврста по улицама или мјестима ради лакше припреме изласка на терен.

Примјер: закључци који су разврстани по улицама

Додјељивање предмета на којим треба спровести извршење врши се тако да један судски извршилац приликом једног изласка обави, по могућности, више извршних радњи које се односе на спровођење извршења у више извршних предмета у истом мјесту или у више оближњих мјеста.

Приликом изласка на лице мјеста, осим закључака, судски извршилац треба да има и обавјештења која се остављају или уручују извршенику зависно од начина спровођења извршења.

У пракси се показало ефикасним да извршилац уз обавјештење извршенику који није затечен на адреси остави и позив да се јави у просторије суда ради измирења дуга. У позиву се наводи тачан датум и сат, као и адреса сједишта суда.

Овај позив се оставља када се са сигурношћу утврди да извршеник станује на наведеној адреси и, уколико је могуће, у записнику се констатује име и презиме

особе која је потврдила да извршеник станује на датој адреси. Извршилац ће покушати сазнати када би се извршеник могао затећи на лицу мјеста.

У позиву се наводи да је, ако се не одазове на овај позив, извршеник дужан да буде у стану или на радном мјесту у одређено вријеме ради предузимања извршних радњи сходно закључку.

У записнику се констатује датум и вријеме изласка на лице мјеста, као и датум за када је позван да се јави у суд, односно обавјештење о томе када ће судски извршилац поново изаћи на лице мјеста уколико се извршеник не одазове позиву.

Ако се извршеник не одазове позиву у зграду суда, извршилац ће у заказано вријеме изаћи на адресу извршеника ради спровођења рјешења. Уколико се извршеник поново не затекне на лицу мјеста, судски извршилац ће приступити припреми примјене члана 43. ЗИП-а.

Примјер: Позив за извршеника који није затечен на лицу мјеста и обавјештење уколико се не одазове на позив

Bosna i Hercegovina Federacija Bosne i Hercegovine OPĆINSKI SUD U SARAJEVU Šenoina 1 Izvršni odjel : Služba sudskih izvršitelja Broj predmeta _____ Sarajevo, _____ god.	 Općinski sud u Sarajevu	PRAVNA STVAR: Tražilac izvršenja _____ Izvršenik _____ Radi _____
P O Z I V - O B A V I J E S T		
Za : _____		
Pozivate se kao stranka za dan _____ 200__ god. u _____ sati , pred ovaj sud u sobu 454/IV služba sudskih izvršitelja (IZVRŠNI ODJEL).		
Ukoliko se ne odazovete na ovaj poziv dužni ste biti u stanu – poslovnom prostoru u ulici _____ broj _____ dana _____ 200__ god. u _____ sati.		
NAPOMENA: Ukoliko ne budete na licu mjesta u naznačeno vrijeme stan – poslovni prostor bit će prinudno otvoren uz prisustvo svjedoka i sudske policije, radi iseljenja, shodno članu 43 ZIP-a Sudski izvršitelj :		

Obrazac br.2

Bosna i Hercegovina Federacija Bosne i Hercegovine OPĆINSKI SUD U SARAJEVU Šenoina 1 Izvršni odjel : Služba sudskih izvršitelja Broj predmeta _____ Sarajevo, _____ god.	 Općinski sud u Sarajevu	PRAVNA STVAR: Tražilac izvršenja _____ Izvršenik _____ Radi _____
P O Z I V - O B A V I J E S T		
Za : _____		
Pozivate se kao stranka za dan _____ 200__ god. u _____ sati , pred ovaj sud u sobu 454/IV služba sudskih izvršitelja (IZVRŠNI ODJEL).		
Ukoliko se ne odazovete na ovaj poziv dužni ste biti u stanu – poslovnom prostoru u ulici _____ broj _____ dana _____ 200__ god. u _____ sati.		
NAPOMENA: Ukoliko ne budete na licu mjesta u naznačeno vrijeme stan – poslovni prostor bit će prinudno otvoren uz prisustvo svjedoka i sudske policije, radi iseljenja, shodno članu 43 ZIP-a Sudski izvršitelj :		

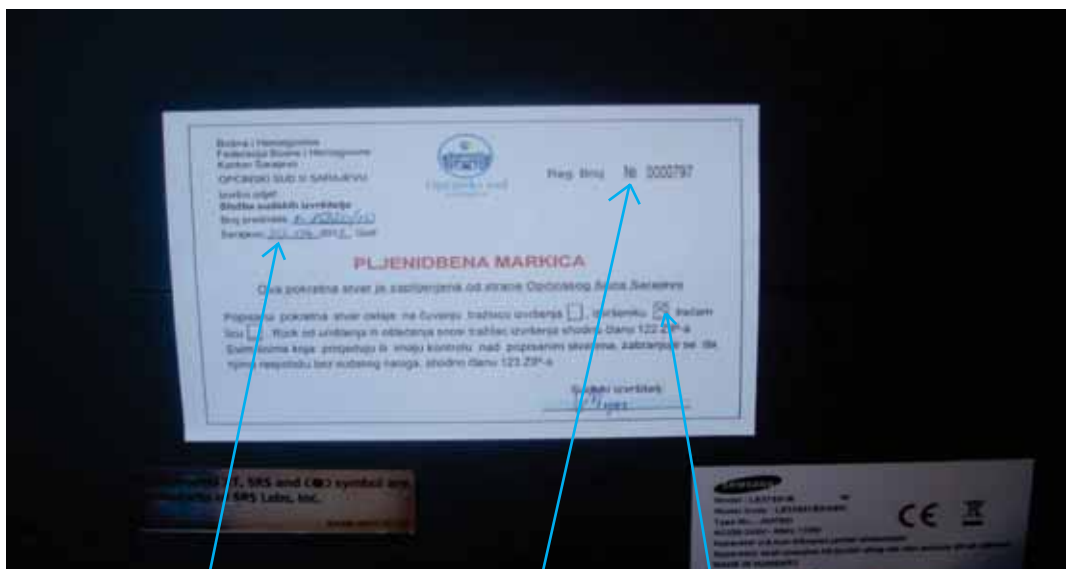
Осим позива и обавјештења суд би, у складу са могућностима, требало да обезбиједи судским извршиоцима индиговане записнике који се пишу у више примјерка. Странкама се одмах након спроведене радње уручује једна копија, тако да странке у поступку не морају долазити у суд ради преузимања.

Уз поменуте индиговане записнике и обавјештења судски извршиоци при изласку на терен морали би имати пљенидбене маркице које се лијепе на заплијењене ствари.

4.1. Шта је потребно судском извршиоцу приликом изласка на терен:

- обавјештење (достава, члан 43. ЗИП-а), (примјер у Приручнику)¹³
- позиви (примјер у приручнику ВЕРП¹⁴)
- индиговани записник (примјер у Приручнику)¹⁵
- пљенидбене маркице (примјер у Приручнику)¹⁶

Примјер: пљенидбена маркица

Број предмета и датум

Напомена гдје су ствари остављене

Регистарски број маркице

4.2. Обим и опис послова судског извршиоца

Судски извршилац је службеник суда који по налогу судије извршног одјељења непосредно предузима извршне радње.

¹³ Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010. године, група аутора

¹⁴ Balkans enforcement reform project/Пројекат реформе извршног права на Балкану

¹⁵ Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010. године, група аутора

¹⁶ Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010. године, група аутора

Врста извршне радње, њен облик и обим као и начин извршења зависи од предмета и средства извршења означеног у рјешењу о извршењу које се у конкретном случају спроводи. Извршне радње се предузимају радним даном у времену од 07 до 19 часова, изузетно ван радног времена и ноћу ако за то постоје оправдани разлози.

Извршни судија, у правилу, закључком налаже судском извршиоцу извршну радњу.

Приликом спровођења извршних радњи судски извршилац је обавезан о да томе сачини записник који мора садржавати:

- назначење странака (пуно име и презиме странке или назив фирме са сједиштем ако се ради о правном лицу, адресу и друге податке)
- пуно име и презиме судског извршиоца
- означање мјеста, улице и броја као и вријеме и датум кад се извршна радња предузима, назначење која лица присуствују приликом предузимања извршне радње (странке, свјedoци, вјештаци, треће лице и сл.)
- опис радње коју је извршилац предузео и околности које су значајне за извршење налога суда уз констатацију да ли је поступљено у потпуности или дјелимично по налогу
- вријеме завршетка извршне радње
- потписе странака и других учесника који су присуствовали спровођењу извршних радњи са назначењем њиховог својства ради идентификације потписа.

Ако лице одбија да се потпише, ту чињеницу треба назначити у записнику и навести разлоге одбијања потписа.

Ако се ради о радњи извршења пописом и пљенидбом покретних ствари извршеника у записник (пљенидбени попис) уноси се кратак опис сваке заплијењене ствари (нпр. назив ствари, старост, вриједност, рачун о куповини ствари, количина, у каквом стању се налази и сви други подаци којима се идентификује покретна ствар). Судски извршилац процјењује покретне ствари и то констатује у записник. У записник се уносе и приговори присутних лица о процјени покретне ствари. Ако судски извршилац није у могућности да процијени покретну ствар, то ће констатовати у записник и навести разлоге.

У правилу, судски извршилац ће прије него што приступи пљенидби и попису покретних ствари предочити извршенику рјешење о извршењу и позвати га да плати износ (главни дуг, споредна потраживања-камате, досуђене трошкове поступка и трошкове извршења) за које је одређено извршење (члан 119. ЗИП-а). Радња о позиву извршенику да плати одређени износ као и изјава извршеника по позиву мора бити констатована у записнику о попису и пљенидби прије предузимања саме радње пописа и пљенидбе покретних ствари.

Прије предузимања радње извршења којом се врши пљенидба покретних ствари извршеника, поступајући судија или судски извршилац обавијестиће странке о времену и мјесту пљенидбе, зависно од околности и природе

радње извршења. О времену и мјесту пљенидбе извршеникових ствари биће обавијештен и тражилац извршења, ако је то тражио. Одсуство тражиоца извршења не спречава спровођење пљенидбе. Предмет пљенидбе и пописа могу бити ствари које се налазе у посједу извршеника, као и ствари које се налазе у посједу тражиоца извршења (члан 120. ЗИП-а). Сматра се да су брачни и ванбрачни другови сувласници на једнаке дијелове свих покретних ствари које се затекну у њиховој кући, стану, пословној просторији или другој непокретности. Извршеникове ствари које се налазе у посједу трећег лица могу се пописати само ако он на то пристане.

Пљенидбеним пописом пописаће се онолико ствари колико је потребно за намирење потраживања тражиоца извршења и трошкова извршења (члан 121. ЗИП-а). Првенствено се пописују ствари у погледу којих нема примједби о постојању права које би спречавало извршење и ствари које се најлакше могу уновчити, при чему ће се узети у обзир изјаве присутних странака и трећих лица.

Судски извршилац ће оставити пописане ствари на чување извршенику ако суд на приједлог тражиоца извршења није одредио да се оне предају на чување тражиоцу извршења или трећем лицу (члан 122. ЗИП-а).

Готов новац, хартије од вриједности и драгоцјености предаће се у судски депозит. У судски депозит предаће се и друге ствари веће вриједности ако су погодне за такав начин чувања.

Судски извршилац обавјештава сва лица која посједују или имају контролу над пописаним стварима о забрани да располажу њима без судског налога.

Обавјештење о забрани располагања пописаним стварима уноси се у записник о попису.

Уколико се при пљенидби не нађу покретне ствари које могу бити предмет извршења, то ће бити констатовано у записнику.

Ако се након пљенидбеног пописа одреди извршење над заплијењеним стварима ради наплате другог потраживања истог тражиоца извршења или потраживања другог тражиоца извршења, неће се обавити поновни попис и процјена тих покретних ствари, него ће се у наставку записника само забиљежити подаци из каснијег рјешења о извршењу (члан 128. ЗИП-а).

Продају покретних ствари у смислу одредбе члана 130. ЗИП-а спроводи судски извршилац, уколико суд није другачије одлучио.

Када судски извршилац врши продају покретних ствари јавним надметањем, о томе сачињава записник који мора садржавати:

- ознаку списка са датумом и сатом одржавања јавне продаје/непосредне погодбе
- ознаку странака, пуномоћника странака
- ознаку судског извршиоца који спроводи јавну продају/непосредну погодбу, као и
- мјесто - улицу, број и сат одржавања рочишта о јавној продаји/непосредној погодби

- ознаку закључка суда којим је одређена прва, друга или трећа јавна продаја
- назначење странака које присуствују јавној продаји/непосредној погодби
- назначење понуђача са свим подацима којима се идентификује било да се ради о физичком или правном лицу,
- податке о уплаћеном депозиту
- назначење предмета јавног надметања и почетну цијену ствари које су предмет продаје
- листу понуђача по обављеној продаји са постигнутом цијеном
- податак о проглашењу најповољнијег понуђача
- податак о преузимању продајне цијене или доказ о извршеној уплати продајне цијене
- податак о предаји покретне ствари купцу
- потписе понуђача/купаца, потписе странака, пуномоћника и осталих учесника у поступку, сат када је завршена јавна продаја и евентуалне изјаве странака и учесника у поступку јавне продаје/непосредне погодбе као и друге податке за које процијени да су битни у поступку јавне продаје/непосредне погодбе.

У записнику ће се још констатовати да ли је извршен поврат уплаћеног износа депозита по извршеној продаји осталим понуђачима уколико је такав депозит преузет од судског извршиоца непосредно прије саме јавне продаје.

По уплати продајне цијене судски извршилац ће предати ствар најповољнијем понуђачу као купцу, а ако купац није положио цијену, само када на то пристане тражилац извршења, што се мора констатовати у записнику о продаји.

Приликом спровођења извршења ради предаје једне или више одређених ствари које се налазе код извршеника, судски извршилац одузима те ствари од извршеника и уз потврду их предаје тражиоцу извршења (члан 197. ЗИП-а). Исти је поступак и када се ради о стварима које се налазе код трећих лица ако је оно вољно предати ствар.

4.3. Мониторинг и контрола рада судских извршилаца

Када се говори о праћењу рада судских извршилаца, треба нагласити да је доступни ЦМС систем потребно надоградити у односу на судске извршиоце у погледу праћења и контроле, имајући у виду значај судских извршилаца као и број предмета којима су задужени.

Потребно је утврдити јасне радње судског извршиоца којима се вреднује рад и квалитет сваког појединца. Поред овога електронски систем мора омогућити лакши и једноставнији увид у цјелокупна кретања закључака као улазних информација и записника као излазних информација које су пресудне у погледу контроле.

Општински суд у Сарајеву, осим CMS-а, на располагању има додатни програм који је намијењен за мониторинг и контролу рада судских извршилаца који се користи од 2007. године. Овај програм пружа могућност да се рад судских извршилаца усмјерава, контролише и анализира. Имајући у виду ове показатеље, могућност за погрешне одлуке у руковођењу су минималне. Судски извршилац који у раду користи искључиво CMS систем треба да води и додатну евиденцију мануелно или електронски, како би се прикупили сви подаци који су потребни за праћење и контролу.

Праћење и контролу судских извршилаца можемо подијелити у двије групе, и то:

- улазне информације (предмети који се достављају у рад)
- излазне информације (записници у којима је наведена предузета извршна радња).

4.3.1. Листа улазних информација

У базу се уносе сљедећи подаци: улазне информације

- Број предмета (_____)
- Име тражиоца извршења (име правног лица)
- Име извршеника (име правног лица)
- Адреса извршеника (улица и број)
- Опис предмета (дуг, алиментација и др.)
- Име судског извршиоца који се задужује закључком
- Предмет (закључак) који је задужен кроз ЦМС и додатни програм доставља се судском извршиоцу у рад. Судски извршилац закључке разврстава по улицама и излази на терен.
- Под излазним информацијама подразумијева се записник судског извршиоца који се израђује на лицу мјеста и у који се уносе потребни подаци важни за предмет.
- ПРИМЈЕР: Извршилац је на терену извршио попис покретних ствари; записник се доставља координатору који је обавезан да записник прегледа и евентуално укаже на недостатке. Записник се раздужује кроз базу података у којој је претходно унесен. У бази се констатује исход предузете радње, нпр. извршен попис покретних ствари. Предмет прелази из статуса задуженог у статус раздуженог предмета са констацијом “извршен попис”.

Праћењем ових података врши се контрола појединачно за сваког извршиоца по свим параметрима на основу којих се организује рад судских извршилаца.

ПРИМЈЕР: ако се утврди да судски извршилац задужује већи број предмета у односу на друге, врши се прерасподјела терена или предмета, ради равномјерног задужења. Ако се утврди да појединац у свом раду има већи број старих предмета, онда се обавезује да у рад узме старије предмете.

Овај програм омогућава да се организује рад свих судских извршилаца у ужем дијелу града на начин да се из базе података издвоје предмети само из једне улице или само одређене старосне структуре. Поред тога, овај програм

пружа могућност израде појединачне и збирне анализе свих предмета достављених извршиоцима у рад.

Особа која је задужена за праћење ових података свакодневно врши анализу улазних показатеља и указује на одређене појаве и налаже да судски извршиоци предузму одређене радње у погледу испуњавања одређених норми.

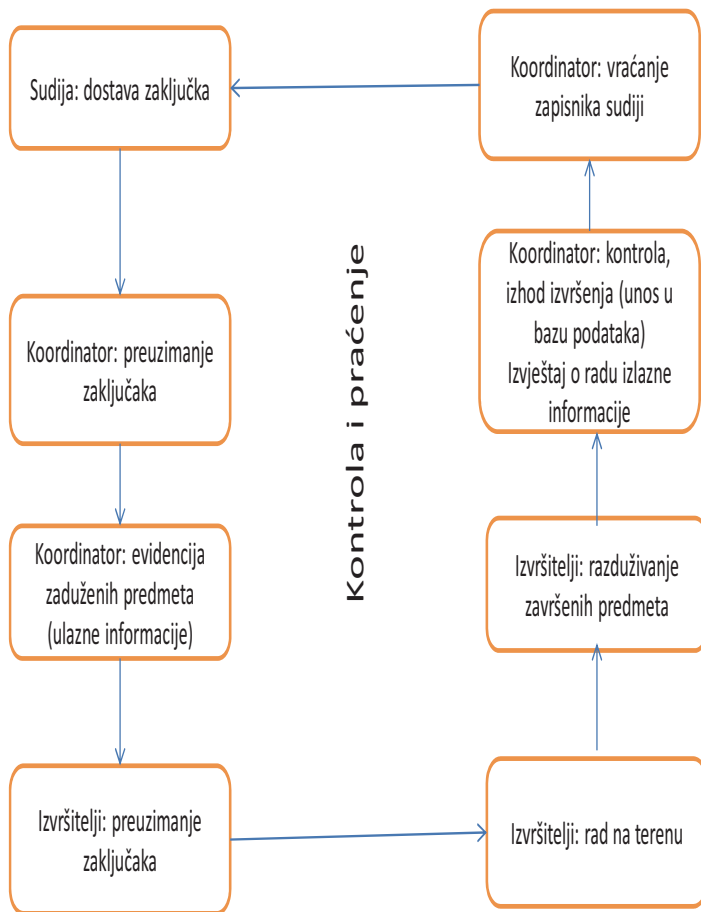
ПРИМЈЕР: програм за праћење и контролу судских извршилаца Општинског суда Сарајево
Предмети који се достављају судским извршиоцима првенствено се распоређују кроз ЦМС а затим се уносе у додатну базу података која је намијењена за праћење и контролу судских извршилаца.

4.3.2. Листа излазних информација

- Укупан број предмета у раду на терену (број предмета по којима је извршилац поступао у одређеном времену, нпр. мјесечно)
- Број завршених предмета, новчана потраживања (предмети у којима је наплаћен дуг и трошкови у цјелини)
- Број извршених пописа (предмети у којима је извршен попис покретних ствари)
- Предмети у којима је констатовано да извршеник нема ствари које могу бити предмет пописа
- Број предмета у којима је констатовано да су ствари извршеника пописане у другом предмету
- Предмети у којима је констатовано да је извршеник одселио, непознат и умро
- Старосна структура предмета (могућност претраге по годинама)
- Износ наплаћених новчаних средстава изражених у КМ (одређени временски период, нпр. мјесечно)
- Број успјелих јавних продаја (предмети у којима су продате покретне ствари)
- Број неуспјелих јавних продаја (предмети у којим није успјела продаја)
- Број предмета неновчаних потраживања (деложације, ометање посједа, и др.)

Све прикупљене информације о раду судског извршиоца могуће је филтрирати по свим критеријумима. Када се прикупе све излазне информације за одређени период појединачно за сваког извршиоца, програм пружа могућност да се једном радњом дође до извјештаја за било који извјештајни период (дневни, мјесечни или годишњи). Када се уради извјештај, на овај начин долази се до тачних података колико је један судски извршилац извршио пописа, јавних продаја, колико је наплатио новчаних средстава, колико је имао успјелих продаја итд. На основу ових показатеља цијени се квалитет рада сваког појединца.

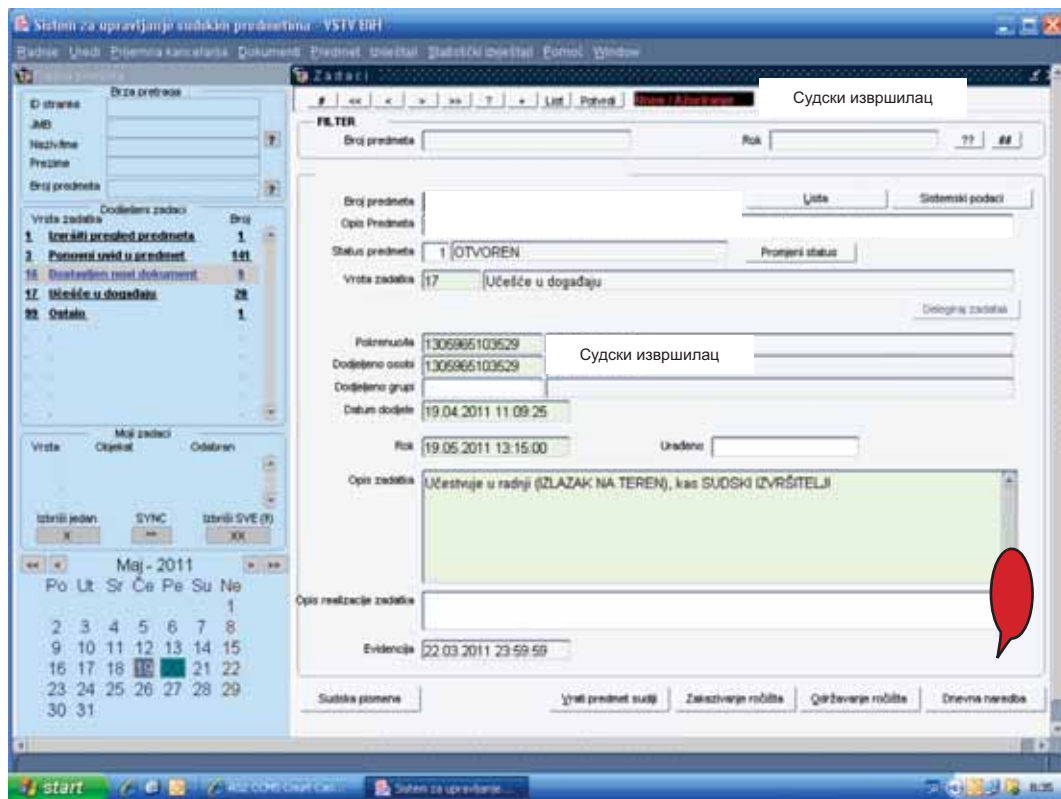
Стога је потребно CMS систем, модул за судске извршиоце, бар приближно прилагодити овим критеријумима како би се имао тачан увид у рад судских извршилаца.

5. РАД СУДСКОГ ИЗВРШИОЦА У СМС СИСТЕМУ

Након пријема предмета у рад, судски извршилац путем ЦМС система одређује евиденције предмета одабиром типке „Дневна наредба“. Приликом одређивања евиденције одређује се датум до када би предмет требало да буде узет у рад. На дужину евиденције утиче број предмета у раду. У сваком случају одређивање евиденције је корисно и као вид самоконтроле јер се може десити да неки предмет грешком не буде узет у рад, што се открива приликом продужавања евиденције.

Слика 1. Изглед прозора “Дневна наредба”

Ако у предмету има потребу да напише - креира неки документ - то ће урадити одабиром типке “Судска писмена”. Отварањем наведеног прозора из падајућег менија се бира писмено које је потребно, као нпр. допис, закључак, налог, обавјештење и сл.

Прије изласка на терен, судски извршилац путем ЦМССМС-а обавезно заказује излазак на терен одабиром типке „Заказивање рочишта“, при чему уписује датум и вријеме изласка у том предмету, као и кратак опис радњи које ће се спроводити, нпр: 1. Попис и процјена, 2. Продаја, 3. Предаја, 4. Судска достава и сл.

Након повратка са терена, судски извршилац предаје пријемној канцеларији записник који је сачинио на терену ради скенирања, тј. уношења записника у предмет. Потом у својој канцеларији, такође у ЦМС, одабиром типке „Одржавање рочишта“ уноси податак: Завршено, Прекинуто, Одгођено и сл.

Када судски извршилац заврши рад по предмету, тј. радњу која је у његовој надлежности, такође путем ЦМССМС-а, враћа спис судији у рад одабиром типке „Врати предмет судији“, након чега спис физички предаје, тј. раздужује ономе ко га је задужио, што зависи од саме организације рада у суду. Наиме, у судовима гдје има више од три судска извршиоца формирана је служба судских извршилаца којом руководи шеф судских извршилаца и њему се спис враћа, док се у мањим судовима, гдје је мање од три извршиоца, спис најчешће враћа шефу судске писарнице, односно лицу које је распоређено на те послове.

Наравно, у оба случаја спис се задужује и раздужује уз потпис на „Списку извршења повјерених судском извршиоцу“ или у електронској бази података, уколико је она успостављена у суду.

Напомена: Детаљан начин рада судског извршиоца кроз СМС налази се у „Приручнику за судске извршиоце за рад у СМС-у“, у којем се могу наћи сва потребна објашњења са сликовним приказом начина рада у СМС-у, а приручник се у сваком суду може добити код службеника за ИКТ.

6. РАД СУДСКОГ ИЗВРШИОЦА У ПРАКСИ

6.1. Вријеме извршења

Судски извршилац извршење спроводи радним даном у времену од 7.00 до 19.00 часова, с тим да суд закључком може одредити спровођење извршења и нерадним даном или ноћу, ако за то постоји оправдан разлог.

Значи, ако се неко лице може пронаћи само у касним послеподневним сатима, нерадним даном или ноћу, судски извршилац о томе обавјештава предметног судију, након чега судија доноси закључак којим одређује спровођење потребне радње у том времену. Регулисано чланом 42. ЗИП-а.

Примјер: Закључак за рад у нерадне дане

<p>БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА</p> <p>_____ СУД У _____</p> <p>БРОЈ: _____</p> <p>_____, _____ године</p> <p>_____ суд у _____, судија _____, у извршном поступку тражиоца извршења _____ из _____, општина _____, против извршеника _____ из _____, ул. _____, ради наплате издржавања у износу од _____ КМ, донио је дана _____ године слједећи:</p> <p style="text-align: center;">ЗАКЉУЧАК</p> <p>1. Налаже се судском извршиоцу овог суда, _____, да изађе на лице мјеста у _____ ради пописа, запљене и процјене покретних ствари извршеника по рјешењу о извршењу број _____ од _____ године.</p> <p>2. Запљена и процјена покретних ствари извршеника извршиће се у мјесту _____, ул. _____ у времену од 7,00 до 19,00 часова сваким радним даном по потреби и нерадним даном, тј. када судског извршиоца судска полиција РС-а обавијести да је извршеника пронашла по налогу од _____ године, у складу са чланом 42/2 ЗИП-а.</p> <p>3. НАЛАЖЕ СЕ судској полицији да прати долазак извршеника на подручје _____, да о томе одмах обавијести судског извршиоца овог суда _____ на телефон _____ и са истим изађе на лице мјеста код извршеника те да обезбиједи спровођење извршења у овом предмету.</p> <p style="text-align: right;">Судија</p> <p>Поука о правном лијеку: Против овог закључка није допуштен правни лијек.</p>
--

Судски извршилац сва извршења спроводи без одгађања, у правилу, оним редом којим су му предмети извршења додијељени у рад. Приликом спровођења извршне радње судски извршилац је обавезан да о извршној

радњи сачини записник.¹⁷ Судски извршилац, приликом изласка на терен, по могућности треба да обави више извршних радњи у више извршних предмета у истом мјесту или у више оближњих мјеста.

6.2. Улазак у извршеников посјед и претраживање посједа

Судски извршилац претраживање и улазак у посјед извршеникове имовине може вршити само ако је то неопходно, а неопходно је ако се извршење не може спровести на другом мјесту или на другачији начин.

6.3. Претрес одјеће или стана

Судски извршилац је приликом спровођења извршења, претреса извршениковог стана или одјеће коју извршеник носи на себи дужан поступати са дужним обзиром према извршенику и члановима његовог домаћинства. Значи, овдје се тражи посебан опрез и тактичност у раду код судског извршиоца, због тога што се тим радњама задире у имовину и личност извршеника, тј. у егзистенцију његове породице.

За ову радњу судски извршилац мора имати налог судије, с тим да, уколико врши претрес извршеникове одјеће и ако је извршеник присутан, није потребно присуство свједока, али је обавезно да, уколико је извршеник особа супротног пола, претрес изврши одговарајуће лице¹⁸.

6.4. Присуство свједока

Када извршну радњу треба спровести у просторији која је закључана, ако извршеник или његов заступник није присутан, или ако је присутан али неће да отвори просторију, у том случају судски извршилац ће уз употребу примјерених средстава отворити просторију у присуству једног пунољетног свједока и полиције. (чл.43/5 ЗИП-а) У наставку приручника у дијелу под бројем 6.8. „Насилно отварање“ детаљно је обрађена ова материја.

6.5. Први долазак код извршеника

Приликом доласка код извршеника, судски извршилац је дужан са представи и покаже идентификациону картицу извршенику, односно странкама и другим учесницима у поступку. Судска управа издаје судском

¹⁷ Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010. године, група аутора, примјер записника, страница 54.

¹⁸ Регулисано чл. 43/2 ЗИП-а и у коментарима Закона о извршном поступку у Федерацији Босне и Херцеговине и Републици Српској. У коментару тачка 5. каже се: "Одредбама ЗИП-а се не прописују правила о питању присуства јавности при предузимању ових извршних радњи, али спровођењу извршења ван рочишта могу присуствовати странке и заинтересована лица – учесници и службено лице не смију дозволити ширу јавност пошто се ради о стану извршеника, нити извршеник може да инсистира на јавности јер би то могло ометати извршење."

извршиоцу идентификациони документ, у којем су назначена овлашћења судског извршиоца, као доказ службеног положаја судског извршиоца.

Ако већ раније извршенику није поштом уручено рјешење о извршењу, судски извршилац извршенику уручује рјешење о извршењу уз потпис на доставници. Ако извршеник одбије да потпише пријем, судски извршилац ће на доставници уписати да је „Рјешење уручено лично, без потписа - одбио потписати“. На исти начин ће поступити ако је присутан одрасли члан домаћинства, с тим да ће на доставници обавезно написати коме је рјешење уручено (супруг, супруга, отац, мајка, брат, сестра, син, кћерка и сл.)¹⁹ Судски извршилац је дужан да приликом уручења рјешења/закључка и другог писмена обавијести учеснике у поступку о посљедицама непоступања по њима и сношењу трошкова извршног поступка, као и о евентуално новим проузрокованим трошковима и њиховом сношењу. Након тога судски извршилац укратко упознаје извршеника са предметом извршења те га позива да поступи по рјешењу о извршењу, тј. да измири одређену обавезу.

Ако се ради о наплати новчаног потраживања и извршеник пристане на плаћање дуга, судски извршилац обрачунава тачан износ дуга, а затим правилно испуњава признаницу, узима новац од извршеника и након тога извршенику предаје један примјерак признанице, тј. први примјерак признанице, те на тај начин завршава рад у том предмету код извршиоца.²⁰

Ако се ради о наплати новчаног потраживања а извршеник тренутно нема новац да плати или пак одбија да плати дуг, у том случају судски извршилац упознаје извршеника да у том тренутку мора код извршеника извршити попис и процјену покретних ствари у његовом посједу у обиму довољном за намирење дуга. Након тога судски извршилац врши преглед извршениковог посједа, чиме укратко утврђује коју имовину извршеник посједује, те приступа попису оних ствари које се најлакше могу уновчити и првенствено оних ствари које нису спорне у погледу власништва, тј. На које извршеник не истиче приговор да су туђе. Пописати се могу и ствари које се налазе код трећих лица, али само ако на то трећа лица пристану.

У записнику о попису и процјени за сваку пописану ствар уноси се што више податка (година производње, рег. број, марка, боја, старост, тежина, дужина, ширина, висина, број пљенидбене маркице и сл.) како би се оне накнадно са сигурношћу могле идентификовати те се истовремено са пописом врши и процјена ствари, уколико је судски извршилац у том тренутку у могућности или има довољно сазнања да то изврши. Пописује се онолико ствари колико је потребно да би се дуг могао намирити. Извршеник се обавезно упозорава на посљедице располагања без судског одобрења, отуђења или уништења пописаних ствари.

На пописану ствар се лијепа пљенидбена маркица (*изглед пљенидбене маркице се може погледати*²¹), коју је претходно потписао судски извршилац,

¹⁹ Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010. године, група аутора, 23-32, 55. страница
²⁰ Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010. године, група аутора
²¹ Приручник за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010. године, група аутора (64. страница)

уписао број судског предмета, датум као и назначио коме је ствар остављена на чување.

Ако се ради о наплати новчаног потраживања, а **извршеник не дозвољава** попис и процјену, у том случају судски извршилац, уколико се са извршиоцем може разговарати, саопштава извршиоцу да ће се извршење код њега спровести приликом сљедећег доласка, али уз асистенцију судске полиције и уз новонастале трошкове уз упозорење да на крају сви трошкови падају на извршиоца. Судски извршилац у записнику констатује да извршење није у могућности спровести уз описивање ситуације која је настала на лицу мјеста као и упозорење које је изрекао извршиоцу, након чега напушта лице мјеста.

Ако се ради о наплати новчаног потраживања, а **извршеник не посједује имовину** која би се могла пописати, судски извршилац ће сачинити записник, о чему ће бити обавијештен тражилац извршења који није био присутан при покушају пописа ствари. Тражилац извршења након тога може у року од три мјесеца од достављања обавјештења, или од дана покушаја пописа ако је био присутан, предложити да се попис поново спроведе.²²

Ако се ради о наплати новчаног потраживања, а **извршеник не дозвољава** попис и процјену и при томе **пријети, вријеђа, или се на други непримјерен начин обраћа** судском извршиоцу, судски извршилац у што краћем року напушта мјесто спровођења извршења, не упуштајући се у расправу са извршеником и не излажући се даљим непријатностима и ризику од евентуалног напада извршеника.

Након тога, судски извршилац, на погодном мјесту, одмах (док није заборавио све детаље догађаја) сачињава записник у који уноси шта се на лицу мјеста догодило, након чега, ако је дошло до ометања службене особе у раду (а дошло је из разлога што извршеник није дозволио обављање службене радње), нарушавања јавног реда и мира, пријетњом и евентуално нападом на њега, или на неки други непримјерен начин, телефоном позива надлежну полицијску станицу на бесплатан број 122 и укратко описује дежурном полицајцу ситуацију у којој се нашао. По доласку у суд судски извршилац сачињава службену забиљешку у којој детаљно описује ситуацију, потом службену забиљешку уз допис доставља полицијској станици на надлежни поступак.

Напомена: Приликом сачињавања службене забиљешке веома је важно да се у службеној забиљешци све опише детаљно и прецизно са свим подацима зато што се по наведеној пријави прекршајни или евентуални кривични поступак води тек по протеклу одређеног времена (због претрпаности судова предметима), па се може десити да судски извршилац приликом давања изјаве пред прекршајним судом заборави битне чињенице или евентуално да презентује ситуацију на другачији начин, због чега би могло доћи до ситуације да пријава буде одбачена.

У досадашњем раду подношење пријава надлежној полицијској станици и њихово касније процесуирање пред судовима дало је изузетно добре резултате из разлога што извршеник, као и извршеници у његовој близини, а који су у међувремену сазнали каква је санкција у поступку пред судом изречена извршенику, више не ометају спровођење извршења, па самим тим утичу на ефикасност извршног поступка због тога што се смањује број неуспјелих излазака на терен. У наставку текста слиједи конкретан примјер ометања у раду са примјерима: записника са лица мјеста, службене забиљешке, дописа полицији, првостепеног и другостепеног рјешења.

Примјер службене забиљешке

_____ суд у _____
Број: _____
Дана, _____ .године

СЛУЖБЕНА ЗАБИЉЕШКА

Дана _____ .године око _____ часова, по налогу _____, дошао сам на извршење, у предмету број горњи, тражиоца извршења _ код куће извршеника _ из _ ради_ за _ у износу од _____ КМ главни дуг и _____ КМ трошкови извршног поступка)_____

По доласку у извршениково двориште пред мене је изашао из куће непознат човјек, питао сам га гдје је _____, рекао је да је ту и пошао да позове _____, али се она у том тренутку појавила.

Поздравио сам _____, представио се и рекао јој због чега сам дошао. У том тренутку човјек који је био код ње одбио је да се представи (а који је наводно из _____ или _____ и који живи у ванбрачној заједници са _____) одмах се повишеним, агресивним и неконтролисаним тоном обратио мени, те пријетњом покушао да ме удаљи из дворишта. Послије ове реакције ја сам покушао умирити цијелу ситуацију пред којом сам се нашао и рекао сам му да ћу позвати полицију због ометања у раду, а он ми је рекао да је полицајац и да не смијем у његовом дворишту ништа да пописујем те да идем из дворишта, да је све његова имовина и да ми не дозвољава да вршим попис, да то није по закону, да он познаје закон итд.

Рекао је: „Ма да видим ту полицију која ће ми доћи... ко смије доћи... сваки пут када си овдје дошао, преварио си ме ... пописао си моју мијешалицу“ итд.

Због оваквог, горе описаног, неконтролисаног понашања нисам имао прилику да разговарам у вези са самим предметом доласка, те тако нисам успио да обавим радњу пописа и процјене покретних ствари извршеника. Морао сам да напустим мјесто извршења извршне радње необављеног задатка, из горе наведених разлога.

Судски извршилац

Примјер дописа полицијској станици уз достављање службене забиљешке

_____ суд _____
Број: _____
Дана, _____ године
Полицијска станица _____
Предмет: Службена забиљешка поводом спречавања у обављању службене радње
од стране _____ лица у _____, код куће _____.
У прилогу овог дописа достављам вам Службenu забиљешку, број горњи од _____ године, сачињену на околности спречавања у обављању службене радње од стране _____ лица у _____, код куће _____, на даље поступање.
Судски извршилац

6.6. Проблем достављања судских писмена у раду судског извршиоца

Најчешћи проблеми који се јављају у раду судског извршиоца приликом достављања су:

- велики број расељених лица, као посљедица протеклог рата, која нису уредно извршила пријаву-одјаву пребивалишта. У овој ситуацији судски извршилац треба да покуша да на предложеној адреси од комшије прикупи што више информација те да их упише на доставнице чиме би се олакшао даљи рад по предмету,
- нетачне адресе на приједлозима за извршење - овај проблем је у уској вези са претходном тезом, и оне су посљедица неажурних база података које посједују тражиоци извршења,
- непотпуни подаци о извршенику (име оца, ЈМБ и сл.) - допринос у рјешавању овог проблема могли би у великом проценту дати сами судови инсистирањем на потпуним подацима приликом предаје поднесака судовима,
 - опструкције самих извршеника –када увиде да суд располаже непотпуним подацима, странке калкулишу; уколико је писмено неповољно за њих, истичу да се оно не односи на њих. То је посебно карактеристично у случају када има више лица са истим именом и презименом. Овдје треба обратити пажњу, уколико је било ранијих

достава, ко је потписивао пријем, да ли сам прималац или члан домаћинства, комшија и сл. На основу тога опет се може утврдити на кога се достава односи,

- лица на привременом раду – у неким дијеловима БиХ овај проблем је изражен више у неким мање, зависно од броја лица која се налазе на привременом раду у иностранству. У оваквом случају углавном се доста може постићи ако се у разговору са комшијама затражи информација о томе која лица надгледају њихове некретнине. Углавном, та лица за њих и примају пошту, имају адресу примаоца или евентуално обавијесте примаоца који се касније, након доласка у БиХ, сам јави у суд ради пријема пошиљке.

Илустровани начин обављања судске доставе детаљно је приказан у Приручнику за судске извршиоце, Бања Лука, децембар 2010.²³

6.7. Проблем пљенидбе покретних ствари

У наставку текста наводимо неке проблеме уочене приликом пљенидбе покретних ствари као и могућности њиховог превазилажења:

- тражилац извршења **није назначио** које **ствари** треба пописати, само је у приједлогу затражио попис и процјену покретних ствари код извршеника – овдје би било корисно у контакту са тражиоцем извршења затражити, уколико има сазнања, које ствари извршеник посједује и гдје се оне налазе, нпр. тражиоци углавном имају сазнања које моторно возило извршеник посједује, за разлику од судског извршиоца који долази у стан и не може знати чије се возило налази на паркингу, на улици и сл. Такође, било би корисно од надлежне полицијске станице затражити податке о возилима која су регистрована на извршениково име, али и овдје треба имати на уму да се могу пописати само ствари које извршеник има у посједу,
- у **разговору са теренским поштаром** може се сазнати гдје је извршеник запослен, да ли прима пензију, инвалиднину и сл.,
- у **разговору** са комшијама прије него што дође до поступка извршења код извршеника може се **прикупити дио информација** које се касније приликом разговора са извршеником могу искористити (информације типа: гдје је запослен, да ли је пензионер, да ли посједује машине, возила или др. вреднију имовину, итд.),
- један од проблема који се сусреће на терену је и велики број **запослених лица која нису пријављена** – показало се у пракси веома ефикасно када се каже извршенику да ће послодавцу бити достављена забрана на плату. У тој ситуацији велики број извршеника настоји да измири своје обавезе у страху да би му евентуално послодавац могао дати отказ због тога што се у тој ситуацији јавно саопштава да лице ради, а послодавац

- зна да није пријавио то лице пензијско-инвалидском осигурању,
- један од највећих проблема је можда чињеница што, након пописа и процјене ствари код извршеника, **ствари** и даље **остају код извршеника** на чувању. Овдје је потребно уложити максималне напоре и у контакту са тражиоцем извршења јасно му дати до знања да је неопходно да пописане ствари он преузме на чување. У пракси се показало да у великом проценту случајева када тражилац дође да преузме ствари извршеник налази начин да измири своју обавезу. Дакле, преузимање ствари на чување до дана продаје, од стране тражиоца извршења, показало се као ефикасно средство,
 - такође, велики проблем представља продаја покретних ствари због тога што **нема** заинтересованих **купаца**. У овој ситуацији судски извршилац у контакту са тражиоцем извршења мора настојати да тражиоца приволи да тражилац извршења, уколико нема купаца, купи пописане ствари и тиме се намира. У овој ситуацији примјетно је да извршеници одмах реагују и налазе начин да измире своје обавезе. Осим тога треба почети са примјеном оглашавања путем веб- странице www.pravosudje.ba, с тим да се само оглашавају појединачно ствари које се продају без навођења личних података о власницима,
 - немогућност пописа и процјене ствари у ситуацији када **извршеник није присутан или неће да отвори просторију** – проблем насилног отварања – у наставку ће бити посебно обрађен. Овдје је још важно напоменути праксу једног броја судова да се, у ситуацији када се извршеник налази на раду у иностранству а има неплаћене обавезе по основу издржавања или према државним органима, обраћају канцеларији ЦИПС-а са захтјевом за покретање поступка одузимања путне исправе од извршеника у складу са законом о путним исправама. Ово средство извршења се у пракси показало као веома ефикасно и дјелује превентивно и на будуће извршенике,
 - **процјена пописаних ствари** коју обавља судски извршилац - од судског извршиоца тражи се одређено знање, сналажљивост и вјештина те је у таквим случајевима веома корисно да извршиоци између себе размјењују искуства. Такође, праћењем огласа на интернету појединачно се може видјети како свака ствар изгледа, сазнати о њеним карактеристикама, понудама и на крају сазнати који је износ за њу плаћен. Могу се сазнати тржишне вриједности тих ствари. Одређена сазнања о начину утврђивања вриједности појединих ствари судски извршиоци могу стећи уколико прате - читају налазе вјештака у другим предметима који су израђени по овлашћеним судским вјештацима.

6.8. Насилно отварање

Када извршну радњу треба спровести у просторији која је закључана, ако извршеник или његов заступник није присутан, или ако је присутан али неће да отвори просторију, судски извршилац ће отворити просторију употребом примјерених средстава у присуству једног пунољетног свједока и полиције (чл.43/5 ЗИП-а). У пракси то значи да ће се закључком, уз налог судској

полицији, заказати спровођење на лицу мјеста код извршеника. Закључком ће се наложити тражиоцу извршења да обезбиједи присуство једне пунољетне особе као свједока, бравара и свих других лица и средстава потребних за спровођење извршења. По доласку на лице мјеста судски извршилац још једанпут покушава позвати извршеника да отвори просторију. Ако утврди да извршеник није присутан или да неће да отвори просторију, судски извршилац позива бравара да без оштећења или уз минималну штету отвори просторију употребом одговарајућих средстава. Након тога судски извршилац издаје налог судској полицији да уђе у просторију, а затим улазе судски извршилац и позвани свједок. У пракси се показало нужним да прво улази судска полиција јер су забиљежени случајеви напада на судског извршиоца. Након уласка у просторију, ако је присутан извршеник, даље се поступа као у ситуацији да је извршеник сам отворио просторију. Уколико извршеник није присутан, обави се радња која је наложена закључком (попис и процјена и евентуално предаја ствари на чување тражиоцу извршења и сл.), затим бравар поставља нову браву, закључава просторију и кључеве предаје судском извршиоцу.

Судски извршилац је обавезан да сачини посебан записник о извршеним радњама, који обавезно потписује позвани свједок, након чега примјерак записника оставља на вратима просторије. На тај начин се извршеник обавјештава да је радња извршена, да се извршеник може јавити у суд сваким радним даном од 8.00 до 16.00 часова ради

Примјер: Обавјештење извршенику да буде присутан

Босна и Херцеговина

ПРАВНА СТВАР: _____

Тражилац извршења _____
_____ суд _____

Извршеник; _____

Судски извршилац

Ради. _____ КМ

Број предмета; _____

_____, _2011. године

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

ЗА _____

Овим путем Вас обавјештавамо да сте дужни бити у кући-стану-пословном простору, _____, ради спровођења извршења по рјешењу број горњи - попис и процјена покретних ствари јер нисте поступили по рјешењу од _____ године.

НАПОМЕНА: Ако не будете на лицу мјеста у кући-стану-пословном простору, односно о свом доласку не обавијестите овај суд – кућа-стан-пословни простор биће принудно отворени уз коришћење примјерених средстава у присуству једног пунољетног свједока и полиције (члан 43. став 5. ЗИП-а).

Sudski izvršilac:

Примјер закључка којим се одређује спровођење извршења насилним отварањем просторије²⁴

_____ суд _____

Број: _____

_____, _____ . године

_____ суд, судија _____, у извршном поступку тражиоца извршења _____, против извршеника _____, ради _____ КМ, донио је дана _____. године слједећи:

ЗАКЉУЧАК

ОДРЕЂУЈЕ СЕ у овом предмету спровођење извршења - попис и процјена покретних ствари за дан _____. године у _____ часова, код извршеникове куће у _____, ул. _____ бр. _____.

Ако се у кући не затекне извршеник, његов законски заступник, односно пуномоћник, службено лице ће приступити спровођењу извршења уз присуство једног пунољетног грађанина и судске полиције. На исти начин, уз присуство једног грађанина и судске полиције, суд ће приступити извршењу ако нађе да је кућа закључана, а извршеник није присутан или неће да отвори.

Налаже се тражиоцу извршења да у случају да се кућа нађе закључана или да извршеник није присутан обезбиједи присуство једног пунољетног свједока, обезбиједи лице - бравара, који ће отворити кућу, те обезбиједи мјесто за смјештај и чување ствари, односно да обезбиједи потребне раднике за спровођење извршења.

НАЛАЖЕ СЕ СУДСКОЈ ПОЛИЦИЈИ _____ да у складу са чланом _____ у току спровођења извршења предвиђеног овим закључком пружи судском извршиоцу сву помоћ неопходну за спровођење извршења на лицу мјеста у заказано вријеме.

Судија

Против овог закључка није дозвољен правни лијек _____

Примјер: Обавјештење извршенику да је просторија запечаћена²⁵

<p>_____суд_____</p> <p>Број: _____</p> <p>____, _____.године</p> <p style="text-align: center;">Обавјештење</p> <p>У предмету овог суда бр.____, дана _____.године, судски извршилац је уз употребу примјерених средстава тј. ангажовањем ___бравара _ из ___ отворио просторију ради извршења на потраживању да се предају или испоруче покретне ствари, в.сп. _____ КМ (члан 43. став 5. ЗИП-а).</p> <p>Извршена је замјена браве, након чега је објекат запечаћен а кључ ће бити похрањен у депозит _суд _.</p> <p>Свако неовлашћено скидање печата и овог обавјештења, повреда или неовлашћени улазак у стан-пословни простор са или без повреде и скидања печата повлачи кривичну одговорност по члану___ Кривичног закона_____ који је објављен у "Службеном гласнику _____".</p> <p>Свједок: _____</p> <p>Судски извршилац _____</p>

6.9. Судски извршилац и судска полиција

Судски извршилац је овлашћен, ако оцијени потребним за несметано спровођење извршења, унапријед или приликом предузимања појединих извршних радњи, да затражи асистенцију судске полиције, ватрогасне службе, хитне медицинске помоћи, центра за социјални рад, органа старатељства или других органа, а нарочито када су у питању извршења предаје дјетета или када оцијени да постоји ризик да ће бити угрожена друга лица или сам судски извршилац.

Судски извршилац је овлашћен да удаљи лице које омета спровођење извршења. Приликом спровођења присилних радњи од стране судског извршиоца предвиђених чланом 43. ЗИП-а, те радње морају бити нужне у поступку извршења, а употреједљена сила или принуда пропорционална околностима случаја.

Примјер: неопходно је приликом изласка на лице мјеста лица која се затекну, а нису странке, позвати да напусте само мјесто извршења како би се извршење могло несметано спровести. Судска полиција је дужна да осигура услове у смислу безбједности судских извршилаца и учесника у поступку, као и да уклони лица која ометају спровођење извршења.

²⁵ Текст закључка преузет из списка Основног суда у Прњавору

У свакодневном раду сусрећемо се са појавом да судска полиција управо оспорава тај дио својих обавеза. У већини случајева судски полицајци изјављују да они само чувају судског извршиоца, да њих није брига за странке те инсистирају да судски извршиоци затраже помоћ од надлежних полицијских станица. Судски извршиоци немају потребу да траже асистенцију надлежне полицијске станице управо из разлога што је чланом 11. Закона о судској полицији²⁶ регулисано да ће судски полицајац у случају потребе затражити помоћ од надлежне полицијске станице, те да је полиција дужна на њихов захтјев пружити помоћ. Дакле, од судских полицајаца јасно треба затражити асистенцију и осигурање безбједности судског извршиоца и свих учесника у поступку. У случају непоступања судске полиције по налогу судског извршиоца за пружање помоћи при спровођењу извршења, судски извршилац је дужан о томе обавијестити руководица судских извршилаца. У неким судовима се дешава да приликом изласка на лице мјеста судски полицајци на терен долазе возилом иза возила судског извршиоца, да у просторију улазе након што уђе судски извршилац, да чекају да судски извршилац отвори врата и приђе извршенику од којег је већ доживио напад или други непријатан догађај. Такво понашање је неприхватљиво и од судских полицајаца јасно треба затражити да управо они иду испред судског извршиоца, да они у таквим ситуацијама отварају врата и први улазе у просторију, да они, уколико је то потребно у поступку, врше одузимање ствари и докумената. Јасно им се мора дати до знања да су управо позвани ради асистенције и да морају ићи испред, а не иза судских извршилаца, те да извршавају побројане радње.

6.10. Процјена: излазак на лице мјеста са вјештаком

Приликом спровођења пописа код извршеника, судски извршилац је овлашћен да уједно врши и процјену пописаних ствари ако располаже са довољно знања и информација потребних да изврши процјену. Ако судски извршилац врши попис ствари за које није у могућности да изврши процјену, то ће у записнику констатовати, након чега ће суд закључком одредити процјену по овлашћеном судском вјештаку уз налог странци да уплати предужам на име вјештачења. Након тога у заказано вријеме судски извршилац излази поново на лице мјеста са ангажованим вјештаком и том приликом сачињава кратки записник у којем наводи име присутног вјештака, присутне странке и радње које је вјештак на лицу мјеста предузео. Када судски извршилац на лицу мјеста треба да спроведе одређене радње на одређеној некретнини, те радње ће спровести уколико су се и једна и друга странка сагласиле у погледу идентификације те некретнине. Ако странке нису сагласне, судски извршилац ангажује вјештака геометра који ће извршити идентификацију некретнина, након чега судски извршилац приступа спровођењу извршења. У ситуацији када треба вршити процјену земљишта, ангажује се вјештак пољопривредне струке или, ако су у питању грађевински објекти, ангажује се вјештак грађевинске струке, односно, зависно од врсте потребног вјештачења, агнажују се одговарајући вјештаци са листе судских вјештака.

26

Закон о судској полицији, "Службене новине Федерације Босне и Херцеговине", бр. 19/96 од 10. 10. 1996. и бр. 37/04 и "Службени гласник РС", бр. 49/02

6.11. Проблеми судских извршилаца са терена и могуће ситуације

Приликом спровођења извршења судски извршиоци се на терену сусрећу са низом непријатних и непредвидивих ситуација као нпр.:

- извршеник је лице психички обољело, епилептичар или болује од неке друге теже болести,
 - код извршеника је затечена непријатна ситуација након брачних несугласица,
 - извршеник је прикључио напон струје на улазну капију,
 - у дворишту се налази опасан пас, а извршеник игнорише позив судског извршиоца да отвори капију тј. да дође до капије,
 - извршеник је лице склоно фингирању напада и пријављивању неистинитих ситуација,
- аудио и видео снимања спровођења извршења,
 - извршеник измјешта ствари на друго мјесто непознато судском извршиоцу,
 - извршеник након пописа изврши замјену пописаних ствари са старим, дотрајалим или неисправним стварима истих или сличних карактеристика и ознака,
 - судски извршиоци не посједују потребна материјално-техничка средства за нормалан рад на терену (детаљније побројано у тачки 10 - Униформисање и превоз).

6.12. Ометање судског извршиоца у раду

Приликом спровођења извршења на терену судски извршиоци су скоро свакодневно изложени радним врстама ометања у раду. Ометање може чинити сам извршеник, али није риједак случај да се на страни извршеника окупи и већа група грађана с циљем онемогућавања спровођења извршења. У таквим ситуацијама судски извршилац нема потребе да се упушта у дискусију са присутнима. Унапријед се зна да у таквом амбијенту није могуће спровести извршење. Како је то већ раније речено, судски извршилац напушта лице мјеста, сачињава записник и након тога приступа подношењу прекршајне пријаве против лица која су вршила ометање у спровођења извршења.

Судски извршилац требало би да има припремљене одредбе закона о јавном реду и миру и одредбе кривичног закона којима се регулише област вријеђања, напада и ометања службеног лица у раду, те да, уколико има могућности за то, лица која врше ометање спровођења извршења упозна са тим одредбама. У досадашњем раду и то се показало ефикасним јер одређена лица, инструктирана од извршеника, након читања одредаба закона и упознавања са предвиђеним санкцијама одустају од даљег ометања.

6.13. Напад на судске извршиоце на терену и како поступити

Стручњаци истичу да се страх од губитка имовине налази одмах иза биолошки генерисаних страхова као што су губитак дјетета или члана породице, као и страха од губитка посла. Скала страхова: губитак дјетета, губитак парнтера, развод, губитак посла и губитак имовине.

Због наведеног, извршеници прибјегавају нападу на судске извршиоце на терену само да би заштитили своју имовину или на неки начин одгодили тренутак спровођења извршења. Судски извршилац сваком предмету треба да прилази са посебним опрезом и да се прије доласка код извршиоца распита о извршиоцу и приликама које код њега владају. Збиљежен је одређени број напада на судске извршиоце као нпр.: случај када извршеник приликом деложације бензином покушава да запали судског извршиоца, случај када судски извршилац, иако је дошао у присуству судске полиције, улази у просторију сам са извршеником, а полиција остаје испред врата сматрајући да неће бити проблема, након чега извршеник закључава просторију и почиње тући судског извршиоца, а судска полиција ништа не предузима мислећи да је у просторији све у реду; случај када судски извршилац долази моторним возилом пред кућу извршеника, оставља откључано моторно возило са кључевима у брави, након чега извршеник узима кључеве тј. одузима моторно возило од судског извршиоца; случај када судски извршилац долази моторним возилом пред извршеникову кућу, оставља возило откључано и док он обилази извршеников посјед, неко од чланова породице по сицевима возила посипа блато и воду; случај када судски извршилац улази у просторију, оставља обућу испред, након изласка из просторије констатује да је у међувремену остао без обуће; случај када извршеник намјерно у двориште пушта опасног пса; случај када извршеник у дворишну капију или улазна врата прикључи струју. Све су то ситуације које се дешавају на терену и на које судски извршилац увијек мора бити спреман, тј. може очекивати такве и сличне ситуације.

Због таквих ситуација, након припреме терена, судски извршилац, уколико оцијени да је то потребно, затражиће у том предмету асистенцију судске полиције већ приликом првог доласка код извршеника. Приликом изласка на лице мјеста са судском полицијом, судски извршилац треба од судске полиције да захтијева да испред њега иде судски полицајац, да један судски полицајац остане да обезбједи моторно возило и др. Ако је присутна већа група грађана, од судске полиције треба затражити да присутне грађане помјери на одговарајућу удаљеност како не би ометали спровођење извршења. Ако је присутан тражилац извршења на лицу мјеста, а то иритира извршеника, ради ефикаснијег рада може се и сам тражилац удаљити да би се извршење спровело, уколико његово присуство на лицу мјеста није неопходно.

6.14. Униформисање и превоз

Судски извршиоци свакодневно излазе на терен у свим временским условима и немају могућност да бирају да ли ће на терен ићи када је лијепо

вријеме или не. Било би веома корисно да имају квалитетне униформе какве имају запослени у другим областима који такође раде на терену. Међу колегама извршиоцима преовладава мишљење да би униформа позитивно дјеловала и на самог извршеника. Мишљење судских извршилаца је да униформа на неки начин позитивно утиче на извршенике, да само извршење тиме чини озбиљнијим и да би то извршиоцима на одређени начин олакшало рад, па би, у складу са финансијским могућностима, требало приступити комплетном униформисању судских извршилаца.

У погледу превоза судских извршилаца, неопходно је да судови изнађу средства и обезбиједи моторно возило за судског извршиоца. У судовима гдје извршиоци немају службено возило, сусрећу се са проблемом изласка на лице мјеста. Дешава се да их на терен одвезе тражилац извршења који се након спроведене радње у његовом предмету враћа. У том случају судски извршиоци се морају одмах вратити назад зато што тражилац више није заинтересован за останак на терену па би судски извршилац, уколико остане на терену, био принуђен да се враћа пјешке. Набавка возила за судског извршиоца би значајно повећала ефикасност рада на терену. Возило које користе судски извршиоци треба видно и јасно обиљежити. То би позитивно утицало на извршеника, као и на озбиљност самих извршеника. На терену је уочено да странке не воле када им долазе видно означена службена возила и, наводно, непријатно им је због комшија, тако да у садашњој ситуацији извршиоци долазе возилом које није обиљежено и самим тим нема никаквог притиска на извршеника, што је де факто извршенику свеједно и не труди се да испуни своје обавезе.

Осимуноформи и возила, занесметан рад на терену судским извршиоцима је потребно обезбиједити и квалитетну торбу, лаптоп, фотоапарат, мобилни телефон, восак за печатење, печат, јединствени самокопирајући записник судског извршиоца, јединствену признаницу за новац, потребне формуларе обавјештења и пљенидбене маркице. Посебно наглашавамо да је употреба фотоапарата изузетно корисна. Пописане ствари би се могле фотографисати и касније оглашавати њихова продаја путем интернета. Смањила би се могућност да извршеник замијени ствар која је пописана са другом лошијом ствари. Приликом спровођења судских односно привремених мјера, судски извршилац би могао парничном суду доставити слику која је сачињена у вријеме ометања, што би такође олакшало рад парничном суду као и самим странкама, посебно када се има у виду да странке накнадно мијењају стање на терену и на тај начин доводе у неповољан положај супротну странку као и суд.

7. ИЗВРШЕЊЕ НА ОСНОВУ УГОВОРЕНОГ ЗАЛОГА НА ПОКРЕТНИНАМА

7.1. Предмет заложног права

Предмет заложног права могу бити:

- индивидуално одређена ствар којом залогодавац може слободно располагати,
- покретне ствари одређене по врсти ако је уговором о залозима одређена њихова количина, број и начин на који се могу идентификовати,
- збир покретних ствари (роба у одређеном складишту, инвентар за обављање привредне делатности)

Заложно право на потраживању стиче се уписом у Регистар залога.

7.2. Врсте залога на покретним стварима и појам залога према Оквирном закону о залозима:

Врсте залога међусобно се разликују према два основна критеријума:

- према природи предмета на које се право залог односи
- према начину настанка.

Према природи предмета, заложно право се дијели на: заложно право на покретним стварима (ручни залог) и заложно право на непокретним стварима (хипотека). Основни оријентир за ову подјелу јесте: врста-природа ствари на коју се заложно право односи.

По начину настанка, заложно право се дијели на:

- уговорно,
- судско
- законско заложно право.

Дакле, право залога према начину настанка настаје на основу правног посла, судске одлуке и закона.

Уговорно заложно право је редовни и најчешће заступљени облик заложног права и када се ништа не наглашава мисли се управо на овај облик, а правила грађанског права која се односе на заложно право имају у виду ову врсту заложног права. Уговорно заложно право регулисано одредбама члана 966. и члана 968. Закона о облигационим односима (ЗОО). Одредбом члана 968. ЗОО прописано је да залогопримац стиче заложно право кад му ствар која је предмет уговора буде предата. Судска пракса је у овом погледу јединствена. Нпр., према Закону о облигационим односима, за настанак заложног права на покретници - трактор је покретна ствар, потребна је и предаја зложене ствари.

Судско заложно право на покретним стварима стиче се пописом ствари у извршном поступку, у ситуацији када дужник/извршеник није испунио своје доспјеле обавезе, а тражилац извршења је на основу правоснажне судске одлуке предложио принудно извршење. Дакле, судско заложено право стиче се пописом ствари, а не предајом ствари као код уговорног заложног права, по чему се ова два заложна права и разликују. У случају да постоји више повјерилаца, ред првенства се одређује према дану када је извршен попис, а ако је попис извршен истовремено за више повјерилаца, првенство има онај повјерилац чији је приједлог за извршење раније примљен у суду, а уколико је више приједлога доспјело истог дана, заложна права имају исти првенствени ред (одредба члана 124. ЗИП-а којом је регулисано ситацање заложног права на пописаним покретним стварима). Ако је приједлог за извршење упућен поштом препорученом пошиљком, дан предаје пошти сматра се као дан пријема у суду.

Законско заложно право заснива се у тренутку када су испуњене претпоставке одређене законом, а аналогно томе, ово заложно право на покретним стварима може да настане без предаје у посјед заложном повјериоцу. Дакле, оно може постојати и без публицитета и у томе је слаба страна овог заложног права, јер трећа лица не могу сазнати за његово постојање.

7.3. Оквирни закон о залозима²⁷

Оквирни закон о залозима (у даљем тексту: ОЗЗ) садржи посебне одредбе о извршењу права из уговора о залогу или уговора којим је засновано стварно право у облику залога. Глава V овог закона примјењује се и на друга права. На извршења која нису уређена овим законом, на одговарајући начин примјењују се одредбе закона ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Брчко Дистрикт) којима се уређује извршни поступак, ако нису у супротности са овим законом.

Институт регистрованог залога није регулисан у оквиру кодификације грађанског права и не постоји у оквиру кодификације стварног права, већ је регулисан посебним законом – Оквирним законом о залозима. Овај закон садржи одредбе којима је регулисано материјално заложно право/право осигурања, одредбе о организацији и вођењу регистра, те поступку регистрације. Овим законом регулисан је и посебан извршни поступак у којем се намирују повјериоци регистрованог залога (одредбе чл. 26 – 34 овог закона).

Према принципима садржаним у ОЗЗ, сва осигурања подвргнута су истим правилима у погледу регистрације и приоритета, а сама регистрација у правилу одређује ранг првенства. Регистрација има само публицитетно, а не и конститутивно дејство. Осим наведеног, ОЗЗ предвиђа значајне олакшице у поступку намирења осигураног повјериоца. У правилу, одредбе о намирењу значе либерализовање претпоставки за покретање извршног поступка као и олакшање намирења повјериоца. Извршни поступак је конципиран тако

²⁷ "Службени гласник БиХ", бр. 28/04 / 54/04

да омогућава ефективније и брже намирење повјерилаца уз већа или мања одступања од општих правила извршног поступка. Одредбе Закона о извршном поступку само се супсидијарно и сходно примјењују на поступак извршења регулисан ОЗЗ-ом.

ОЗЗ нуди значајно побољшање у односу на претходна законска рјешења, јер предмет залога остаје у државини дужника, у чему се и огледа разлика овог и судског залога. Тако дужник стиче могућност да коришћењем предмета залога оствари средства за наплату кредита, није лишен државине заложене ствари и из ње може да извучи користи, док се не стекну услови за реализацију заложног права. Међутим, Закон о облигационим односима својом одредбом члана 968. прописује да заложено право настаје када ствар која је предмет залога буде предата повјериоцу, а према ОЗЗ-у, повјерилац пак стиче заложно право уписом у Регистар залога, осим ако другачије није одређено овим законом. Стога упис у Регистар залога не производи правно дејство ако је залогодавац заложно право на којој нема право својине или ако залог није пуноважан из других разлога. Из тога произлази да упис заложног права у регистар није конститутивни елемент настанка уговора, већ има значај јавног обавјештавања свих заинтересованих лица о постојању заложног права на одређеној покретној ствари. Упис могу тражити и повјерилац и залогодавац, али уколико га тражи повјерилац, потребна је изричита изјава залогодавца да пристаје на упис.

ОЗЗ-ом се прописује право првенства повјериоца чије је заложно право уписано у Регистар залога, у наплати из вриједности предмета заложног права прије осталих повјерилаца, уколико му потраживање није исплаћено по доспијећу. Право првенства има дејство и према трећем лицу које је предмет заложног права прибавило од залогодавца, као и према каснијим прибављачима. Регистар залога је јавни регистар заложних права на стварима физичких или правних лица, а централна база података је доступна у сваком тренутку у оквиру радног времена, а подаци из Регистра залога су јавни. Треба још напоменути да је ОЗЗ-ом регулисано да се као потраживања која се обезбјеђују залогом могу обезбиједити и новчана потраживања чији је износ изражен у домаћој валути, као и она која су изражена у иностраној валути, и то како главни дуг тако и камате и трошкови остварења наплате, као и будућа и условна потраживања.

7.4. Уговор о залогу

Уговором о залогу залогодавац се обавезује према повјериоцу да му пружи обезбјеђење за његово потраживање тако што ће се повјериочево право на ствари залогодавца уписати у регистар заложног права (у даљем тексту: Регистар залога). Залогодавац може бити дужник или треће лице. Уговором о залогу уређују се права и обавезе залогодавца и повјериоца. Законом се регулишу садржај и форма уговора, при чему је **предвиђена обавезна писана форма**. У уговору о залогу обезбјеђење мора бити довољно одређено, на начин да може бити идентификовано уколико се појаве питања ваљаности права првенства и извршења заложног права. Учесници правног посла везаног за заложно право су: заложни повјерилац, залогодавац, треће лице. Треће лице одређује заложни повјерилац или више њих, ради

предузимања правних радњи с циљем заштите и намирења заложеног потраживања. Име трећег лица се уписује у Регистар залога умјесто заложних повјерилаца. Залогодавац је најчешће дужник, а може бити и треће лице које пружа обезбјеђење за туђи дуг.

7.4.1. Правна дејства уговора о залогу

Према члану 4. ОЗЗ-а, залог је настао испуњењем сљедећа четири услова, без обзира којим су редом испуњени:

- а) у Регистру залога постоји регистрација која се односи на тај залог;
- б) лица која су означена као заложни дужник и заложни повјерилац у регистрацији из тачке а) овог става закључила су уговор о залогу;
- ц) лице означено као заложни дужник у регистрацији из тачке а) овог става је власник ствари која је уговором о залогу из тачке б) овог става одређена као обезбјеђење; и
- д) да је лице означено као заложни повјерилац у регистрацији из тачке а) овог става, односно неко друго лице у складу с уговором о залогу из тачке б) овог става или с њим повезаним уговором, дало или је обавезно дати кредит лицу означеном као заложни дужник у регистрацији из тачке а) овог става или трећем лицу.

Услов из става 1. тачке ц) члана 4. ОЗЗ-а такође је испуњен ако је по уговору којим настаје посебно власничко право на ствари ово лице купац, закупац, уступилац потраживања, односно комисионар.

Према ОЗЗ-у, пошто се ради о недржавинском залогу, залогодавац је дужан да, по закључењу уговора о залогу, чува предмет заложног права са пажњом доброг домаћина, односно доброг привредника, да га одржава у исправном стању и врши потребне поправке на њему. Уговором се може предвидјети чак и обавеза залогодавца да обезбиједи предмет заложног права. Залогодавац губи право на државину ако по доспијећу не испуни обавезу према заложном повјериоцу. Све до тада он је овлашћен да предмет залога користи према његовој уобичајеној намјени, убирући плодове. У погледу убирања плодова, дозвољено је да уговором то право буде уговорено у корист заложног повјериоца.

Залогодавац има право да предмет заложног права изда у закуп и да га користи на други начин.

Он може и отуђити предмет заложног права и пренијети право својине на треће лице, с тим да без одгађања поднесе захтјев ради уписа заложног права у Регистар залога на терет новог власника. Ту обавезу има и нови власник. Уколико пропусте да то учине, солидарно одговарају за штету коју заложни повјерилац може претрпјети због њиховог пропуста

Отуђење предмета залога може бити уговором искључено. Постоји могућност поновног залагања заложеног предмета као и ограничење права на употребу предмета заложног права или искључење одређеног начина употребе.

УГОВОР О ЗАЛОГУ

Закључен дана _____ године, између ____ (у даљем тексту: залогодавац) и ____ (у даљем тексту: залогопримац).

Члан 1.

Предмет овог уговора је давање у залог основног средства залогодавца, у корист __, као залогопримца, а ради обезбјеђења испуњења новчаних обавеза залогодавца према залогопримцу из основа оквирног уговора бр: _____ од ____ . године у износу од _____ КМ, са роком важности од 2 (двје) године, рачунајући од дана потписивања, и ступа на снагу даном обостраног потписивања, а примјењује се на све уговоре о кредитима и уговоре о издавању гаранција из члана 4. овог уговора, као што је: Уговор о издавању гаранције бр. _____ од ____ . године на износ од _____ КМ Уговор о издавању гаранције бр: _____ од ____ .г на износ од _____ КМ Уговор о издавању гаранције бр: _____ од ____ .г на износ од _____ КМ, Уговор о издавању гаранције бр: _____ од ____ на износ од _____ Уговор о издавању гаранције бр: _____ од ____ .г на износ од _____ КМ, Уговор о издавању гаранције бр: _____ од ____ .г на износ од _____ КМ, Уговор о издавању гаранције бр: _____ од ____ .г на износ од _____ КМ, Уговор о издавању гаранције бр: _____ од ____ .г на износ од _____ КМ, Уговор о издавању гаранције бр: _____ од ____ .г на износ од _____ КМ, Уговор о издавању гаранције бр: _____ од ____ .г на износ од _____ КМ, Уговор о издавању гаранције бр: _____ од ____ .г на износ од _____ КМ, Уговор о издавању гаранције бр: _____ од ____ .г на износ од _____ КМ, као и на уговоре о кредитима и гаранцијама, који ће бити закључени у току важења и примјене овог уговора.

Члан 2.

На име обезбјеђења уредног испуњења својих обавеза из члана 1. овог уговора залогодавац овим уговором предаје залогопримцу у залог слједеће покретне ствари-основна средства у власништву друштва, и то:

1. вриједности....._____ КМ
2. вриједности....._____ КМ
3. процијењене вриједности....._____ КМ

Укупне процијењене вриједности свих основних средстава (од ст. 1 до ст. 3) у укупном износу од _____ КМ, према процјени сталног судског вјештака __ из __ од ____ .године.

Члан 3.

Овим уговором обезбјеђује се главни дуг, припадајуће камате и други евентуални трошкови који настану из основа потраживања залогопримца из члана 1. овог уговора.

Члан 4.

Залогодавац овим уговором даје своју сагласност да залогопримац, у случају неиспуњења новчаних обавеза из члана 1. овог уговора, може покретне ствари-основно средство из члана 2. овог уговора у износу који је потребан за потпуно намирење новчаног потраживања залогопримца продати тећем лицу или задржати за себе, у складу са законом.

Члан 5.

Залогодавац изричито изјављује да на основном средству из члана 2. овог уговора нема терета нити других ограничења у корист другог заложног повјериоца.

Члан 6.

Залогодавац се обавезује да заложено основно средство из члана 2. овог уговора неће отуђити или оптеретити другим заложним правом без писмене сагласности залогопримца, под пријетњом кривичне одговорности и одговорности за надокнаду штете, све док траје заложно право засновано овим уговором.

Члан 7.

Залогопримац се обавезује да ће вратити залогодавцу залог из члана 2. овог уговора када престане потраживање залогопримца из члана 1. овог уговора.

Члан 8.

На основу овог уговора извршиће се упис и регистрација заложног права у Регистру залога.

Потврда Регистра залога о регистрацији заложног права у корист залогопримца представља извршни наслов.

Члан 9.

Трошкови заснивања заложног права падају на терет залогодавца.

ЗА ЗАЛОГОДАВЦА:

Број: _____

ЗА ЗАЛОГОПРИМЦА

Датум: _____

7.4.2. Примјена Поглавља V Оквирног закона о залозима и надлежност суда у извршном поступку

За поступак извршења из овог закона (ОЗЗ) надлежни су извршни судови који су надлежни за извршење према законима ентитета и Брчко Дистрикта. На питања извршења која нису уређена овим законом на одговарајући начин примјењују се одредбе закона ентитета и Брчко Дистрикта којима се уређује извршни поступак, ако то није у супротности са овим законом. Против рјешења извршног суда донесеног на основу овог поглавља није дозвољен правни лијек, осим у случајевима предвиђеним у члану 27. став 1. овог закона.

Дакле, Поглавље V ОЗЗ-а примјењује се само на извршење права из уговора о залогу или уговора којим је засновано страно право у облику залога (члан 25. ОЗЗ-а).

Свако обавјештење које се помиње у Поглављу V ОЗЗ-а мора бити у писаној форми и може бити достављено једино лично, телефаксом, препорученом поштом или куриром.

Поступак извршења покреће се на захтјев заложног повјериоца након што заложни дужник повриједи обавезе из уговора о залогу. Извршење у складу са одредбама овог поглавља ОЗЗ-а могуће је само ако заложни повјерилац достави извршном суду уговор о залогу и потврду о регистрацији. Наведена потврда о регистрацији је извршни наслов.

Примјер приједлога за извршење:

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

_____ суд _____
Тражилац извршења: _____
Извршеник: _____, ЈМБ: _____
Ради: извршења на заложеним покретним стварима в.с. _____ КМ
ПРИЈЕДЛОГ ЗА ИЗВРШЕЊЕ
Дана _____ године тражилац извршења и извршеник закључили су уговор о залогу покретних ствари - путничког моторног возила, теретног моторног возила и прикључног возила приколице, а у сврху осигурања потраживања тражиоца извршења по уговору о кредиту број _____ од _____ године.
Доказ у прилогу: Уговор о кредиту број _____ од _____ године, и уговор о залогу од _____ године.
На основу уговора о залогу од _____ године а у складу са одредбама Оквирног закона о залозима ("Сл. гласник БиХ", број 28/04) у Регистру залога БиХ извршена је регистрација заложених покретних ствари - путничког моторног возила, теретног

моторног возила и тракотра, па је на основу ове регистрације заложни повјерилац - у овом случају тражилац извршења - добио потврду о регистрацији.

Доказ у прилогу: Потврда о регистрацији.

Како дужник по закљученом уговору о кредиту није уредно и на вријеме испунио своје обавезе према _____ те није вратио дата кредитна средства у складу са отплатним планом, испунили су се услови порописани чланом 3. Уговора о залогу, а у вези са чл. 1. и 2. Уговора о кредиту, па је тражилац извршења одлучио да покрене овај извршни поступак у складу са чланом 25. Оквирног закона о залозима, а у вези са чл. _____ Закона о судовима ("Сл. новине _____ као и чланом 26. Оквирног закона о залозима.

Доказ: Уговор о залогу, потврда о регистрацији залога, уговор о кредиту, извод из повјериочевих пословних књига, копије саобраћајних дозвола.

С обзиром да су прекршене обавезе прописане уговором о залогу и уговором о кредиту, тражилац извршења посједује и доставља суду валидну исправу као извршни наслов и предлаже суду да у складу са одредбама чл. 25. и 26. Оквирног закона о залозима и члана 56. а у вези са чланом 24. Правилника о залозима у року од осам дана од дана пријема приједлога доносе сљедеће

РЈЕШЕЊЕ О ИЗВРШЕЊУ

На основу Уговора о залогу закљученог и потписаног између ____ као давоца кредита и повјериоца и ____ из ____ _ као корисника кредита и дужника од _____. године, те на основу потврде о регистрацији број потврде/ регистрације _____ од _____. године, уз извод о потврди о регистрацији као извршене исправе, а ради наплате дуговања у износу од _____ КМ, увећаног за законску затезну камату обрачунату на наведени износ почев од дана доношења рјешења о извршењу па до исплате и трошкова извршног поступка од суда одређених, одређује се извршење:

ОДУЗИМАЊЕМ ЗАЛОЖЕНИХ ПОКРЕТНИХ СТВАРИ ОД ИЗВРШЕНИКА ОПИСАНИХ КАО:

- Путничко моторно возило _____, боја _____, број шасије _____, број мотора _____, год. Производње _____ год, снага мотора _____.
- теретно моторно возило _____, број мотора _____, број шасије _____, год. Производње _____ год.,
- Прикључно возило приколица, год. производње _____.

Наведена осигурања се у року од осам дана од дана доношења рјешења о извршењу имају одузети на адреси пребивалишта извршеника _____ а од власника возила ће се том приликом одузети саобраћајне дозволе за наведена возила, кључеви, те се возила са саобраћајним дозволама и кључевима имају уручити тражиоцу извршења односно лицу које он овласти. Одузимање наведених возила, кључева и саобраћајних дозвола извршиће судски извршилац.

Рјешење о извршењу ће се лицу код којег се возила налазе доставити посредством судског извршиоца у моменту одузимања осигурања.

Након одузимања наведених возила, тражилац извршења, као заложни повјерилац, у складу са чл. 56-60. Правилника о залозима, овлашћен је да одузета возила прода непосредном погодбом те да у складу са одредбом члана 30. Оквирног закона о залозима износ добијен продајом положи на депозитни рачун у једној од комерцијалних банка у БиХ, о чему ће обавијестити надлежни суд.

Тражилац извршења као заложни повјерилац није у обавези да лицима из члана 29. Оквирног закона о залозима достави обавјештење о продаји.

Против овог рјешења није дозвољен правни лијек осим у случајевима предвиђеним чланом 27. став 1. Оквирног закона о залозима.

Тражилац извршења:

У свом приједлогу за извршење заложни повјерилац мора предложити једно од сљедећег (из става 2. тачка а) члан 26. ОЗЗ):

- да судски извршилац одузме обезбјеђење с циљем његове продаје од стране заложног повјериоца; или
- да судски извршилац одузме и прода обезбјеђење.

У случају повреде обавезе заложног дужника из уговора о залогу, заложни повјерилац може одузети обезбјеђење лично и без помоћи судског извршиоца, али само након што је заложни дужник дао писмени пристанак на то. За ваљаност овог пристанка није потребна нотарска обрада, односно овјера, нити овјера код суда или општинске службе. Сврха обавезе добијања сагласности од заложног дужника јесте одржавање јавног поретка, при чему се ономогућава да заложни повјерилац уђе у просторије заложног дужника без одобрења.

Када заложни повјерилац поднесе извршном суду приједлог из члана 26. став 2. тачка а) ОЗЗ-а, суд мора издати рјешење у року од осам дана од дана подношења приједлога. Ово рјешење о извршењу **упутиће судског извршиоца да одузме обезбјеђење које је описано у уговору о залогу и преда га заложном повјериоцу или од њега овлашћеном лицу с циљем продаје обезбјеђења.** Оно је основ за судског извршиоца да према налогу датом у закључку суда одузме обезбјеђење које је описано у уговору о залогу и преда га заложном повјериоцу или од њега овлашћеном лицу с циљем продаје обезбјеђења. Судски извршилац мора одузети обезбјеђење у року који не може бити дужи од осам дана од дана доношења рјешења, без обзира да ли је правни лијек уложен.

Против рјешења извршног суда донесеног на основу овог поглавља ОЗЗ-а није дозвољен правни лијек, осим у случајевима предвиђеним у члану 27. став 1. ОЗЗ-а. Уколико није другачије одређено у овом поглављу ОЗЗ-а:

- **подношење захтјева у складу са чланом 27. став 1. ОЗЗ-а нема утицаја на извршење уређено овим поглављем; и**

- једино рјешење издато од извршног суда у складу са чланом 27. став 2. ОЗЗ-а има утицаја на извршење уређено овим поглављем.

Страна која сматра да је оштећена у поступку извршења из овог Оквирног закона о залозима заштиту својих права врши тужбом у парничном поступку. **Покретање парничног поступка нема утицаја на поступак извршења у складу са овим законом.**

Примјер рјешења о извршењу:

Суд на основу одредбе члана 26. став 4. ОЗЗ-а доноси рјешење:

1. Примјер рјешења о извршењу стављањем печата на приједлог за извршење (члан 39. став 4. ЗИП-а)

<p>БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА</p> <p>_____ суд _____</p> <p>Број: _____</p> <p>_____, _____.год.</p> <p>Тражилац извршења: _____</p> <p>Извршеник: _____</p> <p>Ради: извршења в.с. _____ КМ</p> <p style="text-align: center;">РЈЕШЕЊЕ О ИЗВРШЕЊУ</p> <p>Суд одређује предложено извршење.</p> <p>Трошкови тражиоца извршења одређују се у износу од _____ КМ.</p> <p style="text-align: right;">Судија:</p> <p>ПРАВНА ПОУКА: Против овог рјешења може се изјавити правни лијек овом суду након одузимања обезбјеђења и то у случајевима предвиђеним у члану 27. став 1. Оквирног закона о залозима ("Сл. гласник БиХ", број 28/04 од 23. 06. 2004. године), а подноси се у довољном броју примјерака за суд и странке. Изјављени правни лијек не зауставља ток извршног поступка ако законом није другачије одређено. Странка која сматра да је оштећена у поступку извршења из овог закона заштиту својих права врши тужбом у парничном поступку. Покретање парничног поступка нема утицај на поступак извршења у складу са овим законом.</p>
--

Према напријед наведеним одредбама ОЗЗ-а, судски извршилац мора одузети обезбјеђење у року који не може бити дужи од осам дана од дана доношења рјешења о извршењу у складу са чланом 26. ст. 4. или 5. ОЗЗ-а, без обзира да ли је правни лијек из члана 27. став 1. овог закона уложен. Судски извршилац мора доставити заложном дужнику рјешење о извршењу у моменту одузимања обезбјеђења и није обавезан да да претходно обавјештење о одузимању било којем лицу укључујући и заложног дужника. Чланом 26. став 6. ОЗЗ-а уређују се радње које мора предузети судски извршилац. Наведену одредбу треба тумачити тако да он мора одузети (заплијенити) обезбјеђење у

року од осам дана од момента пријема налога-закључка. Не постоје процедуре које могу зауставити одузимање (запљену) обезбјеђења, чак ни ако је поднесен захтјев из члана 27. став 1. ОЗЗ-а. Заложни дужник не мора унапријед бити обавијештен о намјери судског извршиоца да спроведе одлуку суда. Ова одредба је сачињена како заложни дужник не би имао прилике да сакрије или премјести обезбјеђење прије чина одузимања (запљене). Ипак, судски извршилац мора у момету одузимања (запљене) предати заложном дужнику рјешење о извршењу. Чланом 26. став 7. ОЗЗ-а прописује се да је само судски извршилац којег именује суд овлашћен да ненајављен уђе у просторије заложног дужника и одузме (заплијени) ствар која служи као обезбјеђење. Стога је, с циљем стицања посједа над обезбјеђењем, судски извршилац овлашћен да уђе у сваки простор (затворени или отворени) гдје се оно налази.

Садржај записника судског извршиоца

<p>_____ суд _____ _____, судија _____ поступајући у извршној ствари тражиоца извршења _____ против извршеника _____, ради одузимања и предаје предмета обезбјеђења в.с.____, ван рочишта дана _____ донио је:</p> <p style="text-align: center;">ЗАКЉУЧАК</p> <p>Приједлог тражиоца извршења од _____ односи се на примјену Оквирног закона о залозима ("Сл. гласник БиХ", број 28/04), а одредбом члана 26. став 2. наведеног закона одређено је да судски извршилац спроводи извршну радњу на начин да одузме обезбјеђење с циљем његове предаје од стране заложног повјериоца.</p> <p>Судском извршиоцу овог суда доставља се на спровођење рјешење о извршењу број горњи од _____, РАДИ ОДУЗИМАЊА ПРЕДМЕТА ОБЕЗБЈЕЂЕЊА: 1.) п.м.в. _____ регистарских таблица _____, 2.) п.м.в. _____ регистарских таблица _____.</p> <p>И ПРЕДАЈЕ ТРАЖИОЦУ ИЗВРШЕЊА.</p> <p>Налаже се судском извршиоцу да у року од осам дана од дана доношења рјешења о извршењу спроведе неведену извршну радњу на начин да уручи извршнику рјешење о извршењу и истовремено одузме покретне ствари које су предмет извршења и преда их тражиоцу извршења или од њега овлашћеном лицу с циљем њихове продаје.</p> <p>Судски извршилац је с циљем стицања посједа над обезбјеђењем овлашћен да уђе у сваки простор (затворен или отворен) гдје се оно налази. Тражилац извршења дужан је да обезбиједи радну снагу, бравара и браву, ако ствари буду у закључаном простору, а извршеник одбије да отвори простор, те превозно средство, као и простор за смјештај покретних ствари које му се предају.</p> <p>Судски извршилац је дужан да обавијести тражиоца извршења о дану и сату спровођења извршења, а ради преузимања покретне ствари.</p> <p style="text-align: right;">Судија</p> <p>Поука: Против овог закључка није дозвољен правни лијек.</p>

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Ознака списка: _____

Датум _____ године у _____ часова

_____ СУД У _____

Извршно одјељење:

Служба судских извршилаца, _____

Тражилац извршења: _____

Извршеник: _____

Ради: јавне продаје

ЗАПИСНИК О ОДУЗИМАЊУ И ПРЕДАЈИ ПРЕДМЕТА ОБЕЗБЈЕЂЕЊА

Сачињен дана _____ у предмету извршења тражиоца извршења _____, против извршиоца _____ ради наплате новчаног потраживања тражиоца извршења, а према Оквирном закону о залозима одузимањем заложених покретних ствари заложног дужника и њиховом предајом тражиоцу извршења према рјешењу о извршењу број _____ од _____

На рочишту од странака присутни:

1. _____

2. _____

Од суда присутни:

Судски извршилац _____

На основу Рјешења о извршењу _ суда у _ број _____ од _____, а према закључку овог суда број _____ од _____, судски извршилац уручује рјешење о извршењу уз приједлог са прилозима, те закључак овог суда извршиоцу _____. Напријед неведено уручено извршиоцу _____ часова.

На основу Рјешења о извршењу _ суда у _ број _____ од _____, а према закључку овог суда број _____ од _____, судски извршилац одузима од извршиоца покретне ствари према уговору о залогу закљученом између тражиоца извршења и извршиоца, потврде о регистрацији број _____, и рјешења о извршењу:

1. _____

2. _____

3. _____,

те ствари од 1 до 3 предаје тражиоцу извршења.

Покретне ствари нађене у сједишту извршиоца у затвореном простору, хали. Тражилац извршења је обезбиједио радну снагу, лице за отварање браве на хали - бравара, те браву. Покретне ствари од 1. до 3. изнесене су из хале, а радну снагу је обезбиједио тражилац извршења, те су утоварене у превозно средство које је обезбиједио тражилац извршења. Констатујем да је извршење спроведено.

Изјаве учесника:

Довршено, _____

Потпис тражиоца извршења:

Потпис извршиоца:

Судски извршилац:

7.4.3. Права уговорних страна на заштиту

Према члану 27. ОЗЗ-а, само након одузимања обезбјеђења лице чија су права укључена или погођена извршењем заложног права може се обратити извршном суду са захтјевом да: обустави извршни поступак на основу чињенице да заложни дужник није повриједио обавезе из уговора о залогу и наложи враћање обезбјеђења заложном дужнику; привремено или трајно стави ван снаге право заложног повјериоца да прода обезбјеђење; заложном повјериоцу да упутство о било којем питању у вези са извршењем заложног права и наложи да се понаша у складу са једним или више процедуралних правила одређених овим законом; ослободи неко лице поштовања једног или више процедуралних правила одређених овим законом, уколико је поштовање тих правила постало несврсисходно; продужи било који рок из Поглавља V овог закона којег се заложни повјерилац мора придржавати; од неког лица захтијева да надокнади другом лицу трошкове које је то лице претрпјело услед покретања неоснованог поступка пред судом; или измијени диобу новца добијеног продајом обезбјеђења у односу на предложену диобу наведену у обавјештењу из члана 32. став 1. овог закона. Извршни суд издаће тражено рјешење у року од осам дана од дана подношења захтјева лица чија су права укључена или погођена извршењем заложног права.

7.5. Продаја обезбјеђења и обавјештење о продаји

Кад судски извршилац одузме обезбјеђење с циљем његове продаје од стране заложног повјериоца, продаја се одвија без учешћа судског извршиоца, према одредби члана 29. ОЗЗ-а. Најмање 15 дана прије продаје обезбјеђења, лице којем је рјешењем о извршењу одређено да прода обезбјеђење, мора дати обавјештење о продаји заложном дужнику, сваком лицу за које зна да има право на том обезбјеђењу, као и сваком лицу које је прије издавања обавјештења у ваљаној регистрацији о продаји означено као заложни повјерилац. Обавјештење о продаји мора садржавати: опис обезбјеђења, неплаћени износ обавезе обезбјеђене залогом, износ припадајућих трошкова или, уколико износ трошкова још није познат, њихову реалну процјену, обавјештење о праву да се обезбјеђење искупи како је одређено ОЗЗ, обавјештење да ће обезбјеђење бити продато уколико не буде било искупљено и датум, мјесто и вријеме продаје путем јавне аукције или мјеста гдје ће затворене понуде за тендер бити достављене и датум након којег понуде за тендер неће бити прихватане.

Обавјештење о продаји обезбјеђења у складу са чланом 29. ОЗЗ (садржај обавјештења)

Предмет: Обавјештење о продаји обезбјеђења

У складу са чланом 29. Оквирног закона о залозима и одредбама Правилника о залозима овим путем обавјештавам Вас као дужника да ће заложни повјерилац у складу са Оквирним законом о залозима и одредбама чл. 56-58 Правилника о залозима, одредбама уговора о залогу од _____ а све у складу са рјешењем о извршењу број _____ од _____, извршити продају обезбјеђења непосредном погодбом на основу уговора о продаји коју Вам достављамо у прилогу.

Опис обезбјеђења је сљедећи _____

Неплаћени износ обавеза обезбијеђених залогом износи _____ увећан за износ зак. зат. камате _____.

-Износ припадајућих трошкова _____.

- На име складиштења предмета обезбјеђења _____.

У складу са Оквирним законом о залозима, заложни дужник и извршеник имају право да искупе наведено обезбјеђење измирењем обавезе која је обезбјеђењем осигурана. Заложни дужник се уједно обавјештава да ће обезбјеђење бити продато непосредном погодбом уколико не буде искупљено у року од 15 дана од дана овог обавјештења.

Продаја наведеног обезбјеђења ће се обавити непосредном погодбом у року од 15 дана од дана овог обавјештења.

Обавјештење о продаји није потребно у случају: када би обезбјеђење значајно изгубило на вриједности уколико се одмах не прода, када су трошкови везани за одржавање и ускладиштење обезбјеђења несразмјерно високи у односу на његову вриједност, или када је извршни суд одредио да обавјештење није потребно.

Обезбјеђење може бити продато као цјелина или у утрживим јединицама: на јавној продаји, укључујући аукцију или затворени тендер, од стране судског извршиоца или од стране заложног повјериоца, или путем непосредне погодбе од стране заложног повјериоца, уколико уговор о залогу предвиђа непосредну погодбу као начин продаје или је одреди извршни суд.

Ако извршни суд није одредио другачије, заложни повјерилац ће јавну продају, односно продају непосредном погодбом извршити на начин који је у складу са општеприхваћеним тржишним стандардима за продају ствари исте врсте као што је обезбјеђење. Заложни повјерилац није обавезан да ангажује судског вјештака ради процјене вриједности обезбјеђења. Поступак за продају обезбјеђења путем јавне продаје, односно продаје непосредном погодбом уређен је Правилником о залозима.

Primjer zapisnika o prodaji založenih stvari i troškovima:

У складу са одредбом члана 60. Правилника о залозима банка _____ као заложни повјерилац сачинила је дана _____ год.

ЗАПИСНИК О ПРОДАЈИ ЗАЛОЖЕНИХ СТВАРИ И ТРОШКОВИМА

Дана _____ год. Извршена је продаја заложених покретних ствари у поступку тражиоца извршења _____ против извршеника _____.

Предмет продаје су покретне ствари описане као четири комада серијских бројева _____, год. производње _____.

Заложене покретне ствари продају се непосредном погодбом.

Заложене покретне ствари продате су по цијени: _____, а уговор о купопродаји се склапа са купце наком полагања купопродајне цијене.

Трошкове пљенидбе и продаје обезбјеђења чине:

- износ од _____ КМ на име закупа складишта за три мјесеца у којем су изузете заложене покретне ствари биле смјештене,
- износ од _____ КМ на име превоза заложених покретних ствари до складишта,
- износ од _____ КМ на име услуге демонтирања заложених ствари,
- износ од _____ КМ на име услуга рада виљушकारа ради утовара заложених покретних ствари,
- износ од _____ КМ на име таксе на приједлог и таксе на рјешење о извршењу,

Присутни:

Записничар:

Примјер уговора о продаји заложене покретне ствари према ОЗЗ:

Банка _____ (у даљем тексту: повјерилац)

Повјерилац _____ (у даљем тексту: купац)

У складу са одредбама Оквирног закона о залозима и Правилника о залозима те у складу са рјешењем о извршењу број _____ од _____ године, донесеним од _ суда у _, склопили су дана _____ године

УГОВОР О ПРОДАЈИ

Члан 1.

Предмет овог уговора је продаја зложених покретних ствари (обезбјеђења) непосредном погодбом од стране повјериоца купцу описаних као:

Аутомати за игрице: покер, трке, лов и рат авиона (4 комада) модел --, произвођача --, творничких бројева _____, година производње _____.

Уговорне стране сагласне су да се описане покретне ствари налазе у стању констатовано записником _ суда у _____. године.

Члан 2.

Уговорне стране сагласне су да је купац уз дужну пажњу коју је требало да уложи извршио преглед покретних ствари описаних у члану 1. овог уговора те да их купује у виђеном стању на дан склапања уговора.

Купац изричито изјављује да према повјериоцу, у вези са покретним стварима описаним у члану 1, нема никакве приговоре у погледу материјалних или правних недостатака на стварима.

Члан 3.

Уговорне стране су сагласне да ће купац, у име купопродајне цијене за покретне ствари описане у члану 1. овог уговора, повјериоцу исплатити износ од __ КМ (_____), у року од два радна дана од дана склапања овог уговора.

Ако купац износ из претходног става не уплати повјериоцу у року од два радна дана од дана склапања уговора овај уговор се има сматрати неважећим.

Након продаје обезбјеђења и пријема износа из става 1. овог члана те након одбитка трошкова пружања посједа, одржавања и продаје обезбјеђења заложни повјерилац ће преостали износ новца положити на депозитни рачун број _____ отворен код _____ банке.

Члан 4.

Власништво над покретним стварима купац неће моћи пренијети на своје име све док купопродајна цијена из члана 3. овог уговора не буде испалаћена у потпуности.

Купац не може узети покретне ствари из члана 1. овог уговора у посјед све док купопродајна цијена из члана 3. овог уговора не буде исплаћена у потпуности.

Члан 5.

Повјерилац је дужан да купцу након исплате купопродајне цијене у потпуности обезбиједи приступ покретним стварима из члана 1. овог уговора.

Повјерилац није обавезан да купцу обезбиједи утовар ради превоза, превоз и истовар покретних ствари из члана 1. овог уговора.

Све трошкове везане за утовар ради превоза, превоз и истовар покретних ствари сноси купац који се обавезује да за наведене радње обезбиједи и радну снагу и механизацију.

Купац је обавезан да покретне ствари описане у члану 1. овог уговора преузме од повјериоца на дан исплате цјелокупне купопродајне цијене.

У случају да купац не преузме покретне ствари од повјериоца у року предвиђеном у претходном ставу купац сноси све трошкове складиштења покретних ствари као и ризике везане за пропаст ствари.

Члан 6.

Све трошкове по основу овог уговора или који могу произаћи из овог уговора сноси купац.

Све обавезе по основу јавних прихода које би могле произаћи из овог уговора сноси купац.

Члан 7.

Овај уговор је сачињен у 5 (пет) истоветних примјерака од којих уговорне стране задржавају по 2 (два) примјерка, а један примјерак се уручује надлежном суду.

У _ дана _____ године.

Повјерилац: _____ Купац: _____

Заложни повјерилац који је продао обезбјеђење положиће износ новца који је преостао након одбитка трошкова преузимања посједа, одржавања и продаје обезбјеђења, на посебан депозитни рачун отворен у банци БиХ у складу са Правилником о залозима, члан 30. ОЗЗ-а. Новчани износ који представља трошкове преузимања посједа, одржавања и продаје обезбјеђења биће без одгађања исплаћен лицу које је сносило те трошкове.

Савјестан купац који у доброј вјери купи ствар на продаји и стекне посјед ствари прибавља својину на ствари ослобођено од било каквих терета, без обзира да ли је продавац испунио услове уређене чланом 31. ОЗЗ-а.

У року од осам дана од дана продаје обезбјеђења, заложни повјерилац мора заложном дужнику, сваком лицу за које зна да има право на том обезбјеђењу, као и сваком лицу које је прије издавања обавјештења у ваљаној регистрацији означено као заложни повјерилац, дати обавјештење које садржи

сљедеће информације: износ новца добијен продајом обезбјеђења, као и име и мјесто банке у коју је новац депонован, износ који је утрошен на подмирење трошкова преузимања посједа, одржавања и продаје обезбјеђења, начин на који ће новац добијен продајом бити расподијељен и да ће уколико суду не буде поднесен захтјев за измјену диобе новца добијен продајом обезбјеђења, у року од 15 дана од дана давања обавјештења, бити расподијељен онако како је наведено у обавјештењу - члан 32. Оквирног закона о залозима. Износ новца добијен продајом обезбјеђења мора се расподјелити у складу са одредбама ОЗЗ који уређује права првенства.

Примјер садржаја обавјештења о продаји покретних ствари, коју заложни повјерилац доставља суду:

РАДИ: Извршења на покретним стварима

В.с. _____ КМ

Предмет: обавјештење, доставља се

Поступајући по рјешења _ суда у _ број _____ од _____ заложни повјерилац је уз претходно обавјештење и сагласност заложеног дужника а путем непосредне пободбе (како је то прописано Правилником о залозима) извршио продају заложених покретних ствари као предмета извршења у наведеном поступку описаних као:

- Аутомати за игре марке _____ 4 комада, серијских бројева _____.
- Наведене заложене покретне ствари продате су за износ од _____ КМ, а купац је истог дана по закључењу уговора о продаји извршио уплату цијене и преузимање посједа наведених покретних ствари.
- У складу са чланом 30. Оквирног закона о залозима, заложни повјерилац је након продаје осигурања од износа добијеног продајом одбио трошкове који се подводе под трошкове преузимања обезбјеђења, одржавања и продаје обезбјеђења, како слиједи:
 - износ од _____ КМ на име закупа складишта за три мјесеца у којем су изузете заложене покретне ствари биле смјештене,
 - износ од _____ КМ на име превоза заложених покретних ствари до складишта,
 - износ од _____ КМ на име услуге демонтирања заложених ствари,
 - износ од _____ КМ на име услуга рада виљушкарa ради утовара заложених покретних ствари,
 - износ од _____ КМ на име таксе на приједлог и таксе на рјешење о извршењу.

Преостали износ заложни повјерилац је положио на посебан депозитни рачун отворен код _____.

Заложни повјерилац је, поступајући у складу са чланом 32. Оквирног закона о залозима, обавијестио заложног дужника о продаји заложених покретнина, износу новца добијеног продајом, као и о броју рачуна и банци у којој је депонован, износу који ће бити искоришћен за подмирење трошкова, те начину на који ће преостали износ бити распоређен, те о праву заложног дужника да поднесе захтјев у складу са чланом 27. став 1. тачка б) Оквирног закона о залозима и посљедицама неподношења таквог захтјева.

Наведено обавјештење уз све доказе заложни дужник је запримио дана _____, тако да је рок од 15 дана у којем је залужни дужник могао истаћи захтјев из члана 27. став 1. тачка г) истекао дана _____.

Како је тиме заложни повјерилац испунио своју обавезу прописану наведним чланом те како би се остатак новчаног износа добијеног продајом заложених покретних ствари могао расподијелити ради намирења главног дуга, молимо надлежни суд да нас обавијести да ли је заложни дужник надлежном суду поднио захтјев из члана 27. став 1. тачка г) Оквирног закона о залозима закључно са _____ године.

Уједно тражимо да суд достави налог за уплату таксе на приједлог и рјешење како би они били измирени из износа добијеног продајом јер у основи чине трошкове преузимања посједа, одржавања и продаје посједа из члана 30 став 1. Оквирног закона о залозима.

У прилогу суду доставља се

- уговор о продаји, копија уплатнице, записник од _____.

Потпис заложог повјериоца:

Уколико извршни суд не одреди другачије у складу са чланом 27. став 2. ОЗЗ, заложни повјерилац, који новац добијен продајом обезбјеђења не расподијели на наведени начин (поштујући права првенства) дужник је сваког лица које је уложило захтјев за измјену диобе новца добијеног продајом обезбјеђења у односу на преложену диобу наведену у обавјештењу из члана 32. става 1. овог закона и које је претрпјело штету изазвану пропуштањем од стране заложног повјериоца.

Након повреде обавезе из уговора, заложни повјерилац може лицу које има право на обавјештење на основу члана 29. ОЗЗ-а предложити да задржи обезбјеђење с циљем намирења потраживања или дијела потраживања које је обезбијеђено залогом (члан 33. ОЗЗ-а).

Ако је обавјештење о одбијању приједлога достављено заложном повјериоцу у року од 15 дана од дана пријема приједлога из става 1. овог члана, заложни повјерилац не може задржати обезбјеђење и мора га продати у складу са одредбама овог закона.

Ако није достављено обавјештење о одбијању приједлога заложном повјериоцу у року од 15 дана од дана пријема приједлога из става 1. овог члана, сматра се да је заложни повјерилац неопозиво изабрао право да задржи ствар с циљем намирења потраживања у складу са приједлогом. У овом случају заложни повјерилац стиче право својине на ствари која тиме постаје ослобођена од било каквих права лица којима је приједлог био упућен.

Право на искуп обезбјеђења - Члан 34. Оквирног закона о залозима: У било које вријеме прије продаје обезбјеђења заложни дужник или лице са нижим правом првенства могу довести до престанка залога испуњењем неизмиреног дијела обавезе која је обезбјеђена тим залогом.

7.6. Продаја обезбјеђења од стране судског извршиоца

Ако је у приједлогу за извршење тражилац извршења предложио да судски извршилац одузме и прода обезбјеђење, поступак за продају обезбјеђења врши се путем јавне продаје, односно продаје непосредном погодбом, како је уређено Правилником о залозима. Заложни повјерилац може купити ствар или њен дио само путем јавне продаје коју води судски извршилац.

Обезбјеђење може **бити продато према ОЗЗ-у као цјелина или у утрживим јединицама:**

а) на јавној продаји, укључујући аукцију или затворени тендер, од стране судског извршиоца или од стране заложног повјериоца; или

б) путем непосредне погодбе од стране заложног повјериоца, уколико уговор о залогу предвиђа непосредну погодбу као начин продаје или је она одређена од стране извршног суда.

Аукција (енгл. аукцион, њем. ауктион, Верстеигерунг) јесте поступак формирања цијене током којег се могући купци надмећу цијеном коју су спремни понудити за тражену ствар. Побјеђује онај купац који понуди највише, те он има право да купи жељену количину по понуђеној цијени. То надметање може почети од најниже или пак од највише цијене.

Најмање 15 дана прије продаје обезбјеђења, судски извршилац којем је рјешењем о извршењу одређено да прода обезбјеђење, мора дати обавјештење о продаји заложном дужнику, сваком лицу за које зна да има право на том обезбјеђењу, као и сваком лицу које је прије издавања обавјештења у ваљаној регистрацији о продаји означено као заложни повјерилац. Обавјештење

о продаји мора садржавати: опис обезбјеђења, неплаћени износ обавезе обезбијеђене залогом, износ припадајућих трошкова или, уколико износ трошкова још није познат, њихову реалну процјену, обавјештење о праву да се обезбјеђење искупи како је одређено ОЗЗ-ом, обавјештење да ће обезбјеђење бити продато уколико не буде било искупљено и датум, мјесто и вријеме продаје путем јавне аукције или мјеста гдје ће затворене понуде за тендер бити достављене и датум након којег понуде за тендер неће бити прихватане. Свако обавјештење које се помиње у Гави V ОЗЗ мора бити у писаној форми и може бити достављено једино лично, телефаксом, препорученом поштом или куриром, ПА ТАКО И НАПРИЈЕД НАВЕДЕНО ОБАВЈЕШТЕЊЕ.

Примјер обавјештења:

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Извршна ствар:

Тражилац извршења

Извршеник

_____ суд _____

Ради _____

Извршни одјел _____

Број предмета _____

У складу са чл. 29. Оквирног закона о залозима и одредбама чл. 56-58 Правилника о залозима, судски извршилац као аукционар дужнику доставља

ОБАВЈЕШТЕЊЕ О АУКЦИЈИ

(Члан 29. Оквирног закона о залозима, "Сл. гласник БиХ", број 28/04 и 54/04)

- аукционар/судски извршилац: _____
- опис обезбјеђења: _____

Неплаћени износ обавезе обезбјеђења залогом _____ КМ, увећан за износ зак. зат. камате _____.

- износ трошкова аукције укључујући и накнаду аукционара и други могући трошкови
- заложни дужник има право искупа обезбјеђења прије аукције испуњењем неизмиреног дијела обавезе која је обезбијеђена залогом;
- заложни дужник се истовремено обавјештава да ће обезбјеђење бити продато јавном продајом аукцијом уколико не буде искупљено у року од 15 дана од дана овог обавјештења;

- обезбјеђење ће бити продато према ОЗЗ-у као цјелина / у утрживим јединицама;
- сва заинтересована лица могу прегледати обезбјеђење _____ дана прије одржавања аукције на адреси _____ од _____ до _____ часова;
- обавјештава се да је дана _____ у _____ часова заказана јавна аукција која ће бити одржана у _____ суду _____ ул. _____ број _____ у соби _____ / _____ спрат;
- правила _____ аукције _____ и _____ додатне _____ информације код _____, тел. _____

Правила аукције:

ПРАВИЛА АУКЦИЈЕ

- Аукција ће се одржати ако буде присутно најмање једно лице које је дало понуду за обезбјеђење (члан 30. Правилника о залозима),
- Лице које повриједи правила аукције или се понаша на начин који омета вођење аукције, аукционар ће:
- Одбити да прихвати понуду тог лица,
- Захтијевати да то лице напусти аукцију (члан 31. Правилника о залозима)
- Када аукционар да понуду за почетну цијену, позваће учеснике да дају понуде за повећану цијену чији износ одређује аукционар,
- Процес повећања цијене обезбјеђења наставља се све док учесници дају понуде,
- Ако након другог позива аукционара није дата понуда за посљедњу цијену коју је понудио аукционар, он даје посљедњи позив учесника да дају своје понуде,
- Ако након трећег позива аукционара за већу понуду ниједан учесник не да понуду, аукционар објављује да је лице које је дало посљедњу понуду купац обезбјеђења и проглашава аукцију завршеном (члан 33. Правилника о залозима)
- Ако два или више учесника аукције дају понуду за посљедњу понуђену цијену, аукционар ће прогласити купцем обезбјеђења оног који је први дао понуду,
- Ако чак и након трећег позива аукционара ниједан учесник не да понуду за почетну цијену предмета који је предмет аукције, аукционар ће прогласити аукцију за тај предмет завршеном и неуспјелом (члан 34. Правилника о залозима)

- Након што буде прихваћена посљедња понуда сачињава се уговор о продаји обезбјеђења који потписује купац и аукционар у име организатора. Уговор садржи одредбу да ће бити неважећи ако купац у року два радна дана од потписивања уговора не плати пуну цијену обезбјеђења, те да се власништво над обезбјеђењем неће пренијети на купца и купац не може узети осигурање у посјед све док цијена осигурања не буде плаћена у цјелини (члан 35. Правилника о залозима)
- Ако купац не испуни обавезе из уговора о продаји, уговор о продаји је ништаван.
- Ако је уговор о продаји ништаван у складу са чланом 36. Правилника или купац не закључи уговор о продаји из члана 35, аукционар мора понудити осигурање учеснику који је на аукцији понудио прву нижу цијену ако такав учесник постоји. Ако се учесник сложи да купи осигурање, на уговор о продаји између аукционара и купца примјењује се члан 35. Правилника о залозима.
- Ако учесник на аукцији који је први позван у складу са чланом 37. став 1. Правилника не прихвати позив, аукционар ће понудити осигурање учеснику који је дао сљедећу нижу понуду на аукцији ако такав учесник постоји. Ако учесник прихвати да купи осигурање, на уговор о продаји примјењује се члан 35. овог правилника.
- Ако учесник аукције из члана 36. став 2. Правилника не прихвати позив, аукција се сматра неуспјешном (члан 37. Правилника).
- Сљедећа лица не могу учествовати на аукцији, било директно или путем представника:
 - заложни дужник,
 - организатор аукције или запослени код организатора аукције,
 - уређујући судија,
 - уређујући судски извршилац,
 - аукционар или запослени код аукционара,
 - лице које са лицем из тачке а) до тачке е) овог члана у сродству у усправној или побочној линији до трећег степена или је с њим повезан економским интересом,
 - Уговор о продаји са лицем које не може учествовати на аукцији је ништаван.
 - Лице које нарушава правила из става 1. овог члана мора организатору аукције платити цјелокупне трошкове поновне продаје осигурања изазване повредом правила.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ИЗВРШНА СТВАР:

Тражилац извршења: _____

Извршеник: _____

_____ суд _____

Ради: _____

Извршно одјељење:

Одјељење судских извршилаца

Број предмета: _____

Сарајево, _____

У складу са одредбом члана 60. Правилника о залозима, судски извршилац _____ као аукционар сачинио је дана _____ године.

ЗАПИСНИК О ЈАВНОЈ ПРОДАЈИ-АУКЦИЈИ ЗАЛОЖЕНИХ СТВАРИ И ТРОШКОВИМА

Дана _____ год. извршена је продаја заложених покретних ствари у поступку тражиоца извршења _____ против извршеника _____.

Предмет јавне продаје-аукције су сљедеће покретнине:

-1. Покретна ствар у нарави-пмв. _____ год. производње _____, број шасије _____, број мотора _____, боја _____, регистарске ознаке _____, процијењене вриједности у износу од _____ КМ.

-2. Покретна ствар у нарави-пмв. _____ год. производње _____, број шасије _____, број мотора _____, боја _____, регистарске ознаке _____, Процијењена вриједност цијеле покретне ствари _____ КМ

На аукцији као купци учествују:

1. _____

2. _____

3. _____

Лица која учествују на јавној продаји аукцији упозорена су од судског извршиоца на правила аукције.

Испуњене законске претпоставке за одржавање аукције.

Започето: _____

На продају се нуди покретна ствар под редним број 1 по почетној цијени _____ КМ.

Листа понуђача:

1. _____, износ понуде _____ КМ,

2. _____, износ понуде _____ КМ,

Након трећег позива аукционара за већу понуду, аукционар објављује да је лице које је дало посљедњу понуду _____ купац обезбјеђења и проглашава аукцију завршеном за покретну ствар под редним бројем 1 (чл. 33)

Купцу се саопштава да ће након прихватања ове понуде бити сачињен уговор о продаји обезбјеђења који потписују купац и аукционар у име организатора. Уговор садржи одредбу да ће бити неважећи ако купац у року од два радна дана од потписивања уговора не плати пуну цијену обезбјеђења, те да се власништво над обезбјеђењем неће пренијети на купца и купац не може узети осигурање у посјед све док цијена осигурања не буде плаћена у потпуности (чл. 35).

На продају се нуди покретна ствар под редним број 2 по почетној цијени _____ КМ.

Листа понуђача:

1. _____, износ понуде _____ КМ,
2. _____, износ понуде _____ КМ.

Након трећег позива аукционара за већу понуду, аукционар објављује да је лице које је дало посљедњу понуду _____ купац обезбјеђења и проглашава аукцију завршеном за покретну ствар под редним бројем 1 (чл. 33).

Купцу се саопштава да ће након прихватања ове понуде бити сачињен уговор о продаји обезбјеђења који потписују купац и аукционар у име организатора. Уговор садржи одредбу да ће бити неважећи ако купац у року од два радна дана од потписивања уговора не плати пуну цијену обезбјеђења, те да се власништво над обезбјеђењем неће пренијети на купца и купац не може узети обезбјеђење у посјед све док цијена обезбјеђења не буде плаћена у потпуности (чл. 35).

Потпис најповољнијег понуђача (купца):

Изјаве учесника:

Довршено, _____

Потпис учесника

Судски извршилац/аукционар:

Примјер уговора о продаји обезбјеђења:

У складу са одредбама Оквирног закона о залозима и чланом 35. Правилника о залозима те у складу са рјешењем о извршењу број _____ од _____ године, донесеним од _ суда у __, а након одржане јавне аукције одржане дана _____, у просторијама _ суда у __ закључује се дана _____ године слjedeћи

УГОВОР О ПРОДАЈИ ПРЕДМЕТА ОБЕЗБЈЕЂЕЊА-ВОЗИЛА

Између:

1. продавац-аукционар судски извршилац __. ЈМБ __, Л.К. бр. __ __, ул _____,
2. купца, Банка __ ул. __ __, уписан у судски регистар правних субјеката __ суда у __, Рјешење број _____, заступан по пуномоћнику __ упосленик купца, пуномоћ број ОПУ-ИП- _____

Члан 1.

Предмет овог уговора је продаја заложених покретних ствари (обезбјеђења) на јавној аукцији од стране судског извршиоца као аукционара, купцу описаних као: путничко моторно возило марке____, број шасије____, број мотора____, година производње____, четворо врата, снага мотора____, запремина мотора____, регистарских ознака _____.

Уговорне стране су сагласне да се описане покретне ствари налазе у стању констатованом записником _____ суда у _____ од _____ године.

Предмет аукције је у власништву извршеника _____ ЈМБ _____ који је од истога заплењен у складу са Оквирним законом о залозима („Службени гласник БиХ“, број 28/04) и предат у посјед тражиоца извршења ради продаје на јавној аукцији од стране судског извршиоца у складу са Правилником о залозима („Службени гласник БиХ“, број 53/04).

Члан 2.

Уговорне стране су сагласне да је купац уз дужну пажњу коју је морао уложити извршио преглед покретних ствари описаних у члану 1. овог уговора те да их купује у виђеном стању на дан склапања уговора.

Купац изричито изјављује да према продавцу, у вези са покретним стварима описаним у члану 1, нема никакве приговоре у погледу материјалних или правних недостатака на стварима.

Члан 3.

Продајна цијена предмета аукције - возила из члана 1. овог уговора - износи _____ КМ и постигнута је на аукцији која је одржана дана _____ године.

Члан 4.

Продајна цијена из члана 3. овог уговора коју је купац обавезан да уплати у року од два дана од потписивања овог уговора неће се полагати на посебно одређени банковни рачун, већ ће се тражилац извршења као купац сматрати намиреном у наведеном износу у односу на предметно потраживање.

Члан 5.

Власништво над предметом аукције купац стиче потписивањем овог уговора.

Члан 6.

Све трошкове по основу овог уговора или оне који могу произаћи из овог уговора сноси купац.

Све обавезе по основу јавних прихода које би могле произаћи из овог уговора сноси купац.

Члан 7.

Овај уговор је сачињен у шест једнаких примјерака, по три за сваку уговорну страну.

Члан 8.

Овај уговор ступа на снагу даном потписивања обје уговорне стране.

ПРОДАВАЦ:

КУПАЦ:

Судски извршилац који је продао обезбјеђење положиће износ новца који је преостао након одбитка трошкова преузимања посједа, одржавања и продаје обезбјеђења на посебан депозитни рачун отворен у банци у БиХ у складу са Правилником о залозима члан 30. ОЗЗ-а. Новчани износ који представља трошкове преузимања посједа, одржавања и продаје обезбјеђења биће без одгађања исплаћен лицу које је сносило те трошкове. Налог за исплату трошкова даје суд. Новац се, дакле, прво користи за покривање трошкова насталих извршењем уговора о залогу, а остатак се мора положити на рачун у банци. Новац треба положити на рачун у банци прије него што се приступи подмиривању било које облигације.

Независно од тога да ли судски извршилац или тражилац извршења продају предмет залога, у оба случаја би се продаја морала одвијати по истим правилима која значајно одступају од општих правила извршног поступка којима се регулише извршење на покретним стварима и која су регулисана одредбама члана 24 – 55. Правилника о залозима.

7.7. Права савјесног купца

Савјестан купац, који у доброј вјери купи ствар на продаји и стекне посјед ствари, прибавља својину на ствари ослобођено од било каквих терета, без обзира да ли је продавац испунио услове уређене овим законом (члан 31. ОЗЗ-а).

7.8. Диоба након продаје

У року од осам дана од дана продаје обезбјеђења, судски извршилац мора заложном дужнику, сваком лицу за које зна да има право на том обезбјеђењу, као и сваком лицу које је прије издавања обавјештења у ваљаној регистрацији означено као заложни повјерилац, дати обавјештење које садржи слједеће информације: износ новца добијен продајом обезбјеђења, као и име и мјесто банке у коју је новац депонован, износ који је утрошен на подмирење трошкова преузимања посједа, одржавања и продаје обезбјеђења, начин на који ће новац добијен продајом бити расподијељен и да ће, уколико суду не буде поднесен захтјев за измјену диобе, новац добијен продајом обезбјеђења, у року од 15 дана од дана давања обавјештења, бити расподијељен онако како је наведено у обавјештењу (члан 32. ОЗЗ-а).

ПРЕДМЕТ: Обавјештење о продаји обезбјеђења и диоби новца добијеног продајом заложном дужнику сваком лицу за које се зна да има право на том обезбјеђењу, као и сваком лицу које је прије издавања обавјештења у ваљаној регистрацији означено као заложни повјерилац.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ИЗВРШНА СТВАР:

Тражилац извршења: _____

Извршеник: _____

Ради: _____

Извршно одјељење:

Одјељење судских извршилаца

Број предмета: _____

Сарајево, _____

У складу са одредбом члана 32. Оквирног закона о залозима, обавјештава се _____ да је _____ суд у _____, у складу са Оквирним законом о залозима, Правилником о залозима и Рјешењем о извршењу број _____ од _____ године, по судском извршиоцу извршио продају заложених покретних ствари описаних као – аутомати за игре произвођача _____ 4 комада серијских бројева-- , године производње _____, за износ од _____ КМ.

Наведене заложене покретне ствари продате су за износ од _____ КМ, а купац је исти дан по закључењу уговора о продаји извршио уплату цијене и преузимање посједа наведених покретних ствари.

Наведени износ је депонован на рачун број _____ отворен код _____ банке.

У складу са чланом 30. Оквирног закона о залозима, ___ суд у ___ је након продаје обезбјеђења од износа добијеног продајом одбио трошкове који се подводе под трошкове преузимања обезбјеђења, одржавања и продаје обезбјеђења, како слиједи:

износ од _____ КМ на име закупа складишта за четири мјесеца у којем су изузете заложене покретне ствари биле смјештене

износ од _____ КМ на име услуга заложених покретних ствари до складишта,

износ од _____ КМ на име услуга демонтирања заложених покретних ствари,

износ од _____ КМ на име услуга рада виљушкара ради утовара заложених покретних ствари.

На име трошкова преузимања, одржавања и продаје обезбјеђења по достављању налога надлежног суда из наведеног износа добијеног продајом биће исплаћен износ од _____ КМ.

У прилогу овог акта као доказ о учињеним трошковима заложном дужнику доставља се: уговор о закупу од _____ године, са припадајућим анексима, рјешење о извршењу од _____ године, те одговарајуће фактуре за испоручене услуге демонтаже, утовара и превоза обезбјеђења.

Остатак новца добијеног продајом суд ће усмјерити на име измирења обавеза заложног дужника по основу уговора о залогу од _____ године, које представљају потраживање заложног повјериоца према заложном дужнику према уговору о кредиту по текућем рачуну број _____ и одређеном рјешењу о извршењу.

___ суд у ___ ће у року од 15 дана од дана давања овог обавјештења расподијелити износ добијен продајом на начин како је то горе описано уколико надлежном суду не буде поднесен захтјев у складу са чланом 27. став 1. тачка г) Оквирног закона о залозима.

Судски извршилац:

Износ новца добијен продајом обезбјеђења мора се расподијелити у складу са одредбама овог закона којим се уређује право првенства, а диобу врши извршни суд.

7.9. Намирење задржавањем ствари

Након повреде обавезе из уговора, заложни повјерилац може лицу које има право на обавјештење на основу члана 29. овог закона предложити да задржи обезбјеђење с циљем намирења потраживања или дијела потраживања које је обезбијеђено залогом.

Уколико је обавјештење о одбијању приједлога достављено заложном повјериоцу у року од 15 дана од дана пријема приједлога из става 1. овог члана, заложни повјерилац не може задржати обезбјеђење и мора га продати у складу са одредбама овог закона.

Уколико није достављено обавјештење о одбијању приједлога заложном повјериоцу у року од 15 дана од дана пријема приједлога из става 1. овог члана, сматра се да је заложни повјерилац неопозиво изабрао право да задржи ствар с циљем намирења потраживања у складу са приједлогом. У овом случају заложни повјерилац стиче право својине на ствари која тиме постаје ослобођена од било каквих права лица којима је приједлог био упућен (члан 33. Оквирног закона о залозима).

7.10. Право на искуп обезбјеђења

У било које вријеме прије продаје обезбјеђења заложни дужник или лице са нижим правом првенства могу довести до престанка залога испуњењем неизмиреног дијела обавезе која је обезбијеђена тим залогом (члан 34. ОЗЗ-а).

8. РЕДОСЛИЈЕД ЗАЛОЖНИХ ПРАВА

Заложни повјерилац има право првенства наплате из цијене постигнуте продајом предмета заложног права, осим ако законом није другачије одређено. Ако је исти предмет заложен већем броју повјерилаца, ред првенства се утврђује према времену пријема захтјева за упис заложног права у Регистар залога. У овом поглављу ОЗЗ-а регулише се и питање реда првенства различитих заложних права (уписаног у регистар или насталог предајом у државину), тако да се првенство рачуна према времену настанка одговарајућег заложног права. Заложно право стечено предајом у државину ужива првенство у односу на касније заложно право уписано у Регистар залога, ако се заснива на уговору о залогу који је закључен у писаној форми и овјерен у суду или у другом органу овлашћеном за овјеравање потписа.

Одредбама ОЗЗ-а регулише се питање терета доказивања, при чему се пребацује терет доказивања на неуписаног повјериоца у Регистар залога који мора да докаже да је до предаје у државину дошло прије уписа у регистар.

Важно је "нагласити" да законско заложно право из уговора у привреди (превозника, комисионара, отпремника, складиштара), има првенство у односу на заложно право уписано у Регистар залога. Законско заложно право запосленика за потраживање награде за рад, накнаде за утрошени материјал и остала потраживања у вези са његовим радом, а која су настала на основу уговора о дјелу из Закона о облигационим односима, има првенство у односу на заложна права уписана у Регистар залога. Редослијед законског заложног права државе за потраживање пореза и других дажбина одређује се према времену уписа у Регистар залога.

9. ПРЕСТАНАК ЗАЛОЖНОГ ПРАВА

Заложно право престаје: исплатом и на други начин престанка потраживања, пропашћу ствари, продајом, осталим случајевима (писмено одрицање заложног повјериоца, конфузија, стицање својине на предмету залога).

За престанак заложног права и брисање из Регистра залога тражи се пристанак на брисање заложног повјериоца или судска одлука којом се утврђује да је заложно право престало. За упис, брисање података и друге услуге које пружа Канцеларија за регистар залога, плаћа се накнада.

10. БИТНА ПИТАЊА

Актуелно је питање у судској пракси: Да ли је приликом закључења уговора о залогу на покретним стварима који се уписује у Регистар залога на покретним стварима нужно да повјерилац (банка) захтијева потврде пореске управе и управе за индиректно опорезивање да нема неисплаћених, доспјелих пореза како намирењу потраживања обезбијеђеног заложним правом не би претходила законска хипотека са приоритетом? Да ли тражити потврде не старије од 15 дана или се могу уважити потврде старијег датума, те да ли је довољна само потврда пореске управе – директни порези или је потребна и потврда управе за индиректно опорезивање да нема доспјелих неизмирених обавеза?

Одговор се лако налази. Што се тиче покретних ствари, ОЗЗ изричито предвиђа да се и законско заложно право мора уписати да би имало приоритет (назива га „сродним правом“, из чије је законске дефиниције јасно да се ради о законском заложном праву државе). То би значило да прибављање потврде није нужно, али како постоји могућност намирења у посебном поступку, ризик постоји и ако је прибављена потврда. Уговорно регистровано заложно право траје одређени период, у моменту регистрације није постојало законско заложно право (презентована потврда), већ је оно настало касније и није уопште регистровано. Према ОЗЗ-у, оно не ужива заштиту, али ако држава у посебном поступку заплијени и прода ствар, никакав регистар није од помоћи.

Важно је напоменути да треба водити рачуна о одредби члана 7. ОЗЗ-а којом се регулише ситуација када су и уговорно осигурање и законско заложно право („сродно право“) регистровани. Ред првенства не мора бити одређен само регистрацијом (члан 7. став 2). „Залог који је регистрован прије сродног права има право првенства над тим сродним правом, али само до износа кредита исплаћеног од стране заложног повјериоца до момента регистрације сродног права.“

Ако се на лицу мјеста не нађе предмет залога, суд позива тражиоца извршења да у одређеном року обавијести суд гдје и код кога се налази покретна ствар предмет залога. Ако тражилац извршења обавијести суд да се покретна ствар налази код трећег лица, суд проводи извршења и одузима предмет извршења од трећег лица, уколико је на подручју које покрива мјесна надлежност суда.

ОЗЗ-ом се регулише само поступак намирења заложних повјерилаца, али не и поступак реализације права лица које је придржало право власништва или даваоца лизинга, јер је остварење ових права по својој природи различито. Повјериоци осигурани овим правима немају проблем како да ефикасно уновче ствар већ како да ефикасно издејствују поврат ствари од дужника који не испуњава своје обавеза. Међутим, веома је проблематично рјешење према којем је прописан поступак само за намирење уговорног заложног права. То ће имати за посљедицу да се судско и законско заложно

право („сродна права“ како их ОЗЗ назива) намирују по другим правилима и у другом поступку. Уколико је одређена покретна ствар оптерећена уговорним, судским и законским заложним правом, теоретски је могуће замислити да се воде три посебна извршна поступка. Тако би се повјерилац обезбијеђен уговорним заложним правом намиривао према одредбама ОЗЗ-а, повјерилац обезбијеђен судским уговорним правом према прописима Закона о извршном поступку, а држава обезбијеђена законским заложним правом намирењем у посебном управном поступку! **Према ОЗЗ-у, ред првенства у намирењу одређује се само према моменту регистрације. Интенција овог закона је да повјериоцима пружи потпуну информацију о оптерећењима на једном објекту.** У случају да нема података о таквом оптерећењу у регистру, повјерилац који ће се регистровати на првом мјесту морао би се моћи поуздати у то да ће први бити намирен. Основни циљ ОЗЗ-а би могао бити изигран ако би се без обзира на ранг првенства водили различити поступци. У пракси би то могло значити да ће се намирити онај повјерилац који први покрене одговарајући поступак. Ако би, нпр., пореска управа прва започела управни поступак намирења, није нужно очекивати да ће прибавити податке из Регистра залога и поштовати предност раније регистрованог повјериоца. На тај начин сви добри принципи ОЗЗ-а могу бити доведени у питање.

Важно је нагласити да начин намирења и продаја зависе од избора осигураног повјериоца, који се може определијелити за рјешење:

а) судска продаја - да судски извршилац одузме предмет залога и прода га, или да судски извршилац одузме предмет залога и преда га повјериоцу који сам може извршити продају (члан 26. став 2. ОЗЗ-а), путем непосреден погодбе или јавним надметањем

б) вансудска - да сам повјерилац одузме предмет залога (члан 26. став 3) као и могућност да се повјерилац намири задржавањем предмета залога (члан 33).

Основно је правило да начин намирења бира сам повјерилац, који у приједлогу за извршење мора предложити да судски извршилац одузме предмет обезбјеђења и да га преда заложном повјериоцу који ће га сам продати или да судски извршилац одузме предмет залога и прода обезбјеђење.

11. ИЗВРШЕЊЕ НА СУВЛАСНИЧКОМ ДИЈЕЛУ

Закон о извршном поступку не садржи посебне одредбе којим се регулише извршење на сувласничком дијелу на покретнинама, него садржи упућујућу одредбу којом је прописано да се одредбе овог закона о извршењу над непокретностима, изузев члана 71, примјењују на одговарајући начин и у поступку извршења над покретним стварима, ако одредбама Главе ХИ ЗИП-а није другачије одређено. Одредбом члана 2. Закона о власничкоправним односима одређено је да је власништво право да се ствар посједује, користи и да се њоме располаже, у складу с њеном природом и намјеном. Свако је дужан да се уздржава од повреде права власништва друге особе. Сувласништво постоји када неподијељена ствар припада дјема или више особа, тако да је дио сваке од њих одређен сразмјерно цјелини (идеални дио). Сваки сувласник има право да ствар посједује и да се њоме користи сразмјерно свом дијелу, не повређујући права осталих сувласника. Сувласник може располагати својим дијелом без сагласности осталих сувласника. У случају продаје сувласничког дијела, остали сувласници имају право прече куповине само ако је то законом одређено. Нпр. М.М. и С.В. су сувласници путничког моторног возила марке "голф" III са по $\frac{1}{2}$ дијела. Сувласници ствари имају право да њоме заједнички управљају, а могу повјерити управљање једном или неколицини сувласника или трећем лицу. Трошкове коришћења, управљања и одржавања ствари и остале терете који се односе на цијелу ствар носе сувласници сразмјерно величини својих дијелова. Нпр. М.М. и С.В. су договорили да заједнички управљају покретном ствари - п.м.в. "голф" III, трошкове коришћења, управљања и одржавања покретне ствари: гориво за возило да би се возило ставило у погон, одржавања - текуће као и неопходне поправке, регистрација возла, обавезно ауто-осигурање, који се односе на цијелу ствар, носе сувласници М.М. и С.В. сразмјерно величини својих дијелова (дакле $\frac{1}{2}$ сваки од напријед наведених трошкова).

Из Закона о власничкоправним односима проистиче да је покретна ствар појединачно одређена покретна ствар која се може премјештати с једног мјеста на друго, а да јој се не повриједи бит (супстанца). Нпр. покретна ствар је путничко моторно возило.

Одредбе о извршењу на сувласничком дијелу су новина у извршном праву у БиХ и уведене су ступањем на снагу Закона о извршном поступку, донесеног 2003. године ("Сл. новине ФБиХ", број 32/03). Очекиване резултате ова одредба није дала и спада у ред неуспјелих нових рјешења. Ако је на некој покретнини-покретна ствар успостављено сувласништво (идеални сувласнички дио) тај дио покретнине може бити самосталан предмет извршења, у погледу којег се на одговарајући начин примјењују правила овог закона о извршењу на покретнинама. Може се примјетити да цитирана одредба овог закона у дијелу извршења на сувласничком дијелу, којом се заправо хтјело рећи да идеални сувласнички дио покретнине/односно покретнине може бити самостални предмет извршења, није најсретније одређена, па се очекује да се појам сувласништва објашњава као идеалан

сувласнички дио покретнине у сингулару, премда је бит сувласништва у томе да сувласници имају на одређеној ствари идеалне сувласничке дијелове и да укупност тих дијелова чини однос сувласништва. Ова одредба у суштини и није била потребна с обзиром на општа правила о томе да се у правном промету узима да је идеални дио ствари самостална ствар и да све што је одређено за ствари вриједи и за идеалне дијелове, ако није шта посебно прописано. **Сувласнички дио као идеални дио на једној физички неподијеленој ствари има своју самосталну правну судбину независну од судбине цијеле ствари: „сувласник њоме може слободно располагати”**. Стога сувласнички дио извршеника у некој покретној ствари може бити самосталан предмет извршења. Судски извршилац пљенибеним пописом пописаће и покретну ствар на којој сувласник као извршеник има идеалан сувласнички дио (нпр. 1/2 или 1/7 идеалног дијела на покретној ствари путничко моторно возило). У записнику о пљенидбеном попису судски извршилац ће назначити ову чињеницу приликом заплъене ове покретне ствари и навести величину сувласничког дијела извршеника у њој, те дати процјену сувласничког дијела као самосталног предмета извршења (а процјену цијеле покретне ствари само ако је већ у приједлогу за извршење такав захтјев стављен од стране тражиоца извршења, извршеника или другог сувласника, члан 69. став 3. ЗИП-а, а рјешењем о извршењу прихваћено, о чему ће касније бити ријеч. Нпр: у записнику о пљенидбеном попису судски извршилац назначава да пописује покретну ствар у сувласништву, означава је навођењем њене природе, год. производње, назанчава величину сувласничког (идеалног) дијела извршеника, те врши процјену идеалног дијела сувласника на тој покретној ствари као самосталном предмету извршења.

Примјер како треба у записнику навести пљенидбени попис и процјену покретне ствари у сувласништву извршеника, када је сувласнички дио извршеника самосталан предмет извршења:

<p>Покретна ствар у сувласништву извршеника у нарави-пмв. "голф" III</p>	<p>Пмв. "голф" III дизел, год. производње 2004., број шасије сс 324 vcb, број мотора 6790, боја бијела, регистарске ознаке-456-J-345,,</p>	<p>Процијењене вриједности сувласничког дијела извршеника на покретној ствари 4.000,00 KM</p>	<p>Извршеник сувласник на покретној ствари са ½ дијела</p>
--	--	---	--

У пракси до извршења на сувласничком дијелу као самосталном предмету извршења долази ријетко, прије свега зато што банке ријетко или готово никанда на прихватају залагање сувласничког дијела, али прије свега и зато што такав захтјев не буде нити постављен у приједлогу за извршење. Продаја сувласничког дијела се у пракси показала као неатрактивна, због постојања права да сувласници који нису извршеници имају право захтијевати да им се ствар која је предмет извршења уступи ако положи износ који одговара вриједности извршениковог удјела у тој ствари, али и због немотивисаности купца да уђе у сувласничку заједницу. Слиједом наведеног, судски извршилац

примјеном одредбе члана 121. став 2. ЗИП-а првенствено пописује ствари у погледу којих нема примједба о постојању права које би спречавало извршење и ствари које се најлакше могу уновчити, па ће сувласнички дио извршеника на једној физички неподијељеној покретној ствари бити предмет пљенидбе само ако извршеник нема других ствари које би се лако могле уновчити.

Након пљенидбеног пописа и процјене сувласничког дијела извршеника на једној или више физички неподијељених ствари као самосталном предмету извршења и сачињавања записника о пљенидбеном попису и процјени, приступа се продаји ствари према правилима која прописују одредбе чл. 129, 130, 131. и 132. ЗИП-а. По одредбама овог закона јавно надметање односно непосредну погодбу као начин продаје покретних ствари, који закључком одређује суд, спроводи судски извршилац. Приликом продаје сувласничког дијела као самосталног предмета извршења, сувласници који нису извршеници имају право да захтијевају да им се ствар која је предмет извршења уступи ако положи износ који одговара вриједности извршениковог удјела у тој ствари - члан 69. став 4. ЗИП-а, а у вези са чланом 135. ЗИП-а. Ако овакав захтјев буде поднесен прије заказивања продаје ствари, о њему одлучује суд, а не судски извршилац. Овај случај не потпада под регулативу члана 83. ЗИП-а, којим је регулисано право прече куповине, већ је регулисан чланом 69. овог закона лех специалисlex specialis, којим је регулисано право сувласника који није извршеник да може захтијевати да му се ствар која је предмет извршења уступи, ако положи износ који одговара вриједности извршениковог удјела у тој ствари. Треба напоменути да се овдје не ради о праву прече куповине, па сувласник на јавном надметању али и у случају непосредне погодбе нема право прече куповине и нема предност пред најповљнијим понуђачем. Стога ће судски извршилац, с обзиром на наведену чињеницу, рочиште за јавну продају спровести по правилима члана 131. ЗИП-а, којим је регулисано рочиште за јавну продају покретних ствари.

Примјер захтјева сувласника који није извршеник да му се уступи покретна ствар која је предмет извршења:

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

_____ суд у _____

Број: И- _____

_____, _____

Тражилац извршења: _____

Извршеник. _____ ул. _____

Ради: наплате новчаног потраживања в.с. _____ КМ

Захтјев сувласника _____ ул. _____ да му се ствар која је предмет извршења уступи за износ који одговара вриједности извршениковог удјела у тој ствари.

_____ као сувласник на покретној ствари п.м.в. _____, год. производње _____, број шасије _____, број мотора _____, боја _____, регистарске ознаке- _____, са ½ дијела, а који није извршеник у овом поступку, користећи се својим правом признатим одредбом члана 69. став 6. ЗИП-а, подноси извршном суду захтјев и истовремено захтијева да му се покретна ствар п.м.в. _____ које је предмет овог извршног поступка уступи за износ од _____ КМ, који одговара вриједности извршениковог удјела у тој покретној ствари, а према записнику о пљенидбеном попису и процјени покретних ствари извршеника од _____. Обавезујем се да ћу положити наведени износ који одговара вриједности извршениковог удјела у овој покретној ствари у року и на рачун који одреди суд. Право сувласништва доказујем Рјешењем о насљеђивању, број: _____ од _____ године, које достављам у прилогу овог захтјева.

У _____, _____

Сувласник:

Закон о извршном поступку пак даје могућност **извршења на цијелој непокретности**, па сходној примјени одредбе члана 135. ЗИП-а и на покретностима у сувласништву, прописујући да је извршење могуће одредити како на сувласничком дијелу који припада извршенику, тако и на цијелој покретности која припада осталим сувласницима **који немају положај извршеника**. У случају поступка извршења на сувласничком дијелу, а према захтјеву тражиоца извршења, извршеника или другог сувласника који мора бити дат већ у приједлогу за извршење, суд ће тек ако такав захтјев буде дат у приједлогу за извршење у рјешењу о извршењу назначити да ће зависно од испуњења услова из члана 69. став 4. ЗИП-а својим закључком одлучити да ли је предмет продаје цијелокупна покретност или њен сувласнички дио.

У овом сулучају, у записнику о пљенидбеном попису судски извршилац ће назначити код ове запијењене покретне ствари величину сувласничког удјела извршеника, те дати процјену како сувласничког дијела као самосталног предмета извршења тако и процјену цијеле покретне ствари.

Примјер како треба у записнику да стоји пљенидбени попис и процјена покретне ствари у сувласништву извршеника, када је у приједлогу за извршење предложено да се на продају понуди и сувласнички дио извршеника као самосталан предмет извршења и цјелокупна покретност:

Покретна ствар у сувласништву извршеника у нарави-пмв. "голф" III	Пмв. "голф" III, дизел, год. производње 2004, број шасије cc324vcb, број мотора 6790, боја бијела, регистарске ознаке- 456-J-345,	1. Процијењене вриједности сувласничког дијела извршеника на покретној ствари 4.000,00 КМ 2. Процијењена вриједност цијеле покретне ствари 8.000,00 КМ	Извршеник сувласник на покретној ствари са ½ дијела
---	---	---	---

Основни услов за одлуку суда да се на продају понуди покретност у цјелини или само сувласнички дио јесте у томе да би се продајом покретности у цјелини постигла знатно виша цијена за сувласнички удео од оне која би се добила одвојеном продајом. Одлуку о наведеном доноси суд, а не судски извршилац. То мора имати на уму судски извршилац, јер јавно надметање али и непосредну погодбу спроводи судски извршилац – по одредбама члана 130. ст. 2. и 3. ЗИП-а, којима је регулисан начин продаје.

Уношењем у закон оваквог рјешења јасно се види да се жељело погодовати тражиоцу извршења али и сувласнику као извршенику. Слиједећи наведени циљ, јасно се уочава да је законодавац отишао предалеко, занемарујући оцјену усаглашености ове одредбе са уставом и Европском конвенцијом о људским правима, којима се штите основна права и слободе. Суштина напријед наведеног огледа се у чињеници да, због тога што један од сувласника не извршава своје обавезе (нпр. из уговора о кредиту), други сувласници могу изгубити своје сувласничке удјеле, а то је могуће према законском рјешењу чак и када је извршеник мањински сувласник.

Основни услов за одлуку суда да се на продају понуди покретност у цјелини или сувласнички дио јесте у томе да би се продајом покретности у цјелини постигла знатно виша цијена за сувласнички удео од оне која би се добила одвојеном продајом. Због тога диспозитивом рјешења о извршењу не може бити обухваћена цијела покретност и такву одлуку суд не може донијети у моменту доношења рјешења о извршењу, него тек касније на рочишту за продају - члан 90. став 3. ЗИП-а, а у вези са чланом 135. истог закона. У образложењу рјешења суд ће назначити да ће накнадним закључком одлучити да ли се продаји излаже цијела покретност или само сувласнички дио. Судски извршилац поступа по налогу суда који му је дат у закључку,

па стога у закључку суда треба да стоји напријед наведено. На рочиту за јавну продају судски извршилац **прикупља понуде како за сувласнички дио као самосталан предмет продаје, тако и за цијелу покретнину, дакле на продају нуди и једно и друго.** Одредбом члана 11. став 1. ЗИП-а одређено је да извршни поступак у првом степену води и одлуке доноси судија појединац. Судски извршилац, према наведеној одредби, не може доности одлуке, **па тиме нити закључак о коначном предмету продаје,** који налаже одредба члана 69. став 3. ЗИП-а, односно члан 90. став 3. истог закона, јер је то у належности суда. Тек кад суд утврди да су испуњени услови које прописује одредба члана 69. став 4. ЗИП-а, а у вези са чланом 135. истог закона, суд ће на рочишту донијети закључак којим одређује коначни предмет продаје. **Овај закључак не може донијети судски извршилац.** Стога се поставља питање како да судски извршилац спроведе предњу продају на којој се истовремено нуди и сувласнички дио и цјелокупна покретност, с обзиром на напријед наведене законске одредбе. Једини начин за превазилажење ове ситуације јесте да се рочиште нужно мора одржати у судској згради и дати могућност судском извршиоцу да одмах након стављања најповољнијих понуда и за сувласнички дио и за цјелокупну непокретност застане са продајом и одмах достави спис судији на оцјену услова из члана 69. став 4. овог закона, да судија закључком одлучи о коначном предмету продаје, а тек по његовом доношењу судски извршилац би могао наставити са продајом. То би се требало десити у истом дану, те је питање да ли је то све технички изводљиво.

Примјер Записника о јавној продаји

<p>БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА</p> <p>Ознака списка: _____</p> <p>_____</p> <p>Датум _____ .год. у _____ сати</p> <p>_____</p> <p>_____ СУД У _____</p> <p>Извршно одјељење:</p> <p>Служба судских извршилаца, _____</p> <p>Тражилац извршења: _____</p> <p>Извршеник: _____</p> <p>Ради: јавне продаје</p> <p>Рочиште: прво рочиште</p> <p style="text-align: center;">ЗАПИСНИК О ЈАВНОЈ ПРОДАЈИ</p> <p>Дана _____ год. у _____ сати у судској згради, канцеларија број - 5. приземље, ради спровођења рјешење о извршењу број горњи од _____, које је одређено закључком од _____, а ради спровођења рочишта о јавној продаји покретних ствари у сувласништву извршеника, на којем се на продају ради прикупљања понуда према закључку овог суда нуди како сувласнички дио извршеника као самосталан предмет продаје тако и цјелокупна покретност, а које су пописане и процијењене Записником о пљенидбеном попису од _____.</p> <p>Јавној продаји присутни:</p> <p>Тражилац извршења:</p>
--

Извршеник:

Од суда присутни:

Судски извршилац:

На рочиште приступили понуђачи-купци:

1. ___ из ___ ул. _____, бр. Л.К. предаје судском извршиоцу доказа о положеном допозиту у износу од 10% од процијење вриједности,
2. _____ (попунити као напријед наведено)
3. _____

Предмет јавног надметања су сљедеће покретнине:

Покретна ствар у сувласништву извршеника у нарави-пмв. _____, година производње _____, број шасије _____, број мотора _____, боја _____, регистарске ознаке: _____, процијењене вриједности сувласничког дијела извршеника на покретној ствари као самосталног предмета извршења у износу од _____ КМ. Извршеник сувласник на покретној ствари са $\frac{1}{2}$ дијела, на продају се нуди сувласнички дио извршеника,

Покретна ствар у сувласништву извршеника у нарави-пмв. _____, год. производње _____, број шасије _____, број мотора _____, боја _____, регистарске ознаке _____. Процијењена вриједност цијеле покретне ствари _____ КМ. Извршеник сувласник на покретној ствари са $\frac{1}{2}$ дијела, а на продају се нуди цијелокупна непокретност

Лица која учествују у јавном надметању упозорена су од судског извршиоца да се на продају ради прикупљања понуда ставља како сувласнички дио непокретности извршеника као самосталан предмет извршења тако и цијела покретност. (Судски извршилац прикупља понуде како за сувласнички дио као самосталан предмет продаје предње покретне ствари, тако и за цијелу покретност, дакле на продају нуди и једно и друго, уз образложење). Након стављања понуда како за сувласнички дио као самосталан предмет извршања тако и за цијелу непокретност, суд ће одлучити закључком одмах након стављања понуда, о коначном предмету продаје.

Испуњене законске претпоставке за продају.

Започето: _____

- На продају се нуди покретна ствар под редним број 1. На продају се нуди сувласнички дио извршеника као самосталан предмет извршења.

Листа понуђача:

1. _____, износ понуде _____ КМ,
2. _____, износ понуде _____ КМ.

Након истека 10 минута констатовано је да је наповољнији понуђач (купац) под редним бројем _____ понудио највећи износ.

На продају се нуди покретна ствар под редним број 2. На продају се нуди цијелокупна покретност.

Листа понуђача:

1. _____, износ понуде _____ КМ,
2. _____, износ понуде _____ КМ,

Након истека 10 минута констатовано је да је наповољнији понуђач (купац) под

редним бројм _____ понудио највећи износ.
Према закључку овог суда број ___ од _____.год. коначан предмет продаје је цјелокупна покретна ствар под редним бројем 2.
Сходно објављеним резултатима, а према коначном предмету продаје, понуђач (купац) са најповољнијом понудом под редним број ___ који је понудио највећи износ позива се да плати цијену.
Судски извршилац преузео новац од најповољнијег понуђача ДА/НЕ
Покретнина одмах предата понуђачу ДА/НЕ
Потпис најповољнијег понуђача (купца):

Изјаве учесника: _____
Довршено, _____
Потпис тражиоца извршења

Судски извршилац:
Потпис извршеника: _____

С циљем заштите сувласника који нису извршеници законодавац је и овдје одредбом члана 69. став 6. ЗИП-а а у вези са чланом 135. истог закона дао да они могу спријечити продају цијеле покретности захтијевајући да им се цијела покретнина уступи ако положи износ који одговара вриједности удјела извршеника. Правилно разумијевање ове одредбе огледа се у томе да је суд, ако сувласник изрази спремност да положи износ или више њих, дужан оставити сувласнику/сувласницима рок у којем треба да положи одговарајући износ. Уколико у остављеном року буде положен износ, суд доноси рјешење о обустављању извршења на тој покретности. Ако се пак сувласник не користи нартијед наведеним правом, законодавац је желио и овдје да осигура, заштити сувласника који није извршеник, одредбом према којој они имају право првенственог намирења из износа добијеног продајом цијеле покретности и да се то првенство огледа и према трошковима извршног поступка. Међутим ни на овај начин није пружена адекватна заштита сувласника, која се огледа у неизвјесности по којој цијени ће покретнина бити продата. Треба напоменути да се ни овдје не ради о праву прече куповине, па сувласник на јавном надметању али и у случају непосредне погодбе нема право прече куповине и нема предност пред најповољнијим понуђачем. Стога ће судски извршилац, с обзиром на наведену чињеницу, рочиште за јавну продају спровести по правилима члана 131. ЗИП-а којим је прописан начин одржавања рочишта за јавно надметање.

На напријед описани начин судски извршилац ће поступити и ако се продаја покретне ствари према закључку суда има извршити непосредним погодбом.

12. ИЗВРШЕЊЕ НА ЗАЈЕДНИЧКОЈ ИМОВИНИ (заједничари)

Законом о извршном поступку не уређује се посебно извршење на некретнини па тиме нити на покретним стварима у заједничком власништву, али из самих одредаба члана 69. ЗИП-а проистиче да се на одговарајући начин примјењују правила овог закона о извршењу на непокретностима које се налазе у сувласништву, па тиме примјеном одредбе члана 135. ЗИП-а и на покретности. Ствар је у заједничком власништву кад на неподијељеној ствари постоји власништво двију или више особа (заједничара) које све у њему имају удјела, али величина њиховог удјела није одређена, без обзира на то што је одредива. Заједничар може свој удео у заједничком власништву пренијети у цјелини или дјелимично само на другог заједничара исте ствари, иначе не може правним послом међу живима ваљано располагати својим удјелом. Заједничари располажу заједничким стварима само заједнички, поједини од њих може располагати са ствари само на основу овлашћења која су му за то дали остали.

Заједничко власништво може настати искључиво на основу закона и позната су четири вида заједничког власништва:

Заједничко власништво брачних другова, насљедничка заједница, заједничко власништво на заједничким просторијама и земљишту уколико се ради о етажном власништву, те заједничко власништво породичне задруге.

Неизвјесно је да ли се одредба става 10. члана 69. ЗИП-а односи на све типове заједничког власништва, јер у њој то није довољно одређено, па таква одредба својом недореченошћу оставља простор за дилему и правну несигурност. Поставља се и питање да ли је могућа аналогна примјена одредаба о извршењу на некретнини која је у сувласништву? Ипак, примјена неких одредаба неће бити могућа на заједничко власништво управо зато што удјели заједничара нису одређени.

Када је у питању заједничко власништво на заједничким просторијама и уређајима зграде и земљишту које прате власништво на стану или пословној просторији, не долази уопште у обзир да ово заједничко власништво буде предмет самосталног извршења, зато што је оно акцесорно, недјелљиво у односу на стан, пословну просторију и може бити само предмет извршења уколико врши извршење на стану, пословној просторији. Ово стога што ће пренос стана, пословне просторије условити и пренос заједничког власништва на просторијама и уређајима зграде и земљишту, на купца (члан 4. став 3. Закона о својини на посебним дијеловима зграде).

Ова одредба се неће примјењивати ни на заједничко власништво кућних задруга, будући да су оне ишчезле и да их у нашем поретку више нема.

Насљедничка заједница је привремено стање које траје од смрти оставиоца до окончања оставинског поступка. Ако извршеник умре у току

извршног поступка, а нема пуномоћника или заступника, према садашњем рјешењу ЗИП-а, насљедницима се поставља привремени заступник (члан 34. ст. 4-6. ЗИП-а) ако то предложи тражилац извршења и тек у овој ситуацији имамо примјену ове одредбе. У противном, ако напријед наведеног приједлога нема, може доћи до обустављања извршног поступка. Ако упоредимо у овом дијелу извршни поступак са парничним, логичније би било да би могло доћи до прекида поступка, јер ће извршни поступак поново бити покренут по престанку насљедничке заједнице, али тада не постоји више заједничко власништво, већ сувласништво, јер се може очекивати окончање оставинског поступка, па нема мјеста за примјену ове одредбе.

Изгледа да примјена ове одредбе и става 10. члана 69. ЗИП-а долази у обзир само у случају извршења на заједничкој имовини брачних другова, имовини коју су они стекли радом током трајања брачне заједнице. Али и овдје, да би дошло до извршења на овој имовини, опет нема извршења на заједничкој имовини, него се примјеном одредаба породичног закона ипак долази до сувласништва и извршења на сувласничком удјелу, што значи да се ова одредба у значењу датом у закону ни овдје не може спровести до краја.

Важећим породичним законодавством брачни другови одговарају за своје обавезе засноване прије брака својом посебном имовином и удјелом у заједничкој имовини. У том случају повјериоци-тражиоци извршења су легитимисани да траже утврђивање удјела брачног друга у заједничкој имовини (чл. 272. став 2. и 3. ПЗБиХ, а чл. 278. став 2. и 3. ПЗРС), јер је једино тако могуће дефинисати предмет извршења. У члану 261. Породичног закона Федерације БиХ наводи се да се утврђивањем удјела једног брачног друга у заједничкој имовини заснива сувласништво и тиме се проблем пребацује на извршење на сувласничком удјелу, које је напријед објашњено.

За обавезе које је један брачни друг преузео ради подмирења текућих потреба брачне заједнице као и за обавезе које по закону брачни другови одговарају заједнички, они одговарају солидарно заједничком и посебном имовином (чл. 273. ПЗФБиХ, а чл. 279. ПЗРС). Солидарна одговорност брачних другова заједничком имовином искључује примјену одредбама о извршењу на непокретности у сувласништву, јер је предмет извршења тада по самом закону сва заједничка имовина, односно цијела некретнина/покретнина у заједничком власништву. Одредба члана 69. став 10. није спојива са природом заједничког власништва, са извршењем на заједничкој имовини брачних другова, што се јасно види из садржаја важећих прописа о породичном законодавству (породични закони ФБиХ и РС) и неће се моћи примијенити у пракси. **Повјериоци-тражиоци извршења могу: тражити извршење само на удјелима у заједничкој имовини за дугове једног брачног друга и тада ће подићи тужбу за утврђење удјела брачног друга у заједничкој имовини (што није предмет извршног поступка него парничног), након чега се ситуација испољава, што и јесте извршење на сувласништву.** Ако се ради о одређеним обавезама за које према породичном закону брачни другови одговарају солидарно, тада повјерилац-

тражилац извршења има право да тражи извршење на свим стварима у заједничком власништву. Ако је за намирење заједничких обавеза наплаћано више из посебне имовине или удјела у заједничкој имовини дијела једног брачног друга, онда он има право на регресни захтјев према другом брачном другу (члан 274 ПЗФБиХ, а члан 280 ПЗРС). Међутим, ово регресно право једног брачног друга према другом није релевантно за наш извршни поступак. Законом Републике Српске прописује се да брачни другови могу имати посебну и заједничку имовину, а оборива је претпоставка да сваки брачни друг учествује са једном половином у заједничкој имовини (члан 272. ПЗРС). У Породичном закону ФБиХ чланом 253. прописано је да је имовина брачних другова посебна и брачна тековина, те ако се брачни другови нису другачије договорили, они имају једнаке удјеле у брачној тековини. Стога одређивање удјела брачних другова у заједничком власништву, односно конкретно речено у брачној тековини није спојиво са концептом заједничког власништва.

Не улазећи дубље у анализу ове одредбе о брачној тековини и анализу њене промјене, можемо закључити да се извршење директно може спровести само на сувласничком дијелу, па се и овдје може поставити питање оправданости уношења ове одредбе -извршења на заједничкој имовини у закон о извршном поступку.

ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ: Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **АП 1086/04** од 02. 12. 2005. године, из образложења одлуке: Уставни суд закључује да дозвољено извршење продајом цијелог стана представља мијешање за које не постоји разумна пропорционалност између средстава која се користе и циља који се жели постићи, односно представља за власника заједничке имовине, који није извршеник, посебан и претјеран терет у смислу члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Закључак: Примјена одредбе члана 69. став 10. Закона о извршном поступку, према којој се дозвољава могућност извршења на непокретностима које су у заједничком власништву, позивањем на одредбе ст. 2-9. истог члана којима је регулисано извршење на непокретностима које су у сувласништву, у случају извршења на цјелокупној непокретности, стану који је заједничка имовина извршеника, апелантове супруге и апеланта који није извршеник, а који је у књижи положених уговора укњижен као власништво апеланта са дијелом 1/1, због обавезе која није обавеза за коју брачни другови одговарају солидарно, представља мијешање у апелантову имовину којим се не постиже правична равнотежа између захтјева од општег интереса и захтјева за заштитом уставног права на имовину апеланта и које није у складу са принципом правне сигурности, чиме се крши апелантово уставно право на имовину из члана ИИ/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Одредбом члана 120. став 4. ЗИП-а одређено је да се сматра да су брачни или ванбрачни другови сувласници у једнаким дијеловима свих покретних ствари које се затекну у њиховој кући, стану, пословној просторији или другој

непокретности. Дакле, и овдје се извршење директно може спровести само на сувласничком дијелу, о чему су правила за спровођење извршења већ дата СУДСКОМ ИЗВРШИОЦУ у претходном дијелу излагања - извршење на сувласничком дијелу извршеника, па се и овдје може поставити питање оправданости уношења ове одредбе - извршења на заједничкој имовини - у закон о извршном поступку.

Напријед наведено је дато ради правилног разумијевања института заједничара и њихове имовине, те извршења на заједничкој имовини од стране судског извршиоца

**ПРОЈЕКАТ ЗА ПОДРШКУ БХ. ПРАВОСУЂУ
захваљујући средствима Европске уније
путем Инструмента претприступне помоћи
(ИПА 2009)**